

ఆంధ్రమిత్ర

312316

వ్రతి దిన ము వ్రక టిం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మార్చి నెల 27-వ తేది గురువారము } సంచిక 300
Vol. 17 } MADRAS, THURSDAY, 27th MARCH 1930. } No. 300
శ్రీ శుక్లనామనంపత్సర ఛాల్డణమాన బహుళ త్రయోదశి

అమృతాంజనము!

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

ఈ నొప్పుల మూలము. వాయువుపోట్ల
బాగును. శాస్త్రపునొప్పుల బారదోలును.
బొట్ట బోగొట్టును. చెడుకుల భేదించును.
వాపుల యాపుమాపును. దగ్గనుతగ్గించును
మొరకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
ఫలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. గొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో నూడ వాడుచున్నారు.

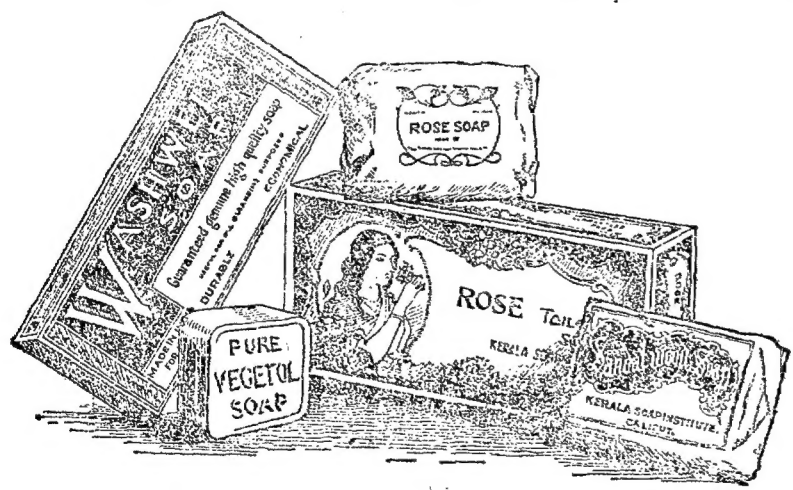

గొప్పగొప్ప వారిచే
జేటకు జేలు యోగ్యత
పత్రములు పొందియున్నది

చెమటము గలగును.
చక్కని బట్టితో వహా సేన 1-కి 0-10-0
దబ్బ 1-కి రూ 6-4-0 లు.
ప్రతియింటి ముఖ్యమం గా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 రోజు కెట్టేసి, ముద్రాను
100, శ్రీరంగం, భీష్మ, బొంబాయి.

కేరళ సబ్బులు

మురికిని పోగొట్టి ఆరోగ్యమును, సంతోషము నివ్వగలవు.
గుణము—ఆనందమైనది. వెంటనే మిక్కిలి స్వల్పము. స్వచ్ఛతకు పూచీ నివ్వబడును.

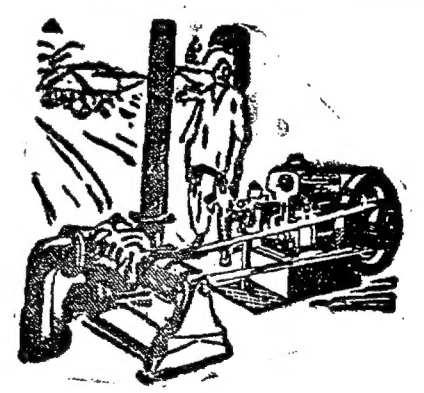
కేరళ సోప్ ఇన్ స్టిట్యూట్, కల్లికోట్.

(మద్రాసు గవర్నరుగారికి సబ్బుల తయారుచేసి యిచ్చువారు)

ఆశ్చర్యము సేమేలుకే

పట్టు వంటి మజిల్లిను

ఈకాలమే ఆంధ్రదేశమంతట అన్ని కాలములలోను వాడుదురు. దొరల కెంతో ప్రీతికరమైనది. అందమగు దోర్నాలు,
దట్టమగు నేల, యెక్కుచైన పప్పుదుకరముగలిగి స్త్రీలకు చీరలు, పురుషులకు కమిజాలు, భారతీయులకువసు రకంవారిగా
మాపరిశ్రమలయంలో తయారుచేయించి అన్ని దేశములకు అంపి యెన్నో యోగ్యతాపత్రికలు బడసియున్నాము. స్త్రీలకు
ముద్దుగుల్మెడు చీరలనులు పురుషులకు నాజుకుగాపుడునట్లు మిక్కిలి తక్కువవధలకు కొద్దికోజాలుమాత్రమే అంపనెంచి
తిమి. ఈసమయము పోగొట్టుకొనకుడు! ఆశ్చర్యలేనివో డబ్బు వాపసిద్దుము. 45 అంగుళముల వెడల్పు 12 గజముల తాను
గల పెట్టెగారి రెండు 12 మార చీరల పెట్టెగాని రూ. 7-8-0 లు, 5 పట్టుకుర్రాజుల పెట్టె రూ. 10-0-0.
పొన్నీటి నేరు. వజిలీను కమిజాలు 6 పెట్టి రూ. 9. 1930-వ సం॥ డిసెంబరు 3 అజాలు.
గుప్తా అందు కో, చికాకోత్ సిటీ, గంజాంజిల్లా.

మాప్రత్యేక ప్రేషనరి, పోర్టబుల్ గలవింగుగట్లు
కొనిన కూడాయిల్ ఎంజినులతో గలవు.
పూర్తినివరములకు ఈ దిగువ విలాసవతు
వ్రాయుడు:—

VOLKART BROS ENGINEERS

ఆర్మీనియన్ వీధి, మద్రాసు.
ప్రదర్శనగదులు ఈ దిగువ స్థలములందు గలవు:
కొత్తతరగువేట, బెంగుళూరు.
వెస్టుమెయిన్ వీధి, మధుర.
అవనాషిరోడ్డు, కోయంబుత్తూరు.
తెలుగుజిల్లాలకు ప్రతినిధులు:—
మద్దూరి బ్రదర్స్, రాజమండ్రి
వాల్ కార్ట బ్రదర్స్, ఏజెన్సీ, బెజవాడ.

చంద్రా నర్సరీలోటలు- నేలం ౭
8 సం॥ అంటుచుండినట్లు, ఇతర
కాక 7 1/2. వీరు, స్వదేశ విద్యార్థులు
24 దినములు నెలకు రూ 2 1/2, 12 దినములు
పూలు" మదరాస్ పడి 8 కి రూ. 1, చంద్రా నర్సరీ
Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

ప్రజాపత్రము

నీతానగరము

హిందూస్థానీ సేవాదళశిబిరము

మార్చి 21 వ తేదీ రాత్రి వలంకల్లం దురు సీతానగరము చేరి. హిందూస్థానీ సేవాదళసభకు కార్యదర్శిగారగు హరికృష్ణగారిద్వారా పంపబడిన కమాండోబుగారు మాడ ఆరాత్రి చేరి. వలంకల్లం నివసించుటకు ఆశ్రయము ప్రక్కనున్న ఆవరణలో తాదేయముపాకలు నిర్మించిరి. వలంకల్లం అన్ని జిల్లాలకు చెందినవారు. సీతానగరం ఫిర్యాచాయకలగు నీరుకొండ వెంకటరత్నము చౌదరిగారి కుమార్తె నీరుకొండ వెంకటరామరావుగారుమాడ వలంకల్లంకములో చేరి. ప్రతిరోజున వలంకల్లం చే ఉదయం సాయంత్రంమాడ, కత్తిపాము, కర్రపాము, పుడ్డిబిల్లు మొదలగునవి చేయించుచుండెడివారు. ఈరీతియందు చూచుటకు ప్రతిరోజున చాలమంది జనులు వెళ్లుచున్నారు ఇంకను జిల్లాలలో ఉండేవలంకల్లం దురును ఇక్కడకు 25 వ తారీఖునకు చేరుకుందురు. వారికి 31 వ తారీఖునకు తిరిగివచ్చును ఇవ్వబడును. 31 వ తారీఖున శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తి దావూరు సుబ్రహ్మణ్యంగార్లు నాయకత్వము క్రింద కాలినడకతో సత్యాగ్రహమునకు బయలుదేరుదురు. కొంతమంది పోలీసులు సీతానగరములో మకాముచేసిరి. వారు దీనినిగూర్చి ప్రతిరోజు ఎంప్లాయిచ్చేస్తూ ఉన్నారు.

సీతానగరం ఫిర్యా సత్యాగ్రహములు

సీతానగరంఫిర్యాలో సత్యాగ్రహమునకు బయలుదేరువారి సంఖ్య ఏబదిమంది చేరుచున్నది. శ్రీయుత నీరుకొండ వెంకటరత్నము చౌదరిగారు మరొకరినుండి వైశ్యప్రభులు కాలినడక నే సత్యాగ్రహమునకు బయలుదేరుదురు.

(ఒక విలేఖరి)

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉద్యోగపు సంగతులు

మార్చి 22:— మాకు సబుకల్లెరుగా నియమింపబడిన స్వామినాథన్ ఐ సి. యన్. గారు చెందుకోజులక్రిందట నిచ్చట చార్జీ తీసికొనిరి. దివ్యకరచూపాతీగారిని విశాఖపట్నము బదిలీచేసి మా జిల్లాకల్లెరుగారగు బోగ్డోరగారు యా మధ్య నిచ్చట వారసుకోజులు మహంవేసిరి. మాకు నూపరింపెండింగు ఇంజనీరుగారు రగు క్లిఫ్ డోరగారును ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారును అన్నా దోర ఆయ్యర్ గారును ప్రస్తుత మిచ్చటనే మకాం చేసియున్నారు. చెంపపంట్ల బోగ్ డోర విషయమై పెన్షన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారి రిపోర్టులో నువాహరింపబడ్డ గవర్నమెంటు భూమివిషయమై వారసుకోజులలో దరియాపుచేసి రిపోర్టు పంపబడినదిగా గవర్నమెంటువారు క్లిఫ్ డోరగారిని కోరినట్లును అందుపై వారిచ్చట మకాం చేయుచున్నారనియు వింటిని. ఇప్పుడు వీరు దరియాపు చేయుచున్న గవర్నమెంటు భూమి 3700 ఎకరముల వైశాల్యము గలిగి మత్స్యపట్టి, వెంప, యాసరగుట్లపాడు గ్రామములందున్నది!

వ్యవసాయపు అభివృద్ధి

మా గ్రామమునకు చెందిన సర్కార్లు ఆగ్రికల్చరల్ డెవలప్మెంటు కార్పొరేషన్ వారి భూమిని మా కల్లెరు దోర వారి ప్రాంతముల దున్న కాలములో మాదిరినియు చాలా సంవత్సరముల రవయి తెలిసినది. చెంపపంట్ల బోగ్ డోరగారు మా కంపెనీ-రి కిన్యబడి గూర్చు ప్రశ్నలు మాకు జవాబులు ఇచ్చిరి. మా ప్రశ్నలకు జవాబులు ఇచ్చినందుకు మా కల్లెరు దోర వారిని చాలా సేవలకు విజిల్ గుర్తుచేయుటకు ప్రాసినట్లుమాడ ఈ కంపెనీ-రి యాసరగుట్లపాడులో 1500 ఎకరముల భూమును గవర్నమెంటువారిచే నొసగబడినదని యిచ్చట చెప్పవగును.

తణుకులో బహిరంగసభలు

19-3-30, 20-3-30 తేదీలనా తణుకు బహిరంగ శ్రీయుత ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రిగారి అధ్యక్షతన గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. విద్యార్థులు, కార్మికులు, వర్తకులు, ఇతరులు పలువురు సభకు విచ్చేసిరి. ప్రధానములో శ్రీయుత కొవ్వలి గోపాలరావుగారు ఇతరదేశీయులు తమ దేశగౌరవమున కెట్లు తమ సర్వస్వమును బలి యిచ్చుటకు సంసిద్ధ మగుచుండిరో అట్లే ప్రతిభారతీయుడు తన దేశమున పరప్రభుత్వము నుండి తొలగించి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును పడయుటకై త్యాగములకై నను వెనుదిరుగుండులయి నని బోధించిరి ఆత్మగౌరవముగల భారతీయుడు చచ్చి వీరస్వర్గ మలంకరించుటయో లేక జీవింపి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మునుభవించుటయో గాని భారత వర్త మొక్కటాకాలముగూడ బానిసత్వము సహించదని వెల్లడించిరి. తరువాతను శ్రీయుత మంగిపూడి పునమ్మ తైముళ్ళగారు తణుకుతాలూకా 1922 సం॥ములో శ్రీయుత కొవ్వలి గోపాలరావుగారు వై దుకు పంపబడిన సందర్భమున 600 మంది కాంతి వైస్యముయొక్క అపూర్వవ్యక్తిత్వమును పురవిధుల జూచెననియు, గుంటూరులో జరిగిన సత్యాగ్రహమునగూడ తనకీర్తిని ప్రకటించుకొనెననియు అట్టి పత్తిమగ్గదాడిజిల్లాకు వ్యవసాయమున తణుకు తాలూకా సేమరూడ తన మహాశక్తిని ప్రదర్శించి మహాత్ముని నాయకత్వమున నడుపబడుచుండిన ఈ మహాద్యుమతిత్రేమానందు తనపేరును సార్వకలమకొనవలె నని హెచ్చరించిరి. లోకకళ్యాణమునకు భారతవర్తమున మహాత్ముగాంధి ఋషిచే సంకల్పించబడి నడపబడుచుండిన ఈ మహాసంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య యజ్ఞమునందు వేనవేలు భారతీయులు ఆహుతులై తమజీవితములనే గాక భారతవర్తమును, తద్వారా లోకమునంతను పునీతము చేయవలె ననియు వెల్లడించిరి. సభలో శ్రీయుత కొవ్వలి గోపాలరావుగారిని వారిపట్టి సుబ్బయ్యగారు, వారి సతీమణి కనకమ్మగారును కాంతివైస్యముగ జేరి భారతదేశ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యయజ్ఞమునందు ఆహుతులగుటకు సంసిద్ధులుగ నుండిరిని వెల్లడింపబడగానే సభ్యులందరూ హర్షధ్వనులు చెలరేగజేసిరి. ఉపన్యాసములు వారికిని, వారి, పిలువబడునకును గల అపార జీత భక్తిని గూర్చిని వెల్లడించుచు, తణుకు తాలూకాలో నింకను వీరులు నశింపలేదనియు, గావున ఎవరూను రలును భోగవతులునకు నిట్టి స్త్రీలు సంపూర్ణ ఆహుతికి సంసిద్ధులగుచుండ ఆత్మగౌరవముగల యేపురుషును ఇంటి నుండి నిచ్చగింపడని వెల్లడించిరి వీరి యువవ్యాయు సభయందు చాల ఉద్దేకమును కలిగించెను. వీరి తరువాతను శ్రీయుత నూరంపూడి శ్రీహరిరావుగారు వైశ్య కంపెనీ వారు తమ లాభములసేగాని ప్రజల సౌకర్యములను గమనించుటలేదనియు, గావున మనము మనహక్కుల స్థిరపరుచుకొనుటకు వెనుదిరుగుదననియు వెల్లడించిరి. వారి విషయములో జేయుచుండిన నేపథ్య వివరించిరి. తరువాత మంగిపూరుస్థులు, శ్రీయుత కొడేటి రంగాచార్యులుగారు ఈ ధర్మయజ్ఞమున ప్రాణముల నర్పించిన పురుషులే ధన్యులనియు, గాన దుర్మరణములను లోనుగాక ప్రత్యక్షభగవాను డగు గాంధీమహాత్మునిచే సంకల్పింపబడిన ఈ మహాయజ్ఞమునందు ఆహుతులగుటకు సిద్ధము గండ్లని హెచ్చరించిరి. అధ్యక్షులు మహాత్ములు నేను ఉపసభ్యులు సత్యాగ్రహమునకు వెడలిరనియు, వారు నేడో, రేపో నిర్భయంధింపబడవచ్చుననియు గాన ప్రతి భారతీయుడును తన ప్రాణములనర్పించి యయిన భారతదేశమునకు బానిసత్వము తొలగించి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును స్థాపింపవలె నని హెచ్చరించిరి. అధ్యక్షులు భారతీయుని ధర్మమును ప్రకటించుచు ప్రతివాడును కాంతివైస్యముగ జేరుటకు హెచ్చరించిరి. వీరి యువవ్యాసము ప్రజలయందు చాల ఉత్సాహమును కల్గించెను. అధ్యక్షునికి పంపనములతో సభ ముగిసెను.

(ఒకవిలేఖరి)

28-3-30 రాత్రి 9-30 లకు శుభవారము సత్యోద్ధారకుని దివ్యచరిత్రము బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము కౌతూహలకై బిి లక్ష్మీకాంతకవి స్వయంకవిత్వము!!! చాల్లకళానిధి డి. వి. సుబ్బారావు అధ్యక్షతనము!!!! ది లింసియక డా మెటిక్ కంపెని బందరు సత్య హరిశ్చంద్రియము హరిశ్చంద్రుడు డి. వి. సుబ్బారావుగారు.

కాకినాడ

(స్వకీయ విలేఖరి)

ప్రతిపక్ష ధ్వజము

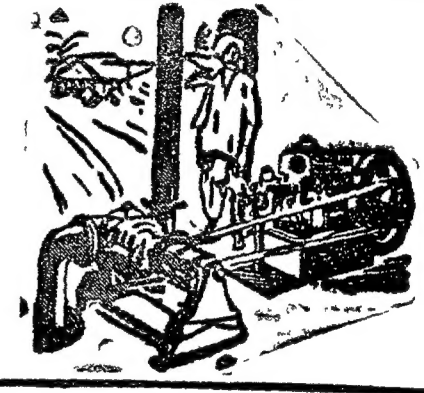
తాలూకా రయతులను గ్రామోద్యోగీయులను సమావేశపరచి కాంగ్రెసు ప్రయత్నముల కవరోధము కలుగజేయుటకు గాను ప్రభుత్వోద్యోగులును ప్రభుత్వవిద్యార్థులును 1921, 1922 సంవత్సరములలోవలె ప్రారంభించుచున్నట్లు కనిపించుచున్నది. ఈ మార్చి 23 వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము రామచంద్రపురములో కినిమాహానందు ఒక బహిరంగసభ జరుపబడెననియు, గ్రామోద్యోగులు, వైట్టియార్లు మొదలగు వారిని కెట్టి బల్లలు నగైరాలకు ప్రత్యేకముగా రప్పించి, బ్రిటీష్ ప్రభుత్వమునందే విశ్వాసము కలిగియుండవలెనన్నట్లు ఉపన్యాసములు చేయబడెననియు, తెలుపబడెను. లాయల్ లీగు, కో ఆపరేషన్ బోర్డు ప్రజాసామ్యునియేనను లేనట్టి యీ నామమాత్రపు సమితులు ప్రభుత్వోద్యోగీయుల ప్రాత్యాహ్వానంతలెత్తుచున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. 31 వ తేదీనుండి జిల్లాలో బయల్దేరు స్వరాజ్యదండనకును జరుగబోవు సత్యాగ్రహమునకును అవరోధము కలుగజేయుటకుగాను ప్రారంభించుచున్న ఎత్తులు, అని అర్థమగుచున్నవి.

నవీన

46-1

వాల్ కార్డు

డీ కె ల్

హారిజంటల్, 4 స్టోక్సుల కోట్లు స్టాటింగు భారత దేశమునకు ప్రత్యేకముగా నిర్మించబడినది. చమురు ఖర్చు తక్కువ, అత్యధికమును నమ్మిక గలది. పంపిండుకు అన్ని పరిశ్రమలకు అదర్శనీయమైన ఇంజను. 7½ హెచ్. పి. నుండి 80 హెచ్. పి. వరకు అనేక నైజులలో తయారుచేయబడినవి. మిగత వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

వాల్ కార్డు బదర్సు, ఎంజనీర్లు, ఆర్మీనియను బిడి, మద్రాస్. తెలుగు జిల్లాలకు ప్రతీనిధులు:— మద్రాస్ బదర్సు, రాజమండ్రి. ప్రదర్శనము గల సాసములు. కెంగళూరు, మధుర, కోయంబటూరు, బెజవాడ.

త్వరపడుడు!

కొలదిప్రతులు మాత్రమే మిగిలియున్నవి.

ఆత్మకథ

(గాంధీమహాత్మునిస్వీయచరిత్రము.)

ద్వి తీ య ము ద్ర ణ ము క్రౌన్ పైజా, పుటలు రగిం మేలయిన కాగితము; ముచ్చటలు గూర్చు అచ్చు. అమూల్యమైన ఈ గ్రంథమునకు వెంటనే ఆర్డరులు పంపుడు.

శతావధాని వేలూరి శివరామ శాస్త్రిగారు తెనిగించినది వెల 12 అణాలు మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్, కార్యాలయము, మదరాసు

జాబ్బిల్లు

కడపజిల్లా తెలపరెన్ను ప్రావగాండా కమిటీవారితో పోటీపరిక్షలు

ఏ.కె. మని(కెకటరీ) గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— మధ్యపాన నిషేధమును గురించి ఆత్మశ్రద్ధ వ్యాసములు వ్రాయుజిల్లాలోని హైస్కూలు విద్యార్థులకు బహుశుతులు పంచిపెట్టబడునను విషయము మీపాతకుల కిదివరకే తెలియును. పరీక్షాఫలితములు ఈ మార్చి నెల 31 వ తేదీలోగా పత్రికలలో ప్రచురింపబడును. ఈఫలితముల కొరత కెందలో నేటియున్నారు. వారు పడేపడే మాకు వ్రాయుచున్నారు. తొందరపడ నవసరములేదు. వ్యాసములను పరీక్షకులు చూచుచున్నారు. ఆత్మశ్రద్ధవ్యాసములను పత్రికలకుగూడ బ్రచుర భారము పంపబడును.

డిమాన్డ్స్టోరన్ మోటార్ వానులు

ప్రతియొకవాడును సుమారు ఏడేనిమిడినేలు ఖర్చుపెట్టి తయారుచేసిన మోటార్ వానులను జిల్లా కొకటివంతున పెంబలు ప్రావగాండావోర్డరువారు పంపియున్నారు. నిన్ననే మాకు గూడ నొక వానును పంపియున్నారు. త్వరలో సినిమాప్రాజెక్టులకుగూడ వచ్చును. వీనివల్ల కొంతవరకు మండలమున బ్రజాధమున బాగుగా జరుపవచ్చును. ఈపద్ధతిని ప్రజాకపెట్టిన పి. బోర్డువా రెంతయు వందనీయులు.

శ్రీయుత దేవరాజు సీతారామస్వామిగారి

అకాలమరణము

దేశసేవాధురంధరులను, రాష్ట్రోత్తరాంధ్రోద్యమమునకై పెక్కిదుములు పడినవాడును ఖరగపురమున గల మొత్తము ఆంధ్రులందరకును యొకసంఘ మగత్యమును గుర్తించి “ఆంధ్రజన సంఘమునది స్థాపించి ఘోషించి రి-రి సంవత్సరములుగా తిద్వారా అచ్చటగల తదితర ఆంధ్రసంఘల నన్నిటిని సమీకరించి ఐక మత్యమును వీరందరియందును గలుగునట్లు ప్రయత్న మొనరించిన ఆంధ్రజనసంఘ కార్యదర్శియును, రాష్ట్రోత్తరాంధ్రులందరి యొక్క యుద్దేశములను, కష్టముఖములను గొని వాటిని చర్చించుటకు పత్రికయొకటి ఆత్మవసరమని ఆలోచించి గత రెండు సంవత్సరములై నడుపబడుచున్న “రాష్ట్రోత్తరాంధ్రులు” అను మాసపత్రికను నిర్వాహకులును ఖరగపురములోని యెల్లక్రికతోడిపార్టుమెంటులో యొక యన్నతోద్యోగియు, పిన్నవయస్సు వాడును అయిన కీర్తిశేఖరులను, రా. రా. దేవరాజు సీతారామస్వామిగారిని గురించి విక్రి-లిగా వ్రాయకనే ప్రత్యక్షమున వారితో పనిచేసి వారినేవను పరికించినవారికిని, పరోక్షమున పత్రికలద్వారా రాష్ట్రోత్తరాంధ్రోద్యమముపట్ల వారు చేయుచుండెడి కార్యక్రమములను యెప్పటికప్పుడు విశ్చించుచున్నవారికిని తెలిసియేయున్నది. అట్టి వీరు గత 17-8-30 తేదీ ని అకాలమరణము నొందినారని తెలియచేయుట కెంతయు విచారముగా యున్నది.

ఆంధ్రమహాసభలు యేటేటకు యెటుల జరుపబడుచున్నవో అటులే రాష్ట్రోత్తరాంధ్ర మహాసభలు సహితము ప్రతి వత్సరమును జరుగవలయునని గుర్తించి గత కలకత్తా కాంగ్రెసు అంత్యమున ఆంధ్రనాయకుల నందరి నాహ్వానించి ఖరగపురమున శ్రీయుత జి. హరిసర్వోత్తమరావుగారి యధ్యక్షత క్రిందను జనవరి 31 వ తేదీని జయప్రదముగా నిర్వహించియుండిరి. ఇప్పటికి వీరు రాష్ట్రోత్తరాంధ్రోద్యమముపట్ల తీసికొనిన శ్రమ సంతయు మనము చూచిన వీరింకను కొలదికాలముపాటు జీవించియుండినవో ముంకెంతటి మహాపకార్యములు చేసియుండెడివారోగదా అని అందరికిని తోచకమానదు. రాష్ట్రోత్తరాంధ్రులను, ఆంధ్రులను, బంధుమిత్రులను, దారపుత్రులను అందరను యొక్కపరి ఆకస్మాత్తుగానిడనాడి పంచత్వమునందిన వీరియాత్మకు ! పరమేశ్వరుడు కాశ్యోతకాంతి చేసాడుగాక!

కాంచనపల్లి వెంకటరంగారావు, బరంపురం.

దంత చూర్ణము

డబ్బి 1-కి పెం 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోముటలను చిగుర్లుగట్టి వడును. చిగుర్లునుండి రక్తముకాటుకుండును. నోటదుర్బంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి.

ధర్మ వరము

కాలసితి

మార్చి 31:—ఈసంవత్సరమున నీ ప్రాంతపుజనులు పడుచున్న కష్టములు వర్ష నాతితములు. వర్షము ఈప్రాంతమునగొన్ని చోట్లబాగుగను గొన్నిచోట్ల గొంచెముగను కరిసియుండుట చేత బంటలు పండినచోట్ల బండినవి లేనిచోట్ల సంతమాత్రమును లేదు. మీదుమిక్కిలి యిప్పటికప్పుడే కొన్నిచోట్ల స్నాన పానాదులకు జలాభాముగలుగు చున్నది పండిన చోట్లలోను పంటలు నాల్గవంతును ఎక్కడనోకొన్నిచోట్లమాత్రము ఒక్కవంతును ఫలించినవి. భాగ్యము దినమునకు చవుకయగుచున్నది. సర్కారుశిస్తులను జెల్లించుటకే పండిన పంటయంతయు సరిపోవుచున్నది. కొన్నిచోట్లబండిన పంటదానికిగూడ సరిపోవులేదు. యత్నములేక కొన్నిగ్రామములం దిడ్డమ భూమిలను బతువులను జుట్టుకొప్పుచున్నాడు. అప్పటికిని దైకము సమూహుట దుర్గుటమగుచున్నది. దీనికిబోడుగ నాకికసితి తాటుపాటు గనున్నది. ఎట్టివేళనైన నెన్నిరూప్యములైన దెచ్చుటకునిచ్చుటకు సమర్థులగువారికి బట్టుమని పదిహాపాయలదెచ్చుటకు నిచ్చుటకు ధైర్యములేవచ్చును. దాదాపుగ బదిపందెండు వత్సరములనుండి యీప్రాంతమున గజవున్యూనాధిక్యములతో నుండుటనే వచ్చినది కాని యీతూరి యధోపము 7 లిగినట్లెన్నడును గలుగలేదు. కొన్ని నెలలలోనే యిట్టిస్థితి ప్రాప్తించుట జూడనిది యింద్రకాలమువలె నదృశ్యముగనున్నది. రిసంసర్వముల క్రింద ప్రభుత్వమువారు చేసిన సెటిల్మెంటులో యథారీతిగ బన్నులనేమో పాచ్చించిరి. కాని రైతుల యాదుఃఖితిని గమనించిన పాపమున మాత్రమునబోలేదు. ఏనిధమైన యాందోళనములేక వెకబడియున్న నీదేశమున జనుల బాగోసులను విచారించు నాకుండవచ్చు. ఇవట్టికంటె నెక్కువభాగ్యవంతులను గోదావరి ప్రాంతములోనే పాచ్చింపగూడదని పలువిధముల ప్రయత్నింపు నది ఫలోన్ముఖముననట్లుండగా నీప్రాంతపునాయకులను వాదన బదవులకై యహమహామికను బూసి పరవులేత్తెవారును నిచ్చుకు

నీకెత్తినట్లు మానముద్రను దాల్చుటయుగూడ నిర్వాసిగలను ప్రజలకృష్టము కాక వేరైనవచ్చు.

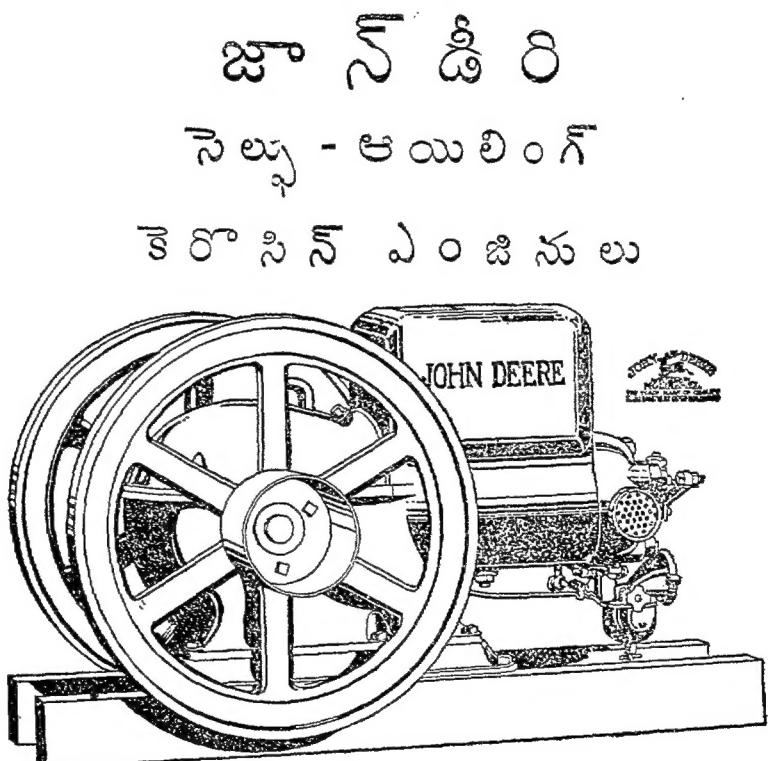
ప్రచారము

24-8-30 తేదీనాడు తాలూకా సారాయ ఆంగళ్లవేలములు రెవ తూరి జరుగనుండుటచేత శ్రీయుత కల్లూరి సుబ్బరావు భానుమూర్తి మొదలగువారు నిషేధ జాతీయోద్యమ ప్రచారముల నొనర్చిరి. యుక్తుండువారు ప్రస్తుతదేశస్థితిని ఖద్దరును గూర్చి ప్రచార మొనర్చి ప్రజలకు పలువురు విదేశ వస్త్రములను విడుచునట్లు జేయగల్గిరి. అనంతరము వారు నాటి సారాయవేలములగూర్చి స్థానిక నాయకులను సుత్తదారులను బలువిధముల విన్నవించి వాకేవిధమున జోక్యము గల్గించుకొననట్లు వాగ్దానము బడసిరి. ఈనెల 5 వ తేదీన మొట్టివేలమును వీరంతు కలసి బహుమగ్గరించుట యావత్రికా సారములను విడిచిమే. రెండవతూరి 17-8-30 వ తేదీన కదిరిలో జరిగిన వేలములో గూడ సప్తేవిహిమగ్గరించి ముండిరి. ఇప్పుడుగూడ నట్లే జరుగునని యెల్లరు సంకల్పించుచుండిరి. సాయంకాలము దాదాపుగ 5 గంటల సమయము నెవనును రాటపాడలేదు. పాపముధికారములు నీయంత్యమున ప్రజల నొప్పించక చాకచక్యముతో మెలగిరి. కాని పిమ్మట నొకరొకరే సుత్తకొన జొచ్చిరి. కానిచాలాగ్రామములు నిలిచిపోయెను. ఒకటిరెండు తప్పుగుత్తగొనిన గ్రామములవేలము వైకముగూడ జాలకట్టిన. ఇదిమాత్రము సంతోషింప దగినయంత్యము.

ప్రజాహితము

సర్వసక్ష నమావేశ రిపోర్టు

నెల్లు - ఆయిలింగ్ తెలుగుపుస్తకములు బెజవాడ ఖద్దరు పోర్టులోను, బంగారు కాల్ గూడ జిల్లాలోను విక్రయములకు నిర్వహించుచున్నది. కానలలి విజవాడ అహమహామికలలో విరచితమైనవచ్చును. తెలుగు 1/1-వికరూపాయి చూరము

1 1/2, 3, 6 హెచ్. పి.

ప్రత్యేకలాభములు గలవు : నెల్లు - ఆయిలింగ్ నిర్మాణము ప్రధానభాగములు పరిశుద్ధమైన చములునందుండి, పనిచేయుచు - నింపుటకు గ్రీడ్ కప్పులులేవు, గమనించవలసిన హైట్ ఫీడ్ ఆయిలర్లు లేవు, చుట్టును పరిశుభ్రపరచవలసిన పనియు లేదు.

యెట్టి గమనములేకనే నదా పనిచేయుచు గియరులు తెరచియుంచబడుటలేదు - మాపులు పొడిగించబడుట లేదు. మరియు బాలురు, స్త్రీలు సులువుగా పనిచేయ వీలుగల.

నీటిసంపులు, పిండియంత్రములు వగైరాలు గలవు.

ఇండియాకు పోత ఏజెంట్లు:

లి మాయి బ్రదర్సు, లి మి టెడ్.,

1/173 బ్రాడ్వే, పోస్టుబాక్సు నెం 202, మదరాసు.

నత్యాగ్రహము

(వల్లూరు సూర్యనారాయణరావుగారి)

ప్రపంచములో దేశస్వాతంత్ర్యమునకు యిది కావర
ణగో పెట్టి నూతనవిధానము మూర్త్యాంధ్రగా రారం
భించిరి. ఆయన నాయకత్వముక్రిందనే యీ యుద్ధము ప్రా
రంభింపబడినది. ఆయన బయటనున్నను, కారాగృహములో
నున్నను, ఆయన జీవించియున్న హిందూ ఒక సంవత్సరము లో
పలనే యీ యుద్ధము ముగి జరుపుముగా ముగియును
కొట్టినదేహము లేదు మన మగద్యుష్టమున ఆయన నిని
యిందోను. ఆయన నేనా నాయకులు సంపూర్ణ స్వాతం
త్ర్యము లభింపజేయు యీ యుద్ధము సంతకాలమైనను ఇది
తీరదారు, తీర దౌర్జన్యవాదులు ముగి రెండు సంవత్సరములు
గడువు నిచ్చిరి. ఈలాగా ప్రపంచమునందు మన విచిత్ర విధా
నమున తేదేద్యుష్టతో పరిశీలించుచున్నది. భారతదేశములో
నున్న యిన్ని రాష్ట్రములలోను మహాత్ముని నేనా నాయకులు
కొట్టినదియున్నను క్రమక్రమముగా వీరందరు కారాగృహము
లకు పోకముందే అనేక మందియువకులు సైన్యములను నడుపగ
లవారు బయలుదేరుచుందురు వీరికి ముందు సాధారణముగా
యువకులుగానే యుండుదురు. కొందరు మధుసూలు తమపూర్వ
యములలో స్వాతంత్ర్యోన్మేషములు ప్రజ్వలింపి చున్నను,
వారికి దేహపాటములేక, నేనా ముఖమున కలగు కష్టములకు
మెలచెదరు. కాని వీరును సైన్యముతో నడచి యుద్ధసంకల్పము
లో పాల్గొనబాలక పోయినను తమ రాష్ట్ర సైన్యాధిపతి యా
జ్ఞాపించినయెడల తమ చేతనై సంతులనకు సహాయము చేయుక
లేవదు.

ఈ దౌర్జన్యరాహిత్య యుద్ధములో ముఖ్యముగా దిగ
బలినవారు 18 మొదలు 50 సంవత్సరముల వయస్సుగలవారై
యుండును. వీరే మున్నందు స్వరాజ్యసాక్ష్యము ననుభవించు
వునారు. సాధారణముగా ధనికులు, గొప్ప భూస్వాములు యీ
యుద్ధములో చేరరు. చిన్న వర్తకులు, వీధిలాయద్యు, చిన్న
ఉద్యోగిగలు. చేరవచ్చును. మన పాటకులు అనగా బ్రిటిషు
జాతి తమ లాభము కోల్పోవను. కనుక యెట్టి దౌర్జన్యమునకై
వను వెనడిచుక పోవచ్చును. మన సైనికుల ఆస్తిని జప్తుచేసి
తీసికొనిపోవచ్చును. వారి భూములను పైగించి తమదేశము
వకు తీసుకొనలేక పోయినను మనలోని విభిన్నమతములను చేర
వీని వారికి ఆధాములను స్వల్పధరల కంటకటెదరు. ఇట్టి ప్ర
జాత్రులలో కొందరు ధనవంతులు కూడ ప్రతిగ్రాముల
లో నున్నారు. వీరినే బంగారుపిచ్చుకలని పిలుచుచుండుము.
మనము వీరిమీద బహిష్కారాది దౌర్జన్య సాధనములను ప్ర
యోగించక సామ్యముగానే మన సైన్యములో చేరునట్లు చేయు
చుండుముగాని మన ప్రయత్నములు సాధారణముగా విఫలమగు
చుండును. అయిననీమి? దక్షిణ సామాన్యజను లందరు మన
సైన్యములో చేరుట కభ్యంతర ముండకూడదు. కాని వారై
పత్రికలను చదువుకొనగలవారికి తప్ప తక్కినవారి హృదయము
లో స్వాతంత్ర్యోన్మేషములు బయలుదేరలేదు. తమ ప్రస్తు
త దీనస్థితికి బ్రిటిషు పరిపాలనా విధానమే మూలకారణమని
యు దానిని తొలగించుకొనుటకు మన మిప్పు డనులించుచు సా
మ్యయుద్ధము తప్ప వేరుమార్గము లేదనియు వారెంగరు.
తమ పూర్వకర్మమని తృప్తిపెందుచుండురు. ఈ నూతన సత్యా
గ్రహ తత్వమును వారికి సరిగా గ్రహించలేదు. ఇది వారి
తప్పుకాదు. మనతప్పు. ఇప్పుడైనను మన సైన్యములో ఒకభా
గము పల్లెటూళ్లలో మనరాజకీయబాధను, వాని నివారించు
కొను మార్గములను నవ్వచెప్పినయెడల ఒకమాసములో వేసకు
నేను పదాతులను యీ దౌర్జన్యరాహిత్యనేనలో చేర్చగలగు
చుండుము. క్రమక్రమముగా మన సైన్యము ప్రతిరాష్ట్రములో
ను వృద్ధిచూచు చుండును

మన సైన్యములోనే కొందరు దోష్టగణులు (రిక్రూటింగులు
అఫీసరులు) బోధ చేయవలసిన విషయములు పాపములు కూడ
గుంధముగా గ్రహించగలుగునట్లు చేయవచ్చును. మన విదేశీయ
ప్రభుత్వము లా ఆర్థిక నిలిపి మనకు బయటకు చల్లని ప్రభు
త్వముగా కనుపడుచున్న దాని రాజ్యాంగవిధానము ప్రజ
లను పీడి పీడి చేయుచున్న దనియు, కడుపునిండ తిండి సా
మాన్యరాయతులకు కలుగజేయవలెనన్న స్వల్ప విస్తీర్ణముగల
భూములమీద శిస్తులు కట్టకూడదనియు పాటకపురాండ్రున,
వీధిరాయతులకు కర్మవిధ్యలను నేర్పి జీవనోపాధిని కల్పించ
వలెననియు, త్రాగుడు మాన్పించవలె ననియు, వీరికి కావలసిన
సామ్యము ప్రస్తుత సినిమి మిలిటరీబుర్సులు సగముకంటె యెక్కు
వగానే తగ్గించినగాని చేకూర్చలేమనియు, తిను బండారముల
మీద యెట్టి సుంకములను వేయకపోవుటయేగాక వానిని
యెక్కువగా యెనుమతి కావడం చేయవలె ననియు, విదేశీపర
కులమీద దిగుమతిపన్ను లధికముగ విధించి దేశములో పరిశ్ర
మల నభివృద్ధి చేయవలె ననియు, యీ మొదలగు రాజకీయ
సంస్కరణలకై ప్రజలకు బాధ్యతగల ప్రభుత్వమును నెలకొల్ప
వలె ననియు, మత ప్రస్తుత సామ్యయుద్ధము యీ సంస్కరణ

లకే మొదలు పెట్టితిమనియు, యిది సమిష్టివాదుల విప్లవము
కాదనియు, ఆంగ్లేయులుకూడ మనకు స్నేహితులుగా మెలగి
యీ సామ్యయుద్ధములో పాల్గొనినయెడల వారికిని కృతజ్ఞుల
మగ నుండుమనియు, పల్లెటూళ్లలో సహా బోధించుచున్నయె
డల వారు యీ మాత్రములను గుంధముగా గ్రహించి మన సైన్య
ములో చేరుచుండురు.

ఇట్లు ఒకలక్ష సైన్యమైనను ఒకటి రెండు మాసములలో
చేర్చగలిగినయెడల రాజకీయమే మొండివాడు బలవంతుడను
సామెత వర్తించి తీరుతు. ఇంతకుమించి కారాగృహములలో
కెట్టుటగాని, చంపుటగాని సంభవించనేరదు. ఒకవేళ యీ
యిరువదవ శతాబ్దములో యీ నాగరిక చల్లని ప్రభుత్వము
స్థిరమిది సైత్తికపథమును వదిలి స్వాధీనపరత్వముతో, దయ
మాటి లోడిదేశముల చీవాట్లకు జంకక యీ సైన్యమునంతను
చెలసాలలలో నుంచి తిండి పెట్టుటకు బదులు సాత్వకానించెద
రనుకొందము. ముప్పదిమూడుకోట్ల భారతీయులలో సగము
మంది స్త్రీలును, తక్కిన సగముమంది వృద్ధులను, బాలలను, అ
నాగోన్మలను తీసి వేసినను తక్కిన యెనిమిదికోట్ల ప్రజలలో
ఒకకోటి లేక ఒక అరకోటి సైనికులు ప్రాణములు పోగొట్టు
కొనువర కైనను యీయుద్ధము ముగియునుండ జేయవచ్చును.
ఇట్టిస్థితి రాకమునుపే మనకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము వచ్చి
తీరును. ఇది నవ్యుగంజ సామెతనుండి కాదు. ప్రపంచములో
మరియే దేశమందును ఇంతవరకు పుట్టిన పరమదయాగును బుద్ధ
దేవుని అపరాధతారమై కర్మవీరుడుగా నున్న గాంధీమహా
త్ముని బోధన లాకపోవునా? చక్రవర్తులను లొంగదీయగల
యాత్మబలమును ఆ లోకప్రాజ్ఞుడు మనలో తప్పక బయలు
పెడలనట్లు జేయగలడు.

ఈ విధానములను మనకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము నచ్చిన
ను మనల ననేక రాజకీయ సమస్యలు వదలక పోవచ్చును. మన
ము విదేశీయుల బారీయండి తప్పించుకొనలేక పోవచ్చును. మన
లోనే అంతఃకలహములు మొదై బ్రిటిషువారు భయపెట్టుచు
న్నట్లు రక్తపాతము కలుగవచ్చును. తక్కిన దేశములలో వలె
నే యిక్కడకూడ సంపూర్ణ స్వరాజ్యపరిపాలన మున్నను సాం
ఘిక రాజకీయ విప్లవములు బయలుదేరుచునే యుండవచ్చును.
అయిననీమి? ఇప్పుటి శివసభ్యులమైన కాంతికంటె రాజున్న
ఆకాంతి మంచిదే. స్వతంత్ర దేశములో యెట్టి విప్లవము నైన
ను వానియంతటి విప్లవముకొనలేదు. ఇప్పుడు బంధనములతో
కూడిన యీ కాశ్యోత బానిసత్వమును తొలగించుకొనవలెను.
ఆంగ్లేయులు భయపెట్టుచున్నట్లు మన ప్రస్తుత భారతీయ పటా
లములలోని సైన్యాధిపతుల మనకు మొదటి పరిపాలకులు కా
నిందు, వారైనను మన కాననభిల శినిలు అధికారమునకు లో
బడక తప్పదు. అట్లుచేయక నిరంకుశ ప్రభుత్వమును కొనపా
గింప దలచినయెడల ఒక్కడినమైనను వారు దేశముకు పరిపా
లించబడునుండ యీ ప్రస్తుత సామ్యయుద్ధమునే మన మెల్లప్పు
డు సాగించగలము. ఈ శతాబ్దములో కేవల మిలిటరీ పరిపాల
నము కడుశీఘ్రముగ అంతరించును. రాజకీయవైత్రలే ప్రజల
ను మెప్పించి పాలించ గలుగుదురు.

కాబట్టి నడుములు కట్టుడు. ఎప్పుటికైనను యీ సా
మ్యయుద్ధమే మనకు శిరస్థము. మనము రాజ్యపరిపాలనకు తగ
మని చెప్పు బూటకపు మాటలను వెడచెని పెట్టుడు. సంపూ
ర్ణ స్వరాజ్యము చేపూరినగాని సాంఘికవిధములు సమసి
పోవు. వైచిత్ర్య విధముగ పల్లెటూళ్ల ప్రజలలో ప్రబోధము
కలిగించుడు. ఈ తరుణము తప్పిన మన మధోగతిపాలు కావల
సినదే. కర్తులు, కరారులు, కర్రలు, మన కక్కరలేదు. మనగాం
ధీజీ మనమధ్య నున్నపుడే ఆయన తారకమంత్రము పూర్తిగ
శీఘ్రకాలములో ఫలము నిచ్చును. ఆయనయందు నమ్మకము
గలిగి ప్రవర్తించుడు. అవినీతికరములుగాని కాననముల నిరాక
రించుటయు, గవర్నమెంటు ఉద్యోగములను, కోర్టులను, కాస
నసభలను బహిష్కరించుటయు జరుగుచుండ వలెను. అప్పుడు
లాయర్లు వారంతలు వారే తమ యుద్యోగములను వదులుకొం
దురు. ధనవంతులకూడ తమ నిలవ ద్రవ్యమును పోగొట్టుకొన
కుండనే యీ దౌర్జన్యరాహిత్య సైన్యములో చేరవచ్చును.
తమ ద్రవ్యమును, భూములను తమ కుటుంబములోని మధుసల్ల
కును పిల్లలకును బంధుమిత్రులకును యిచ్చివేసి యీ యుద్ధము
లో దిగవచ్చును. వీరు మన సైన్యములో చేరినందుకు అట్టిచ్చిన
యాస్తినికూడ లాగుకొని మన విదేశీయ ప్రభువులు తమ లా
ఆర్థిక భంగము తెచ్చుకొననిండు. సైన్యములో చేరువారు
తా మిప్పుడే మృత్యువాత బడినయెడల తమకుటుంబములు ముం
దు యేమగునో యోచించుకొనుచున్నారా? అట్లు యోచించు
కొన్న లాభమేమి? ఇప్పుడే మృత్యు ముఖంబులోనికి జనుచు
న్నా మనుకొనువారే యీయుద్ధములో దిగవలెను. వారు తమ
యింటివైపుకు దృష్టి నిశిడించకూడదు. తమ వీధిసోదరుల దా
స్యశృంగులములను తెంపి వారికి కడుపునిండ అన్నమిడుటకు త
మధనమును స్వాతంత్ర్యమును మానమును రుదకు ప్రాణములను
పోగొట్టుకొనుటకంటె పరమార్థమైనది, ఉత్కృష్టమైనది,
మరియొక మాతృమార్గము లేదు.

కృష్ణా గోదావరి రీసెటివ్ మెంటు

ఆర్థికసభ్యుడు మాయరంగారి భయము

కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలోనే హెచ్చుపన్ను భూముల
పైన కట్టబాలక పోయిన ఇతరజిల్లాలలో పన్ను హెచ్చింపుకు
ఆసలే పీలుండనని ఆర్థిక సభ్యుడు మాయరంగారు కాననభిలో
తెలిసి యున్నాడు. అనగా కృష్ణా గోదావరుల కంటె నితర
జిల్లాలు ఆర్థికముగా వెడకబడి యున్నవని వీరంగీకరించుచు
న్నారు. కాని సంపన్నములని తెలిసియో తెలియకనో వీరను
కొనుచున్న కృష్ణా గోదావరులలోనే రయితాంగము 60 సం||ల
వరకున్న యెట్టి జాఫాపన్నును భరింపబాల దనియు, ప్రస్తుత
భూమిపన్ను వారిని శ్రుంగదీయు చున్నదనియు, ఋజువుచే
యబడినప్పుడు, నిజముగా ప్రజాసామాన్యముయొక్క జేమ
మే ఈ ప్రభుత్వలక్ష్యమైనవో కొన్నివేల వీధిరాయతుల ఆదా
యమునకు మించిన ధనమును వేతనముగ గ్రహించుచున్న ఆర్థి
కసభ్యుడు తన స్వగర్వమును గుర్తించునెడల ఆర్థిక విచారణసం
ఘమువారి రిపోర్టును చదివినపిమ్మట తాను తర్కించుకొన వల
సిన విషయమేమి? "నేను సంపన్నములని తలచిన కృష్ణాగోదా
వరులలోనే రయితాంగపుస్థితి ఇంత దైన్యముగా నున్నదే? క
రువులకు నిలయమైన ద తమండలములలో యెట్టి విచారణ సల్ప
కుండగనే ఆ ప్రజల నోరులేనితనమును ఆపకాముగా గైకొని
రూపాయికి 0-3-0 చొ|| అదనపుపన్ను విధించితిమే. కేవ
లము వర్షాధారపు భూములైన గుంటూరు, నెల్లూరు జిల్లాలలో
ముందు విధించ సంకల్పించుచున్నామే. వీరిస్థితి మరింత దైన్య
ముగా నున్నదో" అని తర్కించుకొనవలెను. ఇట్లు సద్భావ
ముతో తర్కించినవాడు ఆర్థికసభ్యుని కర్తవ్యమేమి? ఇంత
కుపూర్వము హెచ్చు కట్టబడిన జిల్లాలకు జరిగిన అక్రమము బ
యలు బడునేమనని కృష్ణా గోదావరులపైనకూడ న్యాయము
నకు న్యతిరేకముగా జాఫాపన్ను విధించుట కాదు. ఇప్పుటికై
న శతాబ్దముల నుండి పన్ను భారమున ప్రుద్ధులను రయితాం
గపు యధారస్థితినిగూర్చి తెలుసుకొనుటకు తమ కవకాశము
గలగజేసిన ఆర్థిక విచారణసంఘము వారికి కృతజ్ఞతను తెలిపి
వారి రిపోర్టును మన్నించి ప్రస్తుత ఆనాధికపు రివిన్యూ విధాన
మును మార్చి దానిని కాననభిల పరమచేయుటకై కృషిపల్కు
ట ఆర్థికసభ్యుని కర్తవ్యము. కాని ఇది జరుగునా? అని మన
కు సందేహము. యేలననగా "ప్రజలలో నిరోధకత లేదు
కనుక" అని మనలో చాలమంది తలతురు. కాని ప్రజాజేమ
ము లక్ష్యముగా గల్గిన ఇతర ప్రభుత్వములలో ప్రతిసంస్కరణ
కు ఆందోళనము ప్రజలు త్యాగముజేయ నవసరములేదు. ప్రజ
ల కేవి అవసరమో తెలిసికొనుట వారి ధర్మమని ఆ ప్రభుత్వ
ములు అంగీకరించినవి. ప్రతి సంస్కరణయొక్క ప్రజలుకోరి,
ఆందోళనచేసి నిరోధించువరకు జరిగించని ప్రభుత్వము ప్రభు
త్వసర్వమును కోల్పోయిన దగును. సామాన్య పరిపాలనాంశ
ములలోకూడ ప్రజల ధన, మాన, ప్రాణములు త్యజింపబడిన
గాని సంస్కరణకు కడంగని ప్రభుత్వవిధానమునకు కాస్త్రుస
మృతమైన నిలకడలేదు.

బాక్సోలి విచారణలన భూమిపన్ను విధానములో నిత
రరాష్ట్రములకంటె మిన్నయనియు కాననభిలముగా ఆ
క్కడ నీ విధానము అమలుజరుగుచున్నదనియు తలంపబడిన
బొంబాయిరాజధానిలో అధికార్థ శిస్తును పెంచుటయే లక్ష్య
ముగా పెట్టుకొని అసభ్యులచాలలను నిరాధారపు సిద్ధాంతముల
ను యెట్లుచేయుదుకో వెల్లడి అయినది. ఇదివరకు గత 2 సెటివో
మెంటులలో నిట్టిచెన్ని జరిగినవోయని ఊహకు అవకాశ మేర్ప
డినది. కృష్ణా గోదావరుల ఆర్థికవిచారణల ఆంధ్రజిల్లాలలో
కెల్ల ఆర్థికముగా మంచిస్థితిలో నున్నవనియు, నాగరికము
లనియు, ప్రభుత్వము అంగీకొనుచున్న కృష్ణా గోదావరులలో
నే రయితాంగపు ఆర్థికస్థితి దుర్భరముగా నున్నదని వెల్లడియ
గుటచేత ఇతరజిల్లాల ఆర్థికస్థితి దైన్యత ఇందునుంచి ఋజువు
కాగలదు.

రె. మందేశ్వరశర్మ,
కొత్తూరు. తా|| కార్యదర్శి, ఆంధ్రభూసమితి.

మో హి నీ తైలము

5 తు|| నూనెగల నీసా 1-కి 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు,
ఉద్యోగిగలు మొదలగువారికి కుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును
గుండరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగుతులను మనోహరముగ
పెంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందుగల రమణీయమగు నువాసన
చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దుప్పుకొనిన ఇరుగుపొరుగు
వారలకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు
నియ్యదు. దీనియందు మనోహరమగు నువాసనద్రవ్యములను చేర్చి
తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు ఇవడి
యున్నాము. వేదోలు, ఓకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు,
అమృతాంజనంబిహో బొంబాయి-మద గాడ

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం. మార్చి 27 వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు

విద్యుత్తులు

మనుమ తేనెపిండి	,, 40 కలలు	12 50	18 40
మెల్లూరి	,, డిల్ 42	13 80	14 00
శేరి	,, డిల్ 45	16 00	17 00
కాగులు	రా. 164 (అస్త 1-1)	8 00	8 12 0
మత్తులు	,,	19 00	20 00

2. ధాన్యముల పప్పులు

కందులు అస్తా 1-1 ర 205	,,	12 12 0	14 00
సెనగలు	,, డిల్	16 00	17 00
కెనలు	,, డిల్	14 00	16 00
మినుములు	,, డిల్	17 80	18 00
ఉలలు	,, < 195	7 40	8 00

3. నూనెపప్పులు

మత్తులూనె కా 1-1	,,	110 00	118 00
సెనగలూనె 1-1	,,	14 00	19 00
కెనలూనె కా 1-1	,,	88 00	41-0-0
మెల్లూరిలూనె కా 1-1	కు.95 మి.కా.నూనె 88		
అనుదము కా 1-1		90 00	98 00

4. చిల్లరపప్పులు

కాయకనుపు కా 1-1		100 00	108 00
కూరకనుపు	,,	60 00	62 00
మిరపకాయలు (గుంటూరు) కా 1-1		98 00	105 00
ధనియాలు	,, కా 1-1	28 00	35 40
గుంటూరుపొయకట్టు వీరియం నూనె 1-1	కు 40 45		
తెల్లపా కా 1-1	కు 28 00	49 00	
అన్నాచక్కెర అస్తా 1-1	,,	25 40	25 80
చింతపండు కా 1-1	,,	28 00	38 00

5. ఇసుము

కట్టారకం కా 1-1	,,	50 00	81 00
చురక	,,	24 00	30 00
కవుండు	,,	24 00	30 00

6. నూలు

నం 20 తన్ని కలంబా	కు	6 50	
నం 6 ,, కలంబ	,,	8 10 0	
నం 36 ,, కా	,,	8 40	
నం 40 అట్టురు 10 కా	,,	9 60	
నం 20 తన్ని తట్టు	,,	6 10	
నం 40 కా	,,	8 50	
నం 4 తన్ని కలంబ	,,	8 40	
44 కాండ్	,,	4 12 0	

7. లోహములు

చెండి 100 కలం 1-1	కు	56 12 0	59 60
అంబారు కలం 1-1	,,	31 18 0	33 00
కవరక 1-1		18 11 9	
ఇత్తడి కా 1-1	,,	241 00	243-0-0
రా. కా 1-1	,,	827-0-0	330-0-0

8. రంగులు

అతిమేలు స్పెక్ట్రాలూడు అతిజరయక నియంత్రము			
,, నీలిరంగు 1 రతి		0 10 0	
,, 14 రంగులు		1 10 6	
,, 28 రంగులు		1 0 9	
,, 55 రంగులు		1 3 0	
,, 1 అందర		1 8 6	
రంగులుపాటుస్కా. బ్లెక్ అనగా (బ్లెక్-రెడ్డు)		3 4 0	
కాంగ్ 8 2		1 0 0	
దిగు 4		1 2 0	

నమకమైన దృష్టాంతము

గాంధీ మహాత్ముని అనుసరించుట కై స్త్రీ స్త్రీలకు
కై స్త్రీ స్త్రీలకు ధర్మమై యున్నది

మద్రాసు సమీపములోనున్న పల్నాడు పరమనందు శ్రీకృష్ణ చికిత్సాశ్రమ నిర్వాహకైన డాక్టరు సి. పొలోమోనుగా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—నేను ఇదివరలో ప్రకటించిన విజ్ఞాపన యందు కై స్త్రీ స్త్రీలకు గాంధీ మహాత్ముని మనస్ఫూర్తిగా అనుసరింప వలెనని విన్నవించితిని. ఈ యుద్ధము రాజకీయ విషయముగా కన్పించినను సర్వవిధముల నిడి ఆధ్యాత్మికమైన సర్వనిరూపణమే యెయున్నది. నేను నావిజ్ఞాపన పత్రికలలో ప్రకటించినదానిక కొందరు కై స్త్రీ స్త్రీల పాదరీలు మహాత్మునివద్దకు స్వయముగా వెళ్ళి మాట్లాడినవి. ఇందును బట్టికూడ ఇది ఆధ్యాత్మికమగు ధర్మసంస్థాపన ప్రయత్నమని ఋజువుచున్నది. ఏనుక్రిస్తు భూలోకమును సర్వతలముగా చేయుటచే అవతరించితిని చెప్పెను. నేడు గాంధీ మహాత్ముడు కూడ ఆధ్యాత్మికసర్వసంస్థాపనమునకే కృషిచేయుచున్నాడు. చెండువేల విండ్ల క్రిందట ఏనుక్రిస్తు ప్రారంభించిన యుద్ధముమే నేను గాంధీ మహాత్ముడు కొనసాగించుచున్నాడు. ఈవిధముగా ఉత్తర హిందూస్థానమునకి వచ్చి గాంధీ మహాత్ముని సందర్శించిన కై స్త్రీ స్త్రీల పాదరీలు చెప్పియుండిరి. కాబట్టి యితర పాదరీలుకూడ ఆమహాత్ముని సందర్శించెదరుగాక!

ఈమహాద్వ్యముయొక్క అంతరంగము లనేకముకలవు. ఇందులో, కై స్త్రీ స్త్రీల మహోద్దేశములును, నిజమైన కై స్త్రీ స్త్రీల మతధర్మప్రభావమును సార్వకాలిక నోడియున్నది. కాబట్టి సజాతీయమై సహేతుకమై, సర్వమై నెలసిన యాయుధ్యముయొక్క, యాదేశ కై స్త్రీ స్త్రీల తట్టి ముఖ్య విముఖ్యములను జూపెదరో దానినిబట్టియే యాచేశములో నికముందు కై స్త్రీ స్త్రీల ముగ్ధమున కలిగి వృద్ధి తీయుచులు నిర్ణయముగను. మనము ధన పితృవమునకు దాసులమై భగవంతుని భక్తులము కాజాలము. గాంధీ మహాత్ముని యుద్ధమును భగవత్కార్యమై యున్నది ఈదేశములో నోరలేని కొల్లకొరిచి నివేదనలకు కడుపురిండ్ల అన్నము తెచ్చుటకై మహాత్ముడు బద్ధకంబుడై యున్నాడు. కాని గవర్న మెంటువారు కష్టములకు నడుపి బీదజనుల బ్రతుకు తెరువును లేకుండ చేయుటకు చేయవలసినదంతయు చేయుచున్నారు. స్పష్టిలో సమృద్ధిగానున్న ఉప్పునకు గూడ గవర్న మెంటువారు పన్ను విసూలుచేయుచున్నారు. మఱుగు ఉప్పునకు 1-4-0 పన్ను వసూలుచేయబడుచున్నది.

ఫా. పి. త. ము 1893

(52-3)

నీ మక మలములు

మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి

న్యాయమైన ధర

ఏకంసి చబిల్ దాన్ అందు నన్న

రత్నాలు, బంగారు, చెండిగలు వర్తకులు

ఉత్తరమును వ్రాసిన మా చిత్రమైన క్యాటలాగు పంపబడును.
112, 113 క్రైస్తవబజారు రోడ్, మద్రాసు.

సదరు మఱుగుఉప్పు తిరుగుచేయుటకు 9 పైసల కన్న యెక్కువ వ్యయము అగుటలేదు. 9 పైసల ఖరీదు ఉప్పునకు 1-4-0 పన్ను వసూలు చేయుట ఏ దేశమునందును కనివిని యెరుగము. ఇట్టి ఉప్పుపన్ను విధించెడి లవణశాసనము అమలుపరచుటకు గవర్న మెంటువారు వెనుకాడుటలేదు. మీ దుమిక్కిలి, భారతజాతీయంతయును ససేమిరా వద్దు అని గోల పెట్టుచున్న యీ అన్యాయపురాసనమును నిరస్థాయిగా నొనర్చుటకై గవర్న మెంటువారు కృషిచేయుచున్నారు. గవర్న మెంటువారు యీ శాసనమును ఎందుకు రద్దుచేయరు? ఎందునల్లనగా గవర్న మెంటువారికి ఉప్పుపన్ను వల్ల 9 కోట్ల రూపాయలు సాగునరి ఆదాయము వచ్చుచున్నది.

ఈపన్నులో చాల భాగము కడుపురిండ్ల తిండిలేక అధికారితోనున్న బీదజనులవల్లనే గవర్న మెంటుకు వసూలగుచున్నది. ఇట్టి దుర్మయమును తొలగించుటకే యాయుధ్యము అరంభింపబడినది. ఈమోరశాసనమును తొలగించుటకై అవలంబింపబడిన పద్ధతులు కై స్త్రీ స్త్రీల సామర్యమునకు అనుగుణ్యముగా నున్న నదయ, సత్య, ఆహింస, స్వార్థ త్యాగము యివన్నియు యీ యుద్ధములలో ప్రతిఫలించుటలేదా? కాబట్టి మాతృదేశా రాధకులమును, కై స్త్రీ స్త్రీలమును అయిన మన కర్తవ్యమేమిటి? మనము నిశ్చింతగా కూర్చుండి యీ నాటకమును చూచుచు, సిగ్గులేక క్రిస్తుచేటి క్రిస్తుతమును బోధించవలసినదేనా? కాబట్టి మనహృదయములను మనము పరిశోధించి చూచుకొనవలయును. ఈపవిత్ర సమరమునందు ధనాశాపితమును అధర్మమును రూపుమాపుటకై పోరాడగల భీరులమని ఋజువుచేయుదముగాక.

(సం) పి. సోలొమోను

అతిచవక !

అతిచవక !!

కాకినాడ క్రిస్టల్ అయిసు వర్కుస్ (Crystal Ice Works) లో

తయారగు స్వచ్ఛమైన మంచుగడ్డనే వాడుము.

Tel, 'Ice': Coconada.

26 మిలియన్ మంది

సాధ్యమైనంతవరకు జ్ఞానమైన విశయము చేసియున్నారు.

—నీవు చేసియున్నావా?—

PRUDENTIAL

తో భీమాచేసిన సంపూర్ణరక్షణతో అధికమైన

పోషణ తక్కువధరలో మీరు పొందుదురు

భార్యకు ఆధారము, బిడ్డలకు విద్యయు,

వృద్ధాప్యమునకు తగు ముందు ఏర్పాటు.

పూర్తి వివరములకు వ్రాయుడు:

THE PRUDENTIAL ASSCE. CO., LTD.

CLIVE BUILDINGS, CALCUTTA

or to

BRANCH OFFICE:

C/O GILLANDERS ARBUTHNOT & CO.

POST BOX NO 261,

NORTH BEACH ROAD, MADRAS

INSPECTORS: V. R. JANAKIRAMA IYER

THE CRESCENT, MYLAPORE.

S. N. K. SUNDARAM, BEZWADA

SPECIAL AGENTS: PIERCE LESLIE & CO.

V. 5.

CALICUT. SOUTH INDIA

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

సత్కారము

1. పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని సత్కారములను, కాంగ్రెసు సంఘమును, అభిమానులను మార్చి 31 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 ఘంటకు దోలూరు శ్రీ గాంధీజాతీయ మహావిద్యాలయమున జరిగిన జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభను తప్పక దయచేయ ప్రార్థింతులు.

2. దోలూరునుండి భీమవరమునకు మార్చి 31 వ తేదీని బయలుదేరు సత్కారము యాత్రలో పాల్గొనదలచువారు 30 వ తేదీ నాటికే తప్పక ఏలూరు దయచేయవలెను. ప్రతి సత్కారమునకు వారికి కావలసిన దుస్తులను ఒకటింటాయును తెచ్చుకొనవలెను.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సత్కారముయొక్క బయలుదేరుట చేరుట

మార్చి 31 సోమవారం సాల్ గొల్ల 5-30	రాత్రి 8-0
దోలూరునుండి	కొవ్వలి.
ఏప్రిలు 1 మంగళవారం ఉల్ల 5-30	ఉల్ల గొల్ల 7-30
కొవ్వలి	గుండుగోలను
సాయంత్రం 5-30	రాత్రి గొల్ల 8-0
గుండుగోలను	పూర్ణ
2. బుధవారం ఉదయం 5-0	ఉదయం గొల్ల 8-0
పూర్ణ	పుంగట్లూరు
సాయంత్రం గొల్ల 5-0	రాత్రి గొల్ల 8-0
పుంగట్లూరు	పడమరవిప్పర్రు
3. గురువారం పుడమరవిప్పర్రు గొల్ల 5-0	పుడమర గొల్ల 8-0
పడమరవిప్పర్రు	గణపవరం
సాయంత్రం గొల్ల 5-30	రాత్రి 8-0
గణపవరం	యండ్లగండి
4. శుక్రవారం పుడమర గొల్ల 5-0	పుడమర గొల్ల 8-0
యండ్లగండి	గొల్లలకోడేరు
సాయంత్రం గొల్ల 5-30	రాత్రి గొల్ల 8-0
గొల్లలకోడేరు	భీమవరం
5. శనివారం భీమవరం జిల్లా కాంగ్రెసు	
	బాదా వియ్యంబు, కార్యదర్శి.

ఏలూరు

హిందూ యువజనసంఘం గోసంకల్పణ వివాహాకర్తులములు

1. 20-2-30 తేదీని మ. స. శివరాత్రి శ్రీ రామలక్ష్మణులకు తన అన్న కొమారుడు వెంకట లక్ష్మణులకు కొమార్తె చిల్ల కొ. వెంకటేశ అన్న పూర్ణమంగళి వివాహసందర్భమున ఏలూరు, గోసంకల్పణమునకు రూ 500/- హిందూ యువజనసంఘం గ్రంథాలయమునకు రూ 500 వెనక వెయ్యిరూపాయలు ధర్మం, (కట్నం) కాశ్యోత్యధర్మకర్తలయి రని సంతోషముతో తెలియ పరచుచున్నాము.

2. యాదగి వెంకట్రావుగారు తన కొమారుడు వివాహ సందర్భమునకు రూ 500 ఏలూరు గోసంకల్పణమునకు ధర్మం యిచ్చి కాశ్యోత్యధర్మకర్తలయి రని సంతోషముతో తెలియ పరచుచున్నాము.

వైరారి బోరార్యులను కృతజ్ఞతాభివందనములు అంద జేయుచున్నాము.

మద్దల వెంకటప్పరాజు.

కళింగదేశీయులకు మనవి

కళింగదేశీయులకు పరిశోధనల సందర్భమున "శ్రీమహా రాజా మిర్రా విజయరామ గజపతి (చూడగ) మన్నె అల్లన కె. సి. వి. యి నాని నిజవారి శ్రీ" అను ప్రాచీన యొక్క లభించినది. పూర్వపు కొండపల్లి రకం కాకితమున 32 పుటలున్నవి. మధ్యనొక్కపేజీ నలిగి చెడినది. దీనిని ప్రకటించుట గావున వేరొక ప్రతి యొకయొక్క పైన నున్నతో తెలియబరచ కోరితిమి. జవాబు ఈక్రింది అడ్రసుకు వ్రాయవలెను. పుండరీక డిప్టర్ ఆఫ్ఫీస్ 2, నడువీధి, వైలూరు, మదరాసు.

వచ్చుచున్నది

శ్రీ ప్రమోదూత సంవత్సరము

మీ జాతకచక్రముయొక్క నకలుగాని, లేక జనన తేదీగాని పంపి నచో శ్రీమానము, శ్రీవారఫల వివరములను, కష్టనివారణమునకు అవసరమైన సలహాతో సహా వ్రాసి పి. సి. గార్లు 2-4-0 పంపగలము. భవిష్యత్కాలగర్భమున దాగియున్న కష్టసుఖములను తెలుసుకొన గోరువారలకు టహు ఉపయోగకరము. దక్షిణాఫ్రికా, సిలోన్, బర్మా, అమెరికా మున్నగు ఖండఖండాలతరములయందలి వారుకూడ మాసంవత్సరఫలములు తెప్పించుకొనుచున్నారు. మన దేశపుమహారాజులు, గవర్నర్లు, వర్తకులు, లాయర్లు అవ్యాజముగ తమ సంతనమును తెలుపుచు మాకు వ్రాసిన అభివందనపత్రములు వేలకువేలు కలవు.

అడ్రసు:—పాఫెసర్ శేఖర్, మెన్మరిస్ట, ఏలూరు (పశ్చిమగోదావరి.)

నర్సాపురం తాలూకా సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధక మహాసభ

యలమంచిలి

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా నిషేధక సంఘమువారు ఆస్తి తాలూకాలలోని తాలూకా ఫిర్యాలులోనున్న సంపూర్ణ నిషేధక సభలు చేయుచూ యీ ఉద్యమమును అఖండ దిగ్విజయముతో కొనసాగించుచున్నారు. ప్రచారకులు అభిమానుగల కొందరు సభ్యులు జిల్లానాయకులు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా ఆది ఆంధ్ర సంఘసేవకులు ఈ త్రాగుడు పికాచమును మాకటివేళ్లతో వెకలించి రూపుమాపుటకు సంకల్పించి యున్నారు.

మహాసభ

నర్సాపురం తాలూకా మహాసభ యింక 28 వ తేదీని జరిగించితి గ్రామములో ఆది ఆంధ్ర నాయకులను జిల్లా నిషేధక సంఘాధ్యక్షులను అరు మ-రా-రా-శ్రీ నరాల శెట్టి వేచి ద్రుడు గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైంది. దాదాపు ముప్పది గ్రామములనుంచి ప్రతినిధులు ఆయదించిరి. ఆ మహాసభలో 1500 మంది ప్రతినిధులు కలరు.

ఉపన్యాసములు

శెట్టిబలిశె సంఘ నాయకులగు మ-రా-రా-శ్రీ పద్మల సాగరంగారు ఆదియాంధ్ర నాయకు లగు బతుకు వాధమని, రాయడు గంగయ్య మొదలగు జిల్లా ప్రముఖులను, మద్యపానము యొక్క మహా అనర్థములను యిందువలననే బీదజాలకు కలుగుచున్న మహా అపరాధము, ఈ దుర్వ్యసనమును రూపుమాపుటకు మనము ఆవలించింపవలసిన పద్ధతులను సమగ్రముగా ప్రజల శృంగారము కలిగి నీరసపట్టు ఉపదేశించిరి. పిమ్మట ఆ ధ్యక్షులు చేసే ద్రుడు గారు చేసే మహా సభలను ఆదియాంధ్రులను యితర బీదజాలములను మద్య పానములను కలుగు ఉపద్రవములను వివరించి చెప్పి అందరును నేటినుంచి, మనసంఘములలో మద్యపానమును పూర్తిగా బహిష్కరింపవలయుననియు, కలకట్టుబాట్లను చేసికొని మన ఆర్థిక నైతిక నితిగతులు చక్కబరచుకొనవలయుననియు ప్రబోధించిరి. ప్రజలందరకు మద్యపాననిషేధక ప్రమాణమును వెంటనే గైకొనిరి. ముగ్గురు ప్రచారకులను యీసనికొరకు చేపించి ద్రుడుగారు ఆయదించిరి. సభ జయప్రదముగా జరిగెను.

గొట్టిముక్కల వెంకన్న.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా రి సెటిల్ మెంటు

కమిటీ సమావేశము

30-3-30 తేదీని ఉదయం 9 గంటలకు దోలూరులో పురమండరమున జరుగునుగాన తాము తప్పక దయచేయ కోరెదము.

విషయములు

1. జమాఖర్చులు ఆమోదించుట.
2. పన్ను బానిసేవయెడల నిరాకరించుటకు వలయు యోగ్యులను గావించుట.
3. యితర ముఖ్యవిషయములు.

ఏలూరు, 25-3-30. } దండు నారాయణరాజు. కార్యదర్శి.

శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయము-నెల్లూరు

శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయసహాయకము మద్రాసు లో వడ్లమన్నాడ వెంకటరమణారావుగారు విద్యాలయమునకు సంవత్సరము 1-కి రూ 20-0-0 చందా ఏర్పాటుచేసివారు. ప్రస్తుతము రూ 20/-యిచ్చివారు. రావుబహదూరు కే. వి. వెంకటరామన్ నాయుడుగారు ప్రస్తుతము రూ 10-0-0 యిచ్చివారు. యిది సంవత్సరముచందాకాదు. శ్రీమతి పానకా కనకమ్మగారు పై నుడవారిచిన విద్యాలయమును 2 సంవత్సరములక్రింద స్థాపించి దాని అభివృద్ధికి పాటుబడుచున్నారు. మన ఆంధ్ర సోదరసోదరీమణు లందరు యిందుకు తమశక్త్యానుసారము సహాయముచేసి విద్యాలయమును అభివృద్ధికి దిక్తురని నమ్ముచున్నాము. శ్రీమతి విద్యను శేర్పింజగలందులకై మన హిందూసోదరలందరూ తోడ్పడి వృద్ధి తెత్తురని ప్రార్థించుచున్నాము.

మద్రాసునందు విద్యాలయమునకు చందాలువసూలుచేసి శ్రీమతి దుర్గా వెంకటరమణారావుగారు వస్తువు రూపముగా యొక యింకపెట్టె ఒక బీర్వా తీసిపంపుచున్నారు.

పానకా కనకమ్మ, కార్యదర్శిని.

ఏలూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

పురపాలకసంఘసభ

ఏలూరు, మార్చి 26:— ఈనెల 24 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు ఏలూరు పురపాలకసంఘ ప్రత్యేకసభ డాక్టరు హెచ్. వి. బోగయ్యశర్మ వైస్ చైర్మనుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. పడమరవీధి బాలికాపాఠశాలకొరకు ఎస్. వెంకయ్యగారి స్థలమును కొనువివయము అలోచింపబడెను. పైస్థలమును చదురుపుగజము 1 కి రూ 5 లు చొప్పున కొనుటకు పురపాలకసంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

సామాన్యసభ

పిదప 5-30 గంటలకు పురపాలకసంఘ సామాన్యసభ జరిగెను. 1928-29 సంవత్సరపు ఆడిటు రిపోర్టు అంగీకరించబడెను. హిందూయువజన సంఘమున కొనగలసిన వార్షికచందా 1929-30 సంవత్సరమునకు రూ 250 లు కాన్సిలువారు కాంక్షనుచేసిరి. టి. చెల్లయ్యగారు తన బండ్ల లై సెన్సునుగురించి కాన్సిలువారిపై తెచ్చినవ్యాజ్యములో రాజీనామ చేసి ఉద్దేశమును కాన్సిలువారు అంగీకరించిరి. పిమ్మట సభ ముగిసెను.

అహమ్మదాబాదులో జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభకు హాజరైన శ్రీయుతులు దండునారాయణరాజు, ఆత్మకూరి గోవిందాచారిగార్లు నిన్నటికి ఏలూరునకు తిరిగివచ్చిరి.

"పూర్ణ స్వరాజ్"

ధిల్లిలో నూతనదినపత్రిక

ధిల్లి, మార్చి 25:— నేటిదినము జిల్లా మాజిప్రీటుని దుట "పూర్ణ స్వరాజ్" అను పేరుతో ఒక దినపత్రికను ఇంగ్లీషునందు ప్రకటించునట్లు యస్. విరావరంగారు డిక్లరేషను ఇచ్చిరి. విరావరంగారే ఈ పత్రికకు సంపాదకులుగ నుండెదరు. ఈ పత్రిక ఒక్క శాసనోల్లంఘనోద్ద్యమము తప్ప మిగత కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును బలపరచుచుండును. (ప్రీ ప్రె)

రాజమండ్రివరం

వైశ్యవిద్యార్థులవనతి గృహము

రాజమండ్రివరం మహాపట్టణములో వైశ్యవిద్యార్థుల సౌకర్యార్థము వసతిగృహములేమి పరిసర గ్రామములనుండి విద్య నభ్యసించుటకై వచ్చిన బాలరము కడుంగడు కష్టములను పొందుచున్నాము. ఈపట్టణములోనున్న ఆర్థ్యకాలేజీలోనేమి, బ్రయినింగ్ కాలేజీలోనేమి, పీఠేలింగంగారి హైస్కూలులోనేమి మునిసిపల్ హైస్కూలులోనేమి చదువుచున్న వైశ్యవిద్యార్థులు వారికి వేరుగ నొకవసతిగృహము లేకపోవుటచేత పడుచున్న యిబ్బందులలో ముఖ్యమయినదేమన, భోజనపదుపాయములు సరిగా లేకపోవుట. ఈపట్టణములోనున్న పాఠశాలలు ముఖ్యముగా యిన్నీసుపేటలోనే ఉండుటచేతనున్న యిచ్చట వైశ్యచోటలు ఒకటయినను లేకపోవుటచేతను తప్పనిసరిగా వైశ్యవిద్యార్థులు బ్రాహ్మణభోజనశాలలలో భోజనము చేయవలసి వచ్చుచున్నది. బ్రాహ్మణులయినను కానలేను. లేక ముద్రులయినను కానలేను. ఈరెండునుగాక వైశ్యులగుటచేత, వీరికి సరియయిన ఏర్పాటులు చేయక ఆ బ్రాహ్మణచోటల్లో వైశ్యవిద్యార్థులయి ఆనేకకష్టములు పడుచున్నాము. రెండవది పరిసర గ్రామములనుండి యాపట్టణమువచ్చి చదువుచున్న వైశ్యవిద్యార్థులసంఖ్య సుమారు ఇరువదియందెండు ఎక్కువయిండువచ్చును. ఒక్క ఆర్థ్య కాలేజీలోనే సుమారు పదిమంది వరకు ఉన్నారు. ఆర్థ్య కాలేజీకి సంబంధించిన మెట్రిక్యుల్ హాస్టలులోకూడ వైశ్యులకు సరియయిన సౌకర్యములు లేకపోవుటచేత అక్కడ ఒక్కవిద్యార్థిమాత్రమే ఆనేక యిబ్బందులు పడుచున్నప్పటికి అక్కడనే ఉంటున్నాడు. మిగతవారు యిన్నీసుపేటలో వున్న బ్రాహ్మణభోజనశాలలందు భుజించుచు వేరొకచో బసల సేర్పరచుకొని యిబ్బందులను పడుచున్నారు. కనుక రాజమండ్రిపుర వైశ్యప్రమాఖులు యానిమయమన పూనుకొని విద్యార్థుల సౌకర్యముల నిమిత్తము ఒకవసతిగృహము త్వరలోనే రాపెట్టు చేయగలందులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను. గత మూడు నాలుగు సంవత్సరములనుండి వుత్తరఖండపు ఆర్యవైశ్యమహాసభవారు వైశ్య విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్పులు గ్రాంటుచేయుటకు వారి ఆఫీసునందు (రాజమండ్రిలోనే) కలియనప్పడు ప్రప్రథమమున ఈ పట్టణమునకు వసతిగృహము ఒకటి వుండవలెను. తగిన ఏర్పాటులు చేయవలెను-ఆనిమాత్రము చెప్పకొనుచుండిరి. కాని యింతవరకు ఎక్కడను మాడ అట్టి ప్రయత్నమునకు పూనుకొని యుండలేదు. కనుక నింతోకాసారి రాజమండ్రిపుర వర్తకసంఘమువారిని తదితర వైశ్య ప్రమాఖులను యానిమయములో తగినంత శ్రద్ధవహించి బాలర కష్టములను బాపవలసినదిగా మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను.

అదియుగాక గత పదిసంవత్సరములనుండి యిన్నీసుపేటలో నన్న నాళమువారిసత్రములో సదరు సత్రమునకు ధర్మకర్తలయిన మహారాజశ్రీ నాళము రామలింగయ్యగారు వైశ్యవిద్యార్థులకు భోజనవసతిగయిరా సదుపాయములను చేయుచు కొంతవరకు వైశ్యబాలరకష్టములను తీర్చియున్నారు. ఇప్పుడు వారు వచ్చే సంవత్సరమునుండి అట్టి సదుపాయములు చేయుటకు కొన్ని యిబ్బందులవల్ల వీలులేదని మాకు తెలిపియున్నారు. ఆ సంగతి నిజమయినయెడల ఈ విద్యార్థులు చాలకష్టములు పడవలసివచ్చును గనుక ఈసత్రమునందు వైశ్యహాస్టలు అనుపేరున సహాయము పొందిన బాలరకు వారిది వరలో నిచ్చుచున్న భోజనవసతిసదుపాయములను ఇయ్యవలసినదిగా వారిని ఇందుమూలముగా ప్రార్థించుచున్నాము. రాజమండ్రి పురప్రమాఖులు వైశ్యవిద్యార్థుల కేమముకొరకు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచున్నాము.

నం: ౧౧౧ ప్రసాదరావు,
బి. పి. విద్యార్థి.

మైసూరువార్తలు

బెంగళూరు, మార్చి 28:— మైసూరు కాసనసభలో ఒక సభ్యుని ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి వలెనే కారాగృహనిబంధనలను సవరించువిషయమై మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారని కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులగు మత్తనగారు చెప్పిరి.

నేరపోకోధన విషయమై శిక్షపొందుటకు జిల్లాపోలీసు నూపరింటెండెంటులగు రంజిత్సింగ్ గారిని స్కాట్లండుయార్డు నకు పంప ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనిరని బెంగళూరు ప్రెస్సుపత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

ఈ నెలఖరనండి డిమెంక్రాట్ అను వారపత్రిక యన్. ఆర్. యన్ రాధుననుగారి సంపాదకత్వమున వెలువడును. సంసాహములు అందలి ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్యలను గురించి ఈ పత్రిక శ్రద్ధపుచ్చుకొని పనిచేయును. (ఆ. ప్రె.)

“సిట్రన్” చే

గార్గోయిల్

మోబిల్ ఆయిల్

నిర్ధారణ చేయబడినది

ఇంగ్లాండులో స్టో అను బోడి “సిట్రన్ కార్బు లిమిటెడ్” వారి కర్మాగారములలో ఉన్నిచోట్లను గార్గోయిల్ మోబిల్ ఆయిల్ నే వాడుచు మోబిల్ ఆయిల్ చార్జనందు గుర్తింపబడిన వివిధ తరగతుల నూనెలను సిఫారసు చేయుచున్నారు.

ఆ కర్మాగారమునుండి బయటికి వచ్చు ఒక్క-బంగారము, యీ గార్గోయిల్ మోబిల్ ఆయిల్ తో నింపబడుటయే కాక బానట్ క్రింద ప్రత్యేకముగా ఒక $\frac{1}{2}$ గాలన్ నూనెను ఒక డబ్బిలో ముద్రవేసి యుంచెదరు.

“సిట్రన్ కార్బు లిమిటెడ్” వారు యోచనలేకుండా తమ క్రొత్తబుడ్లను

దీనిని వాడుటన, అందరును నడుపతగినది.

ప్రపంచములో వందలకొలది స్వతశ్చలనముగలబండ్లు తయారుచేయువారందరును,

దీనిని వాడుటలో తమ సమ్మతమును తెలియఁజరుచు, బలఁజరుచుచున్నారు.

Mobiloil

Make the short your guide

VACUUM OIL COMPANY

వారు మాత్రమే తయారుచేయుచున్నారు.

పశువైద్య విద్యాలయము

[డాక్టరు సూర్యదేవర సంజీవరాయణం గారు]

ప్రపంచమున వ్యాపించుచున్న వైద్యమునకు మానవులకు సహాయభూతమైన జీవి పశువు. పశువులేనిచో మానవుడు నిర్లక్ష్యము, మానవులలో శ్రేష్ఠుడు రైతు. రైతుకు ముఖ్యధారమైనది పశుగణము. రైతు పశుసహాయతో ధాన్యము పండించి ఎల్లరకు సరఫరా చేయుచున్నాడు. పశువు రాత్రింబగళ్లు కష్టపడుచుండుటవల్లనే పంటలు పండుచున్నవి. ఇది అది అని వ్రాయనేల జీవకోటిలోకెల్ల పశువాడీయే పరోపకారియని మన మెల్లరము వొప్పుకొనవలసియున్నది. పశువును జ్ఞానశక్తి లేకుండ బలవలనే గణితలోకిరాక యున్నది. కాని చేయుచున్న సేవ మాత్రము మరచిపోవుచున్నాము.

పశువును ఏరైతు మిక్కిలి ఆదరణగా జూచుచుండునో అట్టి రైతుగృహము సకల సౌభాగ్యోగ్యములతో తులనాగుచుండును. రైతె కాదు. ప్రతి ఒక్కరూ పశుసేవచేయు నుద్యమము కావలయును. పశుసేవ చేయువారు చాలా తక్కువగా యున్నారు. ప్రతి గ్రామమునక ఒకరైన పశుసేవకు నిడుదై యున్న పశువులు స్పెర్డియై పాడిపంటలు ఎక్కువగను. మన హిందూదేశములో పాలము ఎక్కువగా యుండినను నేద్యము కాకయున్నది. దీనికి కారణము పశువులు తక్కువగుట వలననే. విదేశములకు ఎగుమతి చేయుటవలనను, రోగములు కుదుర్చుటకు వైద్యశాలలు అందుబాటులో లేకయుండుట వలనను, మాంస భక్షణ ఎక్కువగుటవలనను పశువులు నానాటికి తగ్గిపోవుచున్నవి. దేశములో ఒక్కొక్కరు ఒకపని తీసుకొని సేవచేయుచున్న విభిన్నమైన పని జరుగగలదు. పశుసేవలో వైద్య సేవ మిక్కిలి శ్రద్ధగా ఆంధ్రదేశమునకు చేయుచున్న శ్రమే జెల్ల శ్రీరాములుగారిని ఆంధ్రదేశము లెల్లరు ప్రోత్సహించి మిక్కిలి స్పెర్డికితీసికొని రావలసిన బాధ్యతగలదు. శ్రీరాములు గారు వైద్యచింతాపడి ఆనవుడుకము వ్రాసి రైతుసోదరులకు

తోడ్పడియున్నారు. పశువైద్యమునకు అక్కరకువచ్చు ఔషధములను తయారు చేసి సప్లయ చేయుచున్నారు. అటువంటి గ్రామములలో వైద్యశాలలు ఏర్పరచుచున్నారు. అయ్యదేకాకుండా పశుసేవకులకు, రైతులకు అత్యంతోపయోగమైన పశు వైద్యపుస్తకమును “పశువైద్య సమ్మెంబిడిక”ను వ్రాసి వెలుపరచి చేసినసేవకు వారికి కృతజ్ఞతాభివందనముల చేయుచున్నాను. “పశువైద్య సమ్మెంబిడిక”ను నేను మొదలునుండి తుదివరకు చదివితినీ. పశువులకు ఎట్టి కేట బలమో, ఎటు లపండించవలయునో, పశువులకు ఎట్టి ఆహారము ఇచ్చిన బలియునో, పాలిచ్చునో అనియు, పశుదేహ నిర్మాణము, పశువులకు వాడబడు ఔషధగుణములగురించి చక్కగా వ్రాసియున్నాను. ఇట్టిపుస్తకము ఆంగ్ల తదితర భాషలలో కలవుగాని ఆంధ్రమున వ్రాసినవారిలో శ్రీ శ్రీ రాములుగారే ప్రథమములు. పశుదేహనిర్మాణము గురించి లేదితర భాషలు తెలిసినవారిలోతప్ప తెలుగువారిలో ఎ 100 కి ఒక రిద్దరో వివరములు ఎక్కువ మందికి తెలియదు. పశుసేవ దురంధురులై పశులో గమలు నిర్మాణముచేయుటలంపుతో చేయుచున్న సేవకు ఆంధ్రు లెల్లరు అన్నివిధముల శ్రీరాములుగారికి తోడ్పడవలసిన విధియున్నది. శ్రీరాములుగారు ఈ వైద్యమును దాచుకొనక కొందరుకు నేర్పి అందుచు వైద్యశాలలు గ్రామములలో పెట్టుచున్నారు. మానవులకు చికిత్సచేయు విధానము లన్నిటిలోను పరిక్షణులపెట్టి బిరుదు లిచ్చి వుత్సాహమును కలుగ చేయుచున్నారు. అటులనే శ్రీరాములుగారుకూడా పశువైద్యము నేర్పినేర్పొన్నవారికి బిరుదులునిచ్చిన మిక్కిలి ఉత్సాహము కలుగునని రైతుసోదరులు చెప్పుటవలన ఈ విషయమై ఆలోచించుచున్నాము. పశు వైద్యవిద్యాలయము కర్నూలులో స్థాపించి పశు వైద్యము బోధింపవలెనుచున్నాము. ఈ విషయములో ఎల్లరు లిం సహాయము చేయుదురు గాత. పశువైద్యులకు ఎట్టి బిరుదు లిచ్చిన బాగుండునో సలహాలు నిచ్చి తోడ్పడ ప్రార్థన. పశువైద్యాభిలాషులు వెంటనే నాకు తమ పద్ధతులు తెలుప ప్రార్థన. గొప్పపని చేయబూనినప్పుడు పడుగర ఉద్దేశముల తెలుసుకొనుట విధ్యుత్కర్ధమై యున్నది. ఎల్లరు ఈ ఉద్యమముకు తోడ్పడుదురు గాత.

విదేశీ వస్తువులపై దిగుమతి సుంకములు

చుట్టచక్క-ములయెడ భారత ప్రభుత్వమువారి యభిమానము

ఆంధ్ర ప్రభుత్వముగాని, లాంక ప్రైవేటు వర్తకులుగాని రక్షణ కోరలేదు

భారత యంతయు భారత ప్రభుత్వమువారిదే

ప్రభుత్వమువారిని, వస్తరును, సభ్యులు తీవ్రముగా ఖండించుట

భారతకాశనసభ ఈనెల 28వ తారీఖున సమాప్తము కాదనియు, సభవారి కార్యక్రమమునంతయు పూర్తిచేయుటకు వీలగునట్లుగా ఏప్రిల్ 5వ తారీఖువరకు సభను జరుపవలసినదని మద్దతుగారు అభ్యర్థుని కోరినట్లును శ్రీ శ్రీ వారికి తెలియవచ్చినది. ఈనెల 26వ తారీఖునుండి సర్ జేమ్స్ క్రెరాగారు 4 నెలలు నెలవ్రమీన బోయెదరనియు, వారి స్థాన భూపేంద్రనాథ మైత్రాగారు సభానాయకుగా నుండుననియు, తాత్కాలికపు హోంమెంబరుగా హెయిన్ గారు రాజ్యక్తి ప్రమాణము వై కొనెదరనియు తెలియచున్నది.

(శ్రీ శ్రీ)

విదేశీ వస్తువులపై దిగుమతి సుంకములు

టారిఫ్ బిల్లును ఆమోదించుచు సర్ ఫుల్ ట్రేడును రాహుర్ గానుగారిట్లు చెప్పిరి:—జపాను ప్రభుత్వమువారు తమ మిల్లులకు 100% రక్షణ యొసంగెద రనియు, ఈ బిల్లు ఆమోదించబడకపోయినచో జపానునుండి గుడ్డలను తెచ్చి బజారులను నింపుటకు జపానువారి పడవ లోకములు వచ్చుచున్నవనియు నేను చేసిన ప్రకటన సర్వవికాసని జపాను కాలక్రమే పురు అసాద్యమనవారు గాకు తెలియపరచిరి. భారతదేశమునందలి మిల్లులన్నిటికిని రక్షణ యొసంగుటకు ప్రయత్నించుచుండ నందరికి బొంబాయి మిల్లులమీద కన్నెట్టయెలయో తెలియకున్నది. బొంబాయివారు నష్టములను పూడ్చుకొనలేక యుండ యితరదేశములనుండి మిల్లులు లాభములను పంచి పెట్టుచున్నవి. మిల్లుపరిపాలనలో నేమియు లోపములేదు. అనేక కిష్టపనులును సుండు ఈ పరిపాలనావిధానము మిల్లులను రక్షించినది. ఈ విధానము సంస్కరించిన బాగుగానే యుండును. కాని రద్దుచేయుట చెడ్డది. సర్ జార్జి రెయిన్ గారు కఠిన నియమములను అభిమానించుచును, అట్టివాడగు ఈవియములో మితిమీరి సంపించునా? ఈ బిల్లులో ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు యిమిడియుండలేదు. ఇతర అధినితే రాజ్యములకంటె, యితరదేశములకంటె అంగ దేశముయెడల నీటిల్లు అభిమానము చూపుచున్నదని ప్రతిపక్షుల నుచు న్నారు (ఒకరు:—అది అభిమానముకాదు కాబోలు?) ఈ బిల్లు యొక్క ప్రతిపక్షులు భారతదేశపు అధికసమస్య రాజకీయ సమస్యలలోబడిన దానినిగా చేయుచున్నారు. అసహమైనవోట్లు అభివృద్ధి గావించుచుండవలెను గాని కమ్యూనిస్టులు కోరుకొన్నట్లు ప్రతిదానిని ధ్వంసము చేయవలెనని నేను కోరను. మిల్లుపరిశ్రమయొక్క పూర్వచరిత్రలను ఈ బిల్లుకు ప్రతిఘటన యేర్పడినది. ఒకవోటు బాయిస్ ఫన్ హిస్ట్రీ గారు యిట్లునుచువుచున్నారు:—మనము భారతదేశమును కత్తితో సంపాదించితిమి. కత్తితోనే దానిని మనము రక్షించుకొందుము. మనము భారతీయుల లాభమునుగాను భారతదేశమును జయింపలేదు. ఆంగ్లేయుల సరుకులకును, ప్రత్యేకముగా లాంక ప్రైవేటువారి వస్తువులకును బజారుగా నుండునగాన మనము భారతదేశమును జయించితిమి. (ప్రతిపక్షుల హర్షము).

ఒకరు:—ఇందుకే గాబోలు మీరు లాంక ప్రైవేటు రక్షణ కోరుచున్నారు.

సర్ ఫుల్ ట్రేడు మ:—సర్ బాయిస్ ఫన్ హిస్ట్రీ గారి వాక్యములకు లోని ఈ బిల్లులో నన్ను గొప్ప ఉద్దేశ్యములను భారత ప్రజల నమ్ముచున్నారు. ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు తేకుండ భారతవస్త్ర పరిశ్రమకు రక్షణ యిప్పించవలసినదని ఇండియన్ మర్చెంటుస్ చేంబరువారు నాకు న్రాసిరి. కాని తేకుమార్గము లేనప్పుడు మిల్లు పరిశ్రమకు తీరనినష్టము కలుగకుండ మనము ప్రభుత్వమువారి నూచనలను అంగీకరింపవలెను. ఈ విషయములో దుర్భాగము భారత మిల్లు యజమానులదికాదు. తప్పెంతయు ప్రస్తుత పరిపాలనమైన గలదు. కొందరు దేశస్వాతంత్ర్యమునకై ప్రయత్నించుచున్నప్పుడు కొందరు విదేశీ వస్తువులపై రక్షణ కోరుచున్నప్పుడు ఈ శాసనసభలో చేరి మనము బ్రిటిష్ వస్తువులకు రక్షణ యివ్వవలెనని కోరుచుండుట చింతాకరము. ఇట్టి

నూచనను గ్రహించుటకు భారత ప్రభుత్వమున కెట్టి తరుణము దొరకినదో చూడుడు. ఈ నూచన అంగ దేశమునకు కొంచెము లాభకరమైనను విదేశీ వస్తువులలో బాటు అంగ దేశములను గూడ బహిష్కరింపవలెనని భారత ప్రజలకు ప్రోత్సాహము కలుగును. జాతీయవాదులకు వ్యతిరేకముగా ప్రభుత్వమువారిలో కలయుట మాకంతమాత్రమును సంతోషకారికాదు. కాని ప్రస్తుత రాజ్యాంగములను నేర్పడిన క్షితిగతులకు దాను లను అనూనముతో మేమిట్లు చేయవలయును.

సి. యస్. రంగయ్యర్

భారతజాతిని సందిగానసభలో నుంచిన వాణిజ్యసభ్యుని దుర్భాగమును సి. యస్. రంగయ్యర్ గారు తీవ్రముగా ఖండించిరి. బిల్లులో నిమిడియున్న సిద్ధాంతము ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సేనని వారు చెప్పిరి. మిల్లుపరిశ్రమ కన్నెట్టయిబ్బందులున్నను ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సును భారతీయు లంగీకరింపరు. భారతదేశమునకు నిజముగ అధికస్వాతంత్ర్యము లేదు. ఈ విషయములో భారతకార్యదర్శి వాక్యములకు వ్యతిరేకముగా నడిచి నందులకు రంగయ్యర్ గారు ప్రభుత్వమువారిని ఖండించిరి. బిల్లు ఆమోదింపబడుచో బ్రిటిష్ వస్తువులపై రక్షణము తప్పక అమలులోనికి వచ్చును. అది వచ్చుచో భారత ప్రభుత్వమువారిదై యుండునగాని సభవారిది కానేరదు.

అగ్నిహోత్ర

అగ్నిహోత్రగారు ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సును తీవ్రముగా ఖండించి రక్షణకై మిల్లులు యొక కొంతకాలము వేచియుండుట ముఖ్యమని చెప్పిరి.

కె. సి. రాయ్

బొంబాయి మిల్లు పరిశ్రమ చాల దుస్థితిలో నున్నది. గనుక దానికి రక్షణ యత్నవసరమని కె. సి. రాయ్ గారు చెప్పిరి. కాని బిల్లు ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు నామోదించుట లేదని తానంగీకరింపజాలడు. ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సును జాబి లజ్జించవలసిన పనిచేయిదు లేదు. మనకు రాజకీయములగు లాభములు దీనివలన కలగగలవు. బ్రిటిష్ వ్యాపారము ఆమెరికావారివలన నష్టపడుచున్నది. కావున మనము వీనివలన పోటీ లేకుండ అంగ దేశమును కాపాడవలెను. ఆమెరికాలో మనకు గౌరవప్రతిపత్తి లేదు. జపానువారు మనకు సాయమేమియు చేయుట లేదు. అంగ దేశమే మనకు సాయముచేసినది. లాబీలలో జపానువారిచే రచింపబడిన కరపత్రములను పంచిపెట్టుటలో తక్కువయ్యు లేదని వారు చెప్పిరి. ప్రముఖులగు విదేశీయులకు ఒక సభ్యుడు అగౌరవము చూపినందులకు రాయ్ గారు సంతాపము తెలియచ్చి యితరదేశముల వలెనే భారతదేశముగూడ విదేశీయులను గౌరవింపవలెనని వారు చెప్పిరి. బిల్లులవలన రెండులాభములు కలవు. (1) బొంబాయి మిల్లులకు సాయముచేయుట (2) రాజకీయములగు లాభములను ఆంగ్లేయులవలన బడయుట.

యస్. సి. కేల్కర్

బిల్లుకు ప్రతిఘటించుచు యస్. సి. కేల్కర్ గారిట్లు చెప్పిరి:—ఈ సమయమున మిల్లు పరిశ్రమను ఖండించుట నిర్ధాక్షిణ్యకార్యము అనవసరము. మన కోపమునంతయు ప్రభుత్వమువారియెడల గనబరుపవలసినది. మిల్లు యజమానులపై గనపరుచుట సమంజసముకాదు. ప్రభుత్వమువారు దుర్భాగముగా ప్రవర్తించుచున్నారు. ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సును ఆమోదించుచో జపానువారివలన తొలగిన కష్టము ఆంగ్లేయులచే కలుగును. కావున అందరియెడల నూటికి 20/0 పన్ను విధించుట న్యాయము. లాంక ప్రైవేటు వర్తకులతో వేరమాడి మిల్లు యజమానులు ఈ రక్షణబడవలెను అనుమానము అందరకుగలుగును. బొంబాయి మిల్లు యజమానుల నాయకులు కొందరు జరిపి జపానుకు నష్టముగరచుచు బడవలెనని వదంతులుకలవు.

మోడి:—కొందరు వ్యక్తు లెవరైనను చేసిన రాయబారములకు నేను బాధ్యుడనుకాను. కాని మా ఆసా సి యే మను మిల్లు యజమానులసంఘము) పక్షమున నీటి రాయబారము లేమియు జరిగియుండలేదు.

రెయిన్:—భారత ప్రభుత్వమువారుగూడ నిట్టి ప్రయత్నము లేమియు చేసియుండలేదని ప్రభుత్వమువారి పక్షమున చెప్పుచున్నాను.

కేల్కర్:—బయటికి అట్లునపడునట్లు మీరు చేయుచున్నారు. సభారణముగా మీరు వార్తను ఖండించుచో నమ్మవచ్చునుగాని, ఒక గొప్పమిల్లు యజమానుడు లాంక ప్రైవేటు వర్తకులతో వేరమాడును. వార్తలను గలిగిన భావము మామనస్సులనుండి వీడిపోకన్నది. ఈతరుణమున మిల్లు యజమానులు బీర్గా గారి ననుసరించవలెను. ఆకలివలన మనుష్యులు ఘోరపాపములకై న జంకరను లో కొత్తి మిల్లు యజమానులయెడల నిష్పక్షుడు సార్థకమై డి. రెయిన్ గారు బిల్లులో నిమిడియున్నది. ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సేనని యొప్పుకొనుచుండ వస్తరుగారు కాదనుచున్నారు. అది సరియగు పద్ధతికాదు. జేసు వక్రపద్ధతి.

కేల్కర్:—జేసు వక్రపద్ధతియే. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వము వారలంబించినపద్ధతి యెవరికో పుట్టిన బిడ్డవలె నున్నది. శాసనసభవారి వోటుకు ప్రభుత్వమువారి లె బదులెయుండరాదు?

దివాన్ చమ్మన్ లాల్:—ఆధికస్వాతంత్ర్యమున నేమియో మొదట నిరారణ కావలెను.

కేల్కర్:—ఆధికస్వాతంత్ర్యమునగా నిడియే. భారత కార్యదర్శిచే అజ్ఞలు జారీచేయబడకున్నను లాంక ప్రైవేటువారు మాత్రము రక్షణను కోరియుండురు.

సర్ జార్జి వస్తరు:—లాంక ప్రైవేటు వర్తకులకును భారత ప్రభుత్వమునకును ప్రత్యక్షముగా ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగినవని గొల్ల సభ్యుడు నూచించుచున్నాడా?

కేల్కర్:—భారత ప్రభుత్వము అంగ వాణిజ్య వాతావరణముచే నావరింపబడియుండును.

సర్ జార్జి వస్తరు:—లాంక ప్రైవేటువారుగాని, అంగ ప్రభుత్వముగాని మేమెసంగదలచిన రక్షణకై కోరియుండలేదని సభ్యుడను నమ్మువలెను. ఈనూచన భారత ప్రభుత్వమువారిదే యొప్పున్నది. దీనికెవరైన నిందాపాత్రులుకావలసియున్నచో భారత ప్రభుత్వమువారి నెంద్రులు.

దివాన్ చమ్మన్ లాల్:—ఈ విషయమై సభవారి వోటును ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించెదరా?

వస్తరు:—ఏమివోటు?

దివాన్ చమ్మన్ లాల్:—పండిత మాలవ్యాగారి సవరణ సభవారిచే నంగీకరింపబడినదా?

సర్ జార్జి వస్తరు భారత ప్రభుత్వము వారు అనలంబించవలసిన పద్ధతికి బాధ్యులై యున్నారు. దేశక్షేమమును, దీనికి సంబంధించిన యితరుల క్షేమమును విచారించి ఈ మార్గమున ప్రభుత్వమువారు ద్రోకిరి. భారత ప్రభుత్వమువారి బాధ్యతను యింకొకరి మీద విడుచుట వల్లగాదు.

అధ్యక్షుడు:—భారత ప్రభుత్వము అంగ పార్లమెంటు సభవారికి బాధ్యులై యున్నారా, లేక ఈసభవారికి బాధ్యులై యున్నారా? ఇదికేవలము బాధ్యులైన ప్రభుత్వము కాదు కదా? వారికో, వీరికో, బాధ్యులైనవారిపలన గదా! (ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షుల హర్షము. జేసు జేసు అను కేకులు) ఈ విషయములో భారత ప్రభుత్వ మెవ్వరికి బాధ్యులైనవారే?

వస్తరు:—ఊరకుండెను.

కేల్కర్:—ఆధికసభ్యుడు నిజము చెప్పలేదని నేను టలేదు. ఈమన భారతవస్త్ర పరిశ్రమను జూచినప్పుడెల్ల నాకు విభ్రాంతి కలుగుచున్నది. భారతవస్త్ర పరిశ్రమ చాలయి కష్టములకు లోబడినది సర్ జార్జి వస్తరు ఒక్కొక్క ను చున్నారు. (ని యోగి :—దాన్ని లిండ్సేగారి పూర్వులు సాలెవారి బొటనవేళ్లను తెగవేసియున్నప్పుడు.) ఈ పరిశ్రమచరిత్రను విచారించినపుడు, మనకు బడశక్రమవగు లాంక ప్రైవేటు రక్షణయొసంగుటకు ప్రభుత్వమువారి లెటెట్టికో నాకు గోచరముకాకున్నది. వారియెడల నీయవ్యాజముగ అనురాగ మేలాకో! ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు వివరముల నన్నిటిని తెలియజేయవలెను. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల కన్నిటికి ప్రచురింపవలెను.

ఫజల్ రహిమతుల్లా

బిల్లును విచారించుటకు నెలవొసంగవలసినదని కోరుచు ఫజల్ రహిమతుల్లా గారిట్లు చెప్పిరి:—దర్భ త్రప్సోత్పలబడినది. ఇప్పుడుమనము విచారించవలసినది. మిల్లులకు రక్షణగాని ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు కాదు. బిల్లును చర్చించుట కనుమతి యొసంగుచో తరువాత ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు సంగతి విచారించవచ్చును. ఇప్పుడు మిల్లు యజమానులకు డబ్బు పుట్టుటకు సౌకర్యములు లేవు. యజమానుల ఏజంటు స్వంతతాపాచీమీదగాని డబ్బు దొంగటలేదు. ఈ లోపమును ప్రభుత్వమువారు సవరింపవలెను. జపానువారిపోటీకి నేను అభ్యంతరము చెప్పుచు వారి సరకులతో బజారునునింపుటకు మనము అభ్యంతరము చెప్పుచున్నాము. రైల్వే చార్జీలు, స్టీరురు చార్జీలు తగ్గుగా నుండుటచేత మన దేశము విదేశీవస్తువుల మాయగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు సరియైన కాలమున సరియగు విధమున ప్రవర్తించుకుండుట కోచసియము. టారిఫ్ బోర్డు

వారు రక్షణ యివ్వవలెనని కోరి చెందు సంవత్సరము లైనది. ఇప్పుడు రక్షణ యివ్వవలెనని ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టివారు. అందువలన సభ్యుల మనములలో సందేహము లుదయించినవి. ఈ విల్లు దేశక్షేమకర మని సభ్యులకు నచ్చజెప్పుభారము వస్తువు గారిపై నున్నది.

జహంగీర్ మున్షీ

విల్లుకు అనుకూలరకుగాని ప్రతికూలరకుగాని తాము లొంగుకునియు తమ స్వబుద్ధికి తోచిన విధముగా చెప్పెదము నియు మున్షీ గారు చెప్పిరి. ఆర్థిక చట్టమును గూర్చి చర్చ సం దర్భమున సభవారికి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము కలదనియు ప్రభు త్వమువారి దృఢనిశ్చయమును ప్రభుత్వమువారు దిగుమతినుంక ముల చట్టములో వ్యక్తపరచగలరనియు వస్తువుగారు చెప్పిరి. ఆ మాటల నింకను ఆర్థిక సభ్యుడు పాటించెనా యని మున్షీ గా రడిగిరి.

మున్షీ గారు ఉపన్యాసము చాలించుకొనుచు సభ ముగి సెను. మరల రేపు సమావేశమగును.

ఇంగ్లీష్ మెన్ పత్రికపై మాననప్రపు దావా

ఇటలీ రాయబారికి 7500 రూపాయలు నష్టపరిహార మొసంగబడుట

విలేఖరి డాసిల్వాగారిపై గొనిరాబడిన యభియోగము కొట్టివేయబడుట

కలకత్తా, మార్చి 25:—ఇటలీదేశపు ఇండియా రాయ బారి కలకత్తా యందలి ఇంగ్లీష్ మెన్ పత్రికపై గొనితెచ్చిన మాననప్రపు దావాలో న్యాయమూర్తి బక్షిండు గారు వాదికి 7500 రూపాయల నష్టపరిహార మిప్పించిరి. ఇంగ్లీష్ మెన్ పత్రికా విలేఖరియగు డాసిల్వాగారిపై గొనిరాబడిన యభియో గమును న్యాయమూర్తి కొట్టివేసెను. (ఆ. ప్రె.)

1929 సంవత్సరం ఆగస్టునెలలో లంకామైదవ ప్రప్రపరి శ్రీమ తాత్కాలికముగా నిలిచిపోయి నందువలన యిదే యదనని ఇటలీ దేశపు వర్తకు లాదేశపు సరకులను ఇండియాకు నెక్కు యుగా పంపెదని ప్లేట్స్ మెన్ పత్రిక జో స్యము నొకటిని ప్రకటించియుండెను. అంతట 'ఇంగ్లీష్ మెన్ పత్రిక తరపున డాసిల్వాగారు (ఇటలీదేశపు రాయబారి యీ కేసులో వాది) ని సందర్శించి, వైజోస్య మొత్తముట్టుకు నిజమో దొంగవ తనను, వారిప్రశ్నకు జవాబుసంకుచు, రాయబారియిట్లు ప్రత్యు త్తరమొసంగెనని ప్రతివాదులు తమపత్రికలో ప్రకటించియుం డిరి. ఇటలీ బీదదేశము, కావున లంకామైదతో పోటీ సలుప బాలదు". దీనిని తిలకించి రాయబారి 'ఇంగ్లీష్ మెన్ పత్రికను ప్లేట్స్ మెన్ పత్రికను తానట్లు నడివియుండలేదని జాబును వ్రాసెను. ఈజాబును ప్రకటించుచు, ఇంగ్లీష్ మెన్ పత్రిక 'మావిలేఖరిని నమ్మకపోవుటకు మాకేమియు కారణ మగ చడలేదు' అని సంపాదకీయవ్యాఖ్య నాజాబుక్రిందనే ప్రక టించియుండెను. దీనిభావము తన్ను అసత్యవాదినిగా నూచిం చుటయే యని రాయబారి యాయభియోగమును గొనివచ్చెను. వాదియభిప్రాయముతో నేకీభవించుచు, న్యాయమూర్తిపైని నూచించిన తీర్పు నొసంగెను.

కాన్పూరు దేవాలయములోనికి అస్పృశ్యులను రానిచ్చుటకు దేవాలయాధికారులు అంగీకరించుట

కాన్పూరు, మార్చి 24:—అచ్చత సహాయక సంఘమువారి యాజమాన్యమున నిమ్మ జాతులకు చేరిన లలితప్రసాద శంకరు గారి అధ్యక్షతన కాన్పూరు పౌరులసభ నిన్నటిదినము జరిగెను. అస్పృశ్యులను దేవాలయములలోనికి రానివ్వవలయునని హిందువులను కోరుచు ఒక తీర్మానము గావించబడెను. వాణివందను అస్పృశ్యులు సత్కారము జరుపుచున్నందులకు వారిని అభినందించుచు మరియొక తీర్మానము గావించబడెను.

కాన్పూరునందలి రాధా కృష్ణ దేవాలయములోనికి అస్పృశ్యులను రానిచ్చుటకు దేవాలయాధికారులు అంగీకరించి ఇట్లు బాబు భగవతీశ్వరగారు సభలో తెలిపిరి. (ప్రీ ప్రె.)

పూజ్యమైన నివాహబహుమతులు

మావద్ద యుండు నేర్పులైన పనివారలచే తయారుగాబడిన స్వచ్ఛమైన పెండి, బంగారు, మణులచే పొడగబడి, మా పూర్ణబాధ్యతగలిగిన అమూల్యనగలను కొనుడు. అవి మీ యాక్య తిని వృద్ధిపొందించి, గృహమును యలంకరించగలవు.

సురాజ్ మల్ లల్లాభాయి అందు కో.,

హిందూదేశము, బర్మాలోను వజ్రములు, నగలవర్తకులు, 313 ఎన్ స్ట్రెన్డ్, మద్రాసు.

'టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా' పత్రికపై కోర్టు ఫిక్కార నేరారోపణము

అలహాబాదు మోకోర్టువారు గావించ నిరాకరించుట

అలహాబాదు, మార్చి 25:—'టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా' పత్రికపై కోర్టుఫిక్కార నేరారోపణను గావించవలయునని మీర టుకుట్రకేసు నిందితులార్దురు మోకోర్టు వారికి పెట్టిన దరఖాస్తును న్యాయమూర్తి ఫర్ ఎస్. కే. సులేమాన్ గారు సేదు కొట్టివేసిరి. బొంబాయి నగరమునందలి కార్మికపరిస్థితులను గూర్చి బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు గావించియుండిన ప్రకటనను 'టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా' పత్రిక ప్రకటించుటయే యీ నేరారో పణ ప్రశస్త్య మునకు కారణము (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ శ్రీ రా॥ బి॥ పి. వి. రంగారెడ్డిగారు

హిందూధర్మాదాయములబోర్డు అధ్యక్షులకు వీరి మరణ వార్త నేడు తెలియవచ్చెను.

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా ట్రైబ్యు కో-ఆపరేటివు సొసైటీ, లిమిటెడ్.

నోటీసు

యమ్. అండ్ యస్. యమ్. ట్రైబ్యు కో-ఆపరేటివు సొసైటీ లిమిటెడ్, రాయపురం, మదరాసు వారు యీక్రింద నుదహరించిన పలువిధములైన విద్యుత్తును పై కనిన సొసైటీ స్టోర్సు, రాయపురంలో సరఫరా చేయుటకు తెండర్లు పిలుచుచున్నారు. 1930 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 15-వ తేది మధ్యాహ్నము రోజున సదరు సొసైటీ సెక్రెటరీయు మానేజరుగారు సదరు తెండర్లు పుచ్చుకొందురు.

నెల్లూరు విద్యుత్తు మేలు రకము
రామసాగర విద్యుత్తు " "
విమాణ విద్యుత్తు " "
సరఫరా చేయుటకుండు నిబంధనలు, మరత్తులు, ఆతెండర్లు ఫారములోనే ముద్రింపబడి యున్నది. వైకనిన ఫారము వలయువార్డు సదరు సొసైటీ సెక్రెటరీయు మానేజరు వారికి 2/- రూపాయలు యిచ్చిన సొందుదురు. వైమొత్తము వాపసు యివ్వబడును.
రాయపురం } డబ్ల్యు. ఆర్. హెడ్జి,
25-3-1930 } సెక్రెటరీ అండ్ మానేజరు.

వాతావరణస్థితి

1930 సం॥ మార్చి నెల 27-వ తేది గురువారము

వాతావరణస్థితి	మొత్తము	అత్యధికము	అత్యల్పము	సగటు	జనవరి 1-న	తేది నుండి	సగటు	సాధారణమునకు
మొత్తము	౭౪	౭౪	...	౩.8
విశాఖపట్టణము	87	77	...	1.7
కాకినాడ	92	77	...	0.1
మచిలీపట్టణము	91	78	0.2	0.5
కర్నూలు	101	77	...	0.1
బళ్లారి	98	76	...	0
అనంతపురం	0.1
కడప	101	80	...	0.4
నెల్లూరు	97	77	...	0.7
మద్రాసు	92	78	...	8.7
కడపూరు	90	78	...	17.4
నెల్లూరు	95	76	...	2.2
తీర్థులు	99	79	...	0.9
కోయంబూరు	95	78	...	0.4
తిరుచూరుపల్లి	96	77	...	2.1
కాకతీపట్టణము	90	80	...	17.9
మధుర	95	77	...	8.0
హిందూ	88	81	...	4.9
హిందూ	5.9
తిరువేంగళము	81	76	...	4.5
కొచ్చి	91	80	...	1.9
కాళికట్టు	94	77	...	0.2
మంగళూరు	91	77	...	0.1
జెంతుకూరు	95	69	...	1.4
మోకర	84	68	0.5	0.7
కొడైకనూరు	69	62	...	8.9
మహారా	74	64	...	6.6

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.2" వర్షింపెను. మబ్బుగానున్నది.

డక్కాను:—ప్రగతివేడిది 2 మొదలు 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—శీతోష్ణస్థితి సామాన్యమైనది. ఎ. ఎ. నారాయణయ్యగారు, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

కొల్లూరు

మార్చి 25 వ తేదిన సాయంత్రము మూడుగంటలకు శ్రీయుతులు గొల్లూరు శీతరావ్ శాస్త్రి, ముద్ది వెంకటరం గయ్యగుప్త, కల్లూరి సంధ్యమాళిగారు కారమిద మాగ్రామము దముచేసిరి. అంత మాగ్రామ కార్యక్రమము కార్యదర్శి మాచి భట్ట ప్రభాకరశాస్త్రి వారలతోగలిసి యింటింటికి దిరిగి రా బోవు శాంతిసమరమునకు వైద్యమును కొంతమందిని జేర్చిరి. అనంతపురము దొకదాని సత్కారమునందు జైలు నకు నెట్టిన యొక బీదకుటుంబమునకు పోషణ క్రింద రూ 800-0-0 యిచ్చెదమని వాగ్దేవుడైన తమ యువారస్వ భావమును వెల్లబెట్టిరి. అట్లున్నట్లు యువకులగిరి కారమిద పక్క గ్రామములకు బోయిరి. (ఒకవిలేఖరి)

గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహము

గాంధీజీ కస్తూరిబాయిగారు నర్తదానాదిని చాటుట

శ్రీరామచంద్రమూర్తియను నీతాదేవియును వెనుక సరయునాదిని చాటినట్లు మహాత్మాజీయును కస్తూరిదేవియును నర్తదానాదిని చాటుట - వేలకొలదిప్రజలు వెంట జనుట - అద్భుతదృశ్యము.

“నాకు భగవత్ప్రేరణ వెనుక కలుగలేదుగాని యిప్పుడు కలిగినది”

“మిర్రోకేగని తేక హిందువుల సహాయముతో వైనగాని మీరు స్వరాజ్యమును బడయ గలరా?” అని యొక మహమ్మదీయ యువకుడు నేడు నన్నడిగెను. భగవంతునియొక్కయు భగవంతుని యందు విశ్వాసము గల హింశువులు మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు, పార్సీలు, మున్నగు భారతీయుల యొక్కయు సహాయముతో నేను స్వరాజ్యమును బడసెదను. పడేండ్లనుండియు భారతదేశము స్వరాజ్యముకొరకు పరితపించుచున్నది. కాని నా కిప్పటివరకును ఆత్మవిశ్వాసము కలుగలేదు. భారతదేశమునం బంతటను గూడ నా కెట్టి అవకాశమును కనబడలేదు అనగా నేటివరకును నాకు భగవత్ప్రేరణ కాలేదు. నా హృత్కమలపీఠమున వసించియున్న సర్వశక్తుడగు సర్వేశ్వరుడు నేడు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు నాకు ఆజ్ఞయిచ్చియున్నాడు గాన భారతదేశీయులు యావస్థుండియును నన్ను పరిత్యజించినను గూడ అనంత శక్తిసంపన్ను డగు భగవన్మహిమయందు సంపూర్ణవిశ్వాసముతో నేను ఒంటరిగా వైనను రణరంగమునకు పోయితిరవలెను.” అని మహాత్ముడు నిన్న బ్రోచిలో నుడివెను.

ఇదివరలో జరిగిన సంచార కార్యక్రమము

12 వ తేదీ	బు మొదటిరోజు	1 అహమదాబాదు	2 అస్సాబీ
18	గు 2	3 బరేజా	4 నవగాము
14	కు 8	5 నాస్సా	6 మతారు
15	శ 4	7 దభసు	8 నడయాదు
16	ఆ 5	9 బొరియావి	10 ఆనందు
17	సో 6		మానవ్రతము
18	మం 7	11 నాపా	12 బోర్సరు
19	బు 8	13 రాసు	14 కడకపూరు
20	గు 9	15 కలేశీ	
21	కు 10	16 గజేరా	17 ఆనభీ 6 మై.
22	శ 11	18 జంబుసారు	19 అమరు
23	ఆ 12	20 బువా	5 మై. 21 సామ్మీ
24	సో 13		మానవ్రతము
25	మం 14	22 త్రాల్సా	23 డెరలు
26	బు 15	24 బ్రోచి	25 అంకారేశ్వరము
27	గు 16	26 సజసు	27 మాంగ్రలు

ఇకముందు జరుగనున్న సంచార కార్యక్రమము

28	కు 17-28	రాయసు	29 ఉమరావి
29	శ 18-30	ఎర్తసు	31 భయిగం
30	ఆ 19-31	అచ్చరసు	32 డెలదు
31	సో 20	మానవ్రతము	
1	ఏప్రిలు	నం 21-24	చప్రభట్ట
2	బు 22-26	దిండోలి	37 వాంజా
3	గు 28-33	యామసు	39 నవసారి
4	కు 24-40	జలపూరు	40 కరాడీ, మటవాడు
5	శ 25-42	దండి	సత్యాగ్రహస్థలము

* * *

బ్రోచిలో మహాత్మునకు ఘనమగు స్వాగతము

నిన్న ఉదయమున 8 గం. 10 ని॥ కు బ్రోచిచేరుట ఇది మండలమునకు ముఖ్యపట్టణము. యిది యెత్తయిన ప్రదేశమునందున్నది. ఇది ప్రాచీన పట్టణమేయైనను నూతనోత్సాహ మధికముగనే గోచరించినది. సప్రాకారముగ పట్టణమున కుండవలసిన లక్షణములన్నియును గూడ నిచట గోచరించినవి. పన్నని ముఖద్వారములు, పీఠులు, సందులు, బజారులు, ఎగుడు దిగుడుగను ముందువెనుకల రోడ్లు కిరుప్రక్కలను కట్టబడిన యిండ్లు మున్నగునవి యీ పట్టణముయొక్క లక్షణములు. ప్రాతపట్టణము ప్రాతపద్ధతినే యున్నవిగాని కొత్తగా కట్టబడిన పేటలునూత్రము నూతన పద్ధతిని సాగుచుగా నిర్మింపబడెను. వికాలముగ పీఠులు తోటలు మున్నగునవి యీ పేటలలో కలవు. వేలకొలది ప్రజలు మార్గమునకిరుప్రక్కలను బారులాడిరి నిలచియుండిరి. వారు ఊరేగింపుతో మహాత్ముని తోడ్కొని

పోగోరిరి. అందులకు మహాత్ము డంగీకరింపవలెనను వారికి కొంత ఆకాభంగముకలిగినను వారు దానిని వెలిబుచ్చలేదు. చారిపాడుగునను చాలమూరమునకును తోరణములు మున్నగు వానిని కట్టిరి. అచటి నాయకులగు హరిబాయి అమీను, డాక్టరు చందాలాలు దేశాయిగార్లు మున్నగువారు స్వాగత సన్నాహములను గావించిరి. నేనాశ్రమమునందు విడిచి డేర్పడవ బడెను.

నేను త్రాల్సానుండి బ్రోచికి త్రెయిసులో ప్రయాణము చేయుచుండగా బ్రోచికి 40 మైళ్లదూరమునందున్న దహానూరి ప్రదేశముగా మహాత్ముని దర్శించుటకు ఆబండిలోనే బ్రోచికి వెళ్లుచున్న యొక ఘోరర ప్రముఖుడు నాతో సంభాషింప నారంభించెను. నేను రాష్ట్రేతరుడ నగుటచేతనే అతడు నాతో ముచ్చటించ నారంభించెను. “బ్రోచిలో ప్రజలకు రాజకీయములు బోత్తుగా తెలియవు. మహాత్ముడు మండల మధ్యమునంద ప్రయాణము సాగించి యుండవలసినది. అటు లచేసినచో ప్రజలకు కొంతవరకైన ప్రబోధము కలిగియుండును. రెండేండ్లనుండి యిచట పంటలు లేనేలేవు. అటులైననుగూడ ఉద్యోగిలు శిస్తును పూర్తిగానే వసూలు చేయుచున్నారు. ఎవ్వరికిని మజరాల నిశ్చయలేదు. ఇటులుండినను గూడ నిచటికి అనగా మధ్యగ్రామముల కలాయకు లెవ్వరును రాదు. ఇవట్టి ప్రచారములు లేనేలేదు. ఈమండలమున మహమ్మదీయులు మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నారు. వారిలో హెచ్చుమంది చదువురానివారే” అని అతడు నాతో చెప్పెను.

బహిరంగ సభకు 20,000 మంది వచ్చుట

నేనాశ్రమము ఆవరణలో నొక గొప్ప పెమినా నేయ బడెను. అచట 20000 మంది సమావేశమైరి. వారిలో 1000 మంది స్త్రీలుగూడ నుండిరి. జాతీయపతాకములు తోరణములు మున్నగువానితో నా ప్రదేశమునంతను చక్కగా నలంకరించిరి. ఆవాడు కచ్చేరీలకు నెలపులేదు. మిల్లులన్నియును పనిచేయుచునే యుండినను. అటులుండినను గూడ 20000 మంది అచట సమావేశమగుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయము.

గుజరాతులో మిక్కిలి ప్రసిద్ధికెక్కిన సంగీత విద్వాంసుడుగు ఓంకారనాథుగారు త్యాగ్జీగారి కుమార్తెయును ఆ సభలో మొదట జాతీయగీతములను పాడిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు గూడ నిన్న ఉదయమునకు బ్రోచి వచ్చిరి గాన ఆమెయును త్యాగ్జీగారును యితరప్రముఖులును వేదికపైన కూర్చుండిరి.

మహాత్ముడు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించుసరికి సభలో నత్యంతమగు ప్రశాంతిని నెలకొనినది. నిన్నను మహాత్ముడు మిక్కిలి గంభీరముగా నుపన్యసించెను.

“ఇయ్యది పవిత్రమగు సమరము. సర్వశక్తి సంపన్నుడగు భగవంతునే నేను నమ్మియున్నాను గాన నాకు విజయము నిశ్చయము.”

అనునదియే ఆ పునన్యాసమునందలి ముఖ్య సారాంశము. “సత్యాగ్రహదేశమునందు చేర్చుకొనవలెనని కొరచు చాలమంది నవయువకులు నాకు లేఖలు వ్రాయుచున్నారు. హిందువులు, మహమ్మదీయులు మున్నగు నన్నిమతములవారిలోను స్త్రీలు పురుషులు బాలురు వృద్ధులు మున్నగువారందరి సహాయములను నే నపే

క్షించుచునే యున్నాను. ప్రపంచముయొక్క సానుభూతిదే సత్యాగ్రహమునకు మూలాధారము. త్యాగమువలననే సానుభూతి లభించును. మన మహోద్యమమునకు ఆత్మకుది త్యాగము నను నీరెండే మూలకములు. మహమ్మదీయులగూడ మనతోడ యున్నారు. వారు మన యుద్యమమున చేరుటకు సిద్ధముగానే యున్నారు. మహమ్మదీయ మత యశస్వీంద్రిక కళంకతము కాగూడదు.

“నన్ను తన జేబులో వేసికొనినట్టి మాలా నా మోకతాలీ నేడు నాచెంత లేదు. కాని నేటికిని అతడు నాకు సోదరుడే. కావున అలీసోదరులను నా జేబులో వేసికొన గలుగుదుననియే నే నాశించుచున్నాను.”

భగవంతుడు నాకు తోడ్పడు నెడల మరే మానవుని సహాయముతోను నాకు పనిలేదు. భగవంతుడే తన బలమునంతను నాకొనంగును. భగవంతుడు నాకు తోడ్పడినచో నా సకలావయవములును గూడ నా స్వాధీనమునుండి తొలగిపోవును. అప్పుడే మానవుడుగూడ నన్ను కాపాడజాలడు. లాహోరులో కాంగ్రెసు మహాసభ జరిగినపుడు గూడ సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించు విషయమున నాకు లేకమైన ధైర్యము కలుగలేదు. ఇప్పుడన్ననో నాస్థితి తలచుకొనిన నాకే ఆశ్చర్యము కలుగుచున్నది. భగవంతుడు నాకు ప్రసాదించిన శక్తిని నే నిపు డుపయోగించి తీరవలెను. ఇదియే తగిన అదను గానిచో నది యెన్నటికిని గూడ లభింపదు.”

మహమ్మదీయులు, హిందువులు, క్రైస్తవులు, పార్సీలు మున్నగువారందరూ శక్తి పంచనలేకుండ నా కిప్పుడు తోడ్పడవలెనని బద్ధాంజలి నై వేడుకొనుచున్నాను. నేను అంగ్లేయుల సహాయమునైతేము కొరెదనుగానివారి పరిపాలనమును మాత్రము కొరెను. మనము ఆత్మకుదియును త్యాగమును కలిగియుండినచో భగవంతుడు నిరంతరమును మనకు తోడ్పడుచునేయుండును. ఇది రెండులేనిచో సత్యాగ్రహమును జరుపుటయే అసంభవము. మహమ్మదీయులందరు నన్ను కీర్తించుచున్నారు. నా మనసు నిర్మలమైనది గాన వారు నాకు మిత్రులని నే నూరక ప్రకటింపగోరను గాని అది నామనసులోనే యున్నది. నా ప్రసంగములు బ్రిటిషుదేశీయుల వీనులను బడవలెననియే నేను కోరుచున్నాను. ప్రస్తుతమునందున్న ప్రభుత్వ విధానమును తొలగించుటకే నే నిపుడు సమకట్టితి నని వారు తెలుసుకొనవలెను. ఒక మహమ్మదీయ మిత్రుడు కొన్ని ప్రశ్నలను వ్రాసి నాకు నేడుదయముననే పంపెను. వానిలో నొక ప్రశ్నకు నే నీరీతిగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని.

మహమ్మదీయులకు స్థానములు

“మిమ్ములను రాజప్రతినిధిగా నొనరించినచో మహమ్మదీయుల కెన్నిస్థానముల నిచ్చెదరు?” అనునది. అతడడిగిన రెండవ ప్రశ్న మహమ్మదీయులు యెన్నిస్థానములను కావలెనందుకో అన్నిస్థానములను గూడ వారుగైకొనవచ్చును. వారికి స్థానములను నిర్ణయించుటకు మాత్రము నాకు సామర్థ్యములేదు. “ఒక మతమువారు అంగీకరించినచోగాని ఆమతమునుగూర్చిన యేపరిమార్గమును కాంగ్రెసువారామోదింపగూడదు” అను తీర్మానమును కాంగ్రెసు మహాసభవారుగూడ నామోదించిరి. అన్ని మతములవారికిని సంతృప్తికలిగిననే మనకు స్వరాజ్యములభించును. నాడే సరియైన పద్ధతియనియెన్నటికైనను అలీసోదరులు మున్నగువారు నైతము గ్రహింపకపోరు. అంగ్లేయుల సహాయముగూడ నాకు ముఖ్యముగా నుండవలెను. కావుననే నేను సత్యాగ్రహ ప్రారంభ లేఖ నొక అంగ్లేయుని పేముఖమున నేను రాజప్రతినిధికి పంపితిని. నేను అంగ్లేయులను ప్రేమింతును. అంగ్లేయుల ప్రభుత్వమును నేను తొలగించెదనుగాని అంగ్లేయులను తొలగింపను. అందులకు దొరరతనము వారు నన్ను ఉరీతీసివను సరే సజీవునిగా దహించినను సరే! కాంగ్రెసు భారత జాతినే పరిగణించుచుగాని భిన్నమతములను పరిగణింపదు.

ఉష్ణ సత్యాగ్రహము

హిందువులు మహమ్మదీయులు మున్నగు నన్ని మతముల వారుగూడ ఉష్ణపన్నును చెల్లింపవలసియై యున్నది. అనిష్కరముగు నీపన్నును తొలగింపవలెనని ఎల్ల వాడను కోరుటలేదా? గాన నందరూ నాకు తోడ్పడవలెను. దొరతనమువారిదివరకే నాకు తోడ్పడియున్నారు. మీ రితరుణమున దేశమాతకు ద్రోహమును తెలపగూడదు.” “నిమ్ముకువారాములు కాగూడదు అని మహాత్ముడు నుడివెను. (అ. ప్రె. ప్రి. తె.)

* * *

నర్మదానదిని దాటుట

నిన్న సాయంకాలము 5 1/2 గు బోచినుండి

బయలుదేరిరి

నిన్న సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు మహాత్ముడు మున్నగువారు బోచినుండి బయలుదేరిరి. ఆపుడు పట్టణవాసులు యావన్మందియును అత్యధికమగు ప్రేమతోను సంతోషముతో పుణ్యగంపతులగు కస్తూరిదేవి మోహనదాసులను వీడ్కొల్పుటకు చాల దూరమువరకును వేలకొలదిగా వారివెంట వెళ్లి సాగనంపిరి. కొందరు వారితో పాటు నదిని దాటిగూడ వెళ్లిరి.

ఆ మార్గమున దంతటను పరిశుభ్రముగా నాపరాళ్లు చక్కగా పరువబడియుండును. పడవలచేపు వరకును అనేకరకములగు తోరణములు కట్టబడినను, గృహములు తమ గృహములను దుకాణదారులు తమ దుకాణములనుగూడ చక్కగా నలంకరించిరి. సంస్కృత గుజరాతి భాషలలో జాతీయ ప్రబోధ వాక్యములు లిఖింపబడిన మకరతోరణములు ప్రలుచోట్ల నిర్మింపబడినను, ఇవి గులాబీరంగు బట్టలతో తయారుచేయబడినను, కొన్ని చోట్ల కొబ్బరి బొండ్లములతోనే తోరణములు కట్టిరి. బట్టల దుకాణదారులు పలువిధములగు బట్టలతో తోరణములు కట్టిరి. కొన్నిచోట్ల వేప మండలతోను వేప పువ్వులగుత్తులతోను తోరణములు కట్టిరి. కొన్నిచోట్ల ప్రతిపత్తితో పలు రకములగు పువ్వుములు, పండ్లు, జంతువులు మున్నగు వానిని నిర్మించి వానిని మకరతోరణములపై నమర్చిరి. వీధులంత వికారముగా లేపుగాని మిక్కిలి శుభ్రముగానుండెను. అచట కొన్ని మూడంతస్తులు మేడలును కొన్ని నాలుగంతస్తుల మేడలు గూడ కనబడినవి. పలువిధములగు రంగులు వేయబడినను, ప్రజలు వేలకొలదిగా దారి కిరుప్రక్కలను ఆశ్రమద్వారము మొదలు నదీతీరమువరకును గూడ బాదులుదీరి నిలచియుండిరి. ఇండ్లకప్పులు దాబాలు వసారులు వృక్షగ్రములు మున్నగునన్నియును గూడ ప్రజలతో నిండియుండెను. మహాత్ముని దర్శనము కాగానే ప్రజలందరూ భక్తిపూర్వకముగా తలలువంచి నమస్కరించుచుండిరి. అహమదాబాదులో ఆశ్రమమునుండి 12 వ లేదీవు ద య ము న మహాత్ముడు బయలుదేరి నపుడ చట న దీ ప ము ద్ర మె టు ల కనబడెనో అటులే నిన్న సాయంకాలము మరల మానవ మహర్షివము బోచిలో కనబడెను. దారి యెగుడుదిగుడుగా నుండిననుగూడ 25 నిమిషములలోనే మహాత్ముడు ఆశ్రమము నుండి నదీతీరమును చేరగలిగెను. మహాత్ముడు మిక్కిలి వడిగా నడుచుచుండుటచే వెంటవచ్చిన శ్రీమతి కస్తూరిదేవి, సరోజినీ దేవిగార్లు మున్నగువారేకాక నలంబీరులుగూడ వెనుకబడకుండుటకు పడుగనడకనే వెళ్లవలసినవారైరి. నిన్నను సభలో ఉపన్యాసముగూడ 25 నిమిషములనేపే జరిగినది. నదిని చేరుటకును 25 నిమిషములే పట్టినది.

పరమపవిత్రమగు నర్మదానదీతీరమునందలి

అద్భుతదృశ్యము

అచటి దృశ్యము పరమగంభీరమును మిక్కిలి జాతిరముగను గూడ నుండెను. కడలయెదుట పరమపావనియగు నర్మదానదీ మతల్లి దృత గతి సాగర గామిని యుచు నున్నది. అచటనే ప్రాతఃకాలేనే త్రగోచరమగుచుండెను. దాని కొక ప్రక్క నర్మదానది త్రవ్వని కందకముగా నమరియుండెను. రెండవ ప్రక్కను మనుష్యునిర్మితమగు కందకముకట్టు కనబడు చుండెను. అటునుండి త్రొత్తపేటలకును గ్రామాంతరములకు పోవునట్టి పెక్కు రాజమార్గములు కలవు. ఇప్పుడు కోటబురుజుల మీదను అన్నిచోట్లను గూడ యిసుక వేసిన రాంకుండు నట్లు వేలకొలది ప్రజలచు నిండియుండిరి. నదిలోనికి రాతితో కట్టబడిన పెట్టువరు పలు కలవు. అచట పడవలు సిద్ధముగా నుండెను. వానిలో నొకపడవ అతి మనోహరముగా నలంకరింప బడినది. చిన్న చిన్న జాతీయపతాకములు వేలకొలదిగా నమర్చబడినను, మిక్కిలి పెద్దదగు జాతీయపతాకము తెరచాప కొయ్యపై నెగురుచుండెను. అపడవమీదిను యొక వృద్ధుడగు మహమ్మదీయుడు. అపడవమీదనే గాంధీ మహాత్ముడు కూర్చుండగ ఆతని ప్రక్క శ్రీమతి కస్తూరిదేవిగూడ నాసిన యయ్యెను. భారత వారీయులు పవిత్రతల మామెయందు మూర్తిభవించియుండెను. పూజనీయయగువామని యెదురు నెమ్మొమన సహజముగా నామె దయాస్వభావమును మహనీయుడగు తన నాధుని పద్ధతిచే అనుసరింపవలెనను దృఢ సంకల్పమునుగూడ విదితమగుచుండెను. తొలి ఆయోధ్యావగరము నుండి శ్రీరామ చంద్రమూర్తియును నీత మహాదేవియును బయలుదేరి సరయూనదిని దాటిన నాటి రామాయణ చరిత్ర నిన్న నా ముహూర్త మునందు నర్మదానదీతీరమునందున్న హిందువుల కందరికిని గూడ నాకలలో కూర్చుండిన కస్తూరిదేవి మోహనదాసులను గాంచినపుడు స్ఫురించుట నిశ్చయము. అపుడు శ్రీరామచంద్రుడు భార్యతోగూడ

దండకారణ్యమునకు బయలుదేరెను. రామదేవుని ప్రయాణమును మహాత్ముని ప్రయాణమునుగూడ కష్టములతో గూడినవే. రెంటి యందును గుఖ పరిత్యాగమును కష్టానుభవమును గూడ సమానమే. శ్రీరామచంద్రుడు పిత్రాజ్ఞాపరిపాలనా వ్యాజ్యమున జగద్రక్షణము గావించుటకే ఆపుడు బయలుదేరి విజయుడయ్యెను. ఇప్పుడు మహాత్ముడుగూడ దేశోద్ధారము కొరకే బయలుదేరెను. రామప్రభువునకును మహాత్ముని కునుగూడ స్వార్థపరత్వము లేకనుయిలెదు. తెక్కిన పడవలతో 80 మంది సత్యాగ్రహ వీరులును యితర పరివార జనుమును గూర్చుండి యుండిరి. పడవలు బయలుదేరెడు సమయమునకు సరిగా దినముజీ పశ్చిమాంబుధిని గ్రుంకిపోయెను. ఎంతమాత్రము మహాత్ము గాంధీజీయి అను జనుజనుద్వయ లొక్కసారిగా తలపూర్వకంకంఠావములనుండి వెలువడి అంతరాశ్రమన లీనమయ్యెను. మహాత్ముడు ముఖశితకరమలడై అహమదాబాద్వరములను తలదాల్చెను. వెంటనే నిపుణులగు నావికులు తెరచాపలను లేపనైతి పడవలను ప్రవాహముఖము గావించిరి. అచట నర్మదానది యీ దరినుండి ఆడరికి పూర్తిగా ఒకమైలు వెడల్పు కలదు. అజనసమాసామంతయును బాగుగా చీకట్లు క్రమ్మనవరకు నచటనే యుండిరి. పడవలు అంధకారమున మునిగి పోయినవిగాని అపుడపుడు వానిలోనుండి విద్యుద్దీపములకాంతి మాత్రము తలక్కుమనుచుండెను. వారు రాత్రి 8 1/2 గంటలకు నదిని దాటి అవలి తీరమును చేరగలిగిరి.

సరోజినీదేవి, త్యాజీగార్లు

సరోజినీదేవిగారును ఆమె కుమార్తెయైన త్యాజీగారును ఆయన కుమార్తెయైన నిన్న బోచిలో మహాత్ముని సందర్శించి సంతోషించిరి. మహాత్ముడు చాల ఆశోగ్యముగా నున్నందులకు సరోజినీదేవిగారు మిక్కిలి సంతసించెను. “రెండు నెలల క్రితముకంటె నిపుడు బాపూజీ చాల బాగుగా నున్నాడు. నిజముగా అతడెటులున్నాడో యని నాకు చాల బెంగగానే యుండెను గాని యిప్పుడు నాకు చాల ధైర్యము కలిగినది” అని ఆమె తెలిపెను. మహాత్ముడు నదీనీదాట నారంభించినప్పటినుండి త్యాజీగారును సరోజినీదేవిగారును అటునుండి బయలుదేరిరి. త్యాజీగారు అహమదాబాదుకును సరోజినీదేవిగారు బొంబాయికిని వెళ్లిరి. ఆమె మరల 5 వ లేదీనాటికి దండికి వెళ్లును. (శ్రీ ప్రె.)

అంకాలేశ్వరమున మహాత్మునకు స్వాగతము

నిన్న రాత్రి బహిరంగసభలో నుపన్యసించుట

మహాత్ముడు అంకాలేశ్వరమునందు కొన్ని నిమిషములనే పుమాత్రమే ఉపన్యసించెను. ఈ ఉత్సవమున పండితమున దేశమునందుతప్ప మరేదేశమునందునుగూడ లేదు. మీరందరును ఏ కీర్తించి నచో దీనిని తొలగించుట దుర్బలము కాదు. దీనిని తొలగించుట తోనే మనపని పూర్తికాదు. ఇట్టి పన్నులన్నిటిని గూడ క్రమముగా మనము తొలగింపవలెను. మీరు దీక్షబూనినచో మీ తాలూకాలోనున్న సారాధుకాణము లన్నియును మాని వేయబడును. రాజీనామానిచ్చిన పోలీసుపేక్షలో కొందరు మరల రద్దుచేసికొనిరిని వినుటకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను. మీరు రాజీనామా నిచ్చుటకు ముందుగానే బాగుగా ఆలోచించవలెను. మీరు రాజీనామా నిచ్చినప్పటినుండి మరల రద్దు చేసికొనినచో మీరు దేశద్రోహు లనబడుదురు.” అని మహాత్ముడు నడిచెను.

నజదుకు బయలుదేరుట

నేడు 27 వ లేదీ ఉదయమున మహాత్ముడు అంకాలేశ్వరమునుండి సజదుకు బయలుదేరిరి. (శ్రీ ప్రె.)

* * * * *
నత్యాగ్రహయోధులకు వైద్యసహాయము

అఖిలభారత వైద్య సంఘకార్యదర్శి భానుదత్తగారు సంసిద్ధులగుట

గాంధీ మహాత్మునితో వెళ్లుచున్న సత్యాగ్రహ యోధులలో వ్యాధిగ్రస్తులుగా నున్న వారికిని చికిత్సచేయుటకువైద్యులను బౌద్ధములను పంపుటకు అనుమతి నొసగగోరెను. అని అఖిలభారత వైద్య సంఘ ప్రచారక కార్యదర్శి యగు వైద్యభాను దత్తగారు మూలానునండి సబర్కత్తి ఆశ్రమమునందున్న మీరాబాయిగారికి నిన్న తనివారినంపిరి. (అ. ప్రె.)

* * *

మహర్షి బులుసు సాంబమూర్తిగారు

హిందూస్థాను నేవాదళమునకు అధ్యక్షుడుగా

నెన్నుకొనబడుట

ఇదివరకు అధ్యక్షుడుగా నుండిన ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు రాజీనామా నిచ్చుటచే ఆస్థానమునందు సాంబమూర్తిగారి నెన్నుకొనిరి. ఇటీవల బొంబాయిలో నేర్పరపబడిన నేవాదళ శిక్షణ శిబిరమును యెత్తి నేయోటకు జరుపబడిన సభకు సాంబమూర్తిగారు రధ్యక్షుత్వ వహించిరి. శిక్షణను పొందిన 80 మంది వలంటీరులకు సర్టిఫికెట్లును స్వతంత్ర భారత చిహ్నములును ఇచ్చుటచేసెను. వీరు దేశమునందు వేయవేల స్థలములలో శిక్షణ శిబిరముల నేర్పరచెదరు. బొంబాయి శిబిర నాయకుడుగా నుండిన యేకాంబర అయ్యరుగారు అచట నేవాదళము నేర్పరచుటకును శిక్షణ నొసగుటకును యింకను రెండు నెలలవరకును బొంబాయిలోనే యుందురు. ఈదళమువారి నైనిక శిక్షణపద్ధతి ప్రజల నత్యధికముగా నాకర్షించినది. ప్రతిదినమును వేలకొలది ప్రజలు శిబిరముకడకు వచ్చి చూచిపోవుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

20 మంది గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నిచ్చుట

నిన్న రాత్రి అంకాలేశ్వరమున జరిగిన సభలో 20 మంది గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నిచ్చిరిని తెలుపబడినను, గ్రామోద్యోగులు బాగుగా నాలోచించియే రాజీనామాల నియ్యవలెను. ఒకసారి రాజీనామా లిచ్చినచో మరల రద్దుచేయగూడదు. వీరు 20 మందియును మనః స్ఫూర్తిగా నే ఎవరి బలవంతమును లేకుండనే రాజీనామాల నిచ్చిరా? రాజీనామాలు కల్పెదరుకు పంపబడెనా? క్రొత్తయోద్యోగులు ఛార్జి పుచ్చుకొనిరా? వారి ఆధికారమును గ్రామస్థు లంగీకరించిరా? ప్రభుత్వోద్యోగులకు గ్రామములలో నెట్టి సదుపాయములును లభింపకుండ చేయవలెను. చివరకు నీర్లుగూడ దోరకకుండ చేయవలెను. చాకళ్లు మంగళ్లు మున్నగువారందరూ వారిని బహిష్కరింపవలెను. అని మహాత్ముడు నడిచెను. (అ. ప్రె.)

అంకాలేశ్వరమువారు నర్మదానదికడకు వచ్చుట

బోచినుండి మహాత్ముడియుండు అంకాలేశ్వరకు బయలుదేరినపుడు బోచిపట్టణమువారు పలువురు అంకాలేశ్వరము వరకును గూడ మహాత్మునివెంట వెళ్లిరి. బోచికిని అంకాలేశ్వరమునకును మూడుమైళ్ల దూరమున్నది. నదినిదాటి అవలి తీరమును మహాత్ముడు చేరునదికి అంకాలేశ్వరమునుండి చాల మంది మహాత్మునికి స్వాగత మొసగుట కచట సిద్ధముగా నుండిరి. వారు మంగళవాద్యములను మ్రోగించుచు మహాత్ముని తమ గ్రామమునకు గొనిపోయిరి. 80 మంది వలంటీరులతోను యిద్దరు మాత్రమే యింకను జబ్బుగా నున్నారు. తెక్కిన వారందరును నిన్న మహాత్మునితోగూడ నడిచియే అంకాలేశ్వరము వెళ్లిరి. ఇటువైని యెవరికైన ఏమకాములొనైన జబ్బుచేసినచో వారిని ఆ మకాములోనే నడలుటకు మహాత్ముడు నిశ్చయించెను. ఆశోగ్యము కలిగిన పిమ్మట వారు దండి వెళ్లి మహాత్ముని కలిసి కొనున ధైర్యాటలు చేయబడెను. కస్తూరిబాయిగారు గూడ మహాత్మునితో పాటు కాలినడకనే అంకాలేశ్వరము వెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

సింధునుండి కొందరు మహాత్ముని దర్శింపవచ్చుట

మహాత్ముని ఆజ్ఞ

ఒక మ్యూనిసిపలు కమిషనరును, ఒక ఉపాధ్యాయుడును, ఒక ప్రభుత్వోద్యోగియును యిద్దరును రైతులను యీ 5 గురు వలంటీరులుగా చేరగోరి నిన్న బోచిలో మహాత్ముని దర్శించిరి. “మీరందరును అహమదాబాదు వెళ్లి విద్యావీరము నందు శిక్షణబొందుడు” అని మహాత్ముడు డాక్టాపించెను. (శ్రీ ప్రె.)

అస్సాముకాసనసభ

ప్రభుత్వమువారి ఆభిశంసన తీర్మానము ఆమోదించబడెను

పిల్లాంగు, మార్చి 26:— స్థానిక సంఘములకు ప్రభుత్వమువారిచ్చిన గ్రాంటులు అల్పముగ నున్నవని ప్రభుత్వమువారి వై అభిశంసన తీర్మానమును ఒకసభ్యుడు అస్సాము కాసనసభలో ఉపపాదించెను. ఈతీర్మానము ఆమోదించబడినది. (అ. ప్రె.)

బి. జి. హార్ని మనుగారు

బొంబాయి, మార్చి 26:— బి. జి. హార్ని మనుగారు ఇన్నా తెచ్చి పెట్టినను వెట్టియున్నారు. వీరికి 20 వేల రూపాయలు అప్పులు ఉన్నట్లు పెట్టినను నందుకే తెలుపబడినది. (అ. ప్రె.)

ఏమి జరుగును?

గాంధీమహాత్ముని యాత్ర యంతవరకు జయప్రదముగ సాగుచున్నట్లు వార్తలు దెలుపుచున్నవి. మహాత్ముడు వెడలినచోటలన్నెల్ల గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నిచ్చుచున్నారు. కొందరు న్యాయవాదులుగూడ తమవృత్తులను వదులుకొనుట శుభచిహ్నము. హిందువులు మహమ్మదీయులను భేదములేక ఎల్లరును మహాత్ముని ఉపదేశముల నాలకించుట కరుదెంచుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు బ్రోచినుండి బయలుదేరి, తమ సలీమనితో గలిసి నర్మదానదిని దాటి, అకాలేశ్వర గ్రామమునకు వెడలిరి. ఇక్కడ ఇరువదిమంది గ్రామోద్యోగుల రాజీనామాలు ప్రకటింపబడెను. ఇంతకుపూర్వము షాకతాలీగారు తమను జేబులో పెట్టుకొనెడివారనియు, యీమారు ఆలీషాదరులను తామే జేబులో పెట్టుకొన యత్నించెద మనియు మహాత్ముడు దెలుపుటజూడ, హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యముపట్ల వారికెట్టి గాఢాభిమానము గలదో గ్రహింపవచ్చును. అదృష్టవశమున మహాత్ముని సత్యాగ్రహదళములో జబ్బుగనున్నవారు, స్వస్థదేహులయిరి. వీరికి మందులిచ్చి చికిత్సజేయుటకై అఖిలభారత వైద్య సమావేశమువారు వైద్యుల సంపెదరని, కార్యదర్శిగారు వ్రాసిరి. వీరికి వంటజేసిపెట్టుటకు, సంపన్న కుటుంబముల స్త్రీలు ముందుకు వచ్చుచున్నారు. మహాత్ముని సత్యాగ్రహమహిమ ఎల్లెడల వ్యాపించి, ఎల్లరహృదయములను త్యాగభరితము గావించుచున్నది. శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభింపవలయునని, పరమేశ్వరుడు తమను ప్రేరేపించినట్లు, గాంధీమహాత్ముడు బ్రోచిలో నుడివెను.

ఇంతకన్నను శుభముహూర్త మింకొకటి లేదని, మహాత్ముడు భావించుచున్నాడు. మహాత్ముడి సమయమున ఎల్లర సహాయమును గైకొన నిశ్చయించెను. వివిధరాష్ట్రములలో వాలంటీరులసంఖ్య బెరుగుచున్నది. సత్యాగ్రహ సన్నాహములు జరుగుచున్నవి. మహాత్ముని జూలై పురమునకు బోనీయరనియు, ఈలోపు నే నిర్బంధించెదరనియు, ఈ భిషయము గూర్చి రాజప్రతినిధితో యోచించుటకే పాంబాయి గవర్నరు అకస్మాత్తుగ డిల్లీకి వెడలెననియు, ఇండియను డెయిలీ మెయిలు విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. మహాత్ముని ప్రశ్న అఖిలభారత వర్షమునకు సంబంధించిన ప్రశ్న యగుటచే, క్రింద ప్రభుత్వమువారితో యోచించి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు చర్య గైకొనునని దెలియుచున్నది. మహాత్ముని యాత్రకు సంబంధించిన సినిమాపటములను ప్రదర్శింప గూడదని, యంతవరకు బొంబాయి, పంజాబు, సంయుక్త రాష్ట్రప్రభుత్వములు నిషేధాజ్ఞల గావించి యుం

డెను. నేటివార్తల ప్రకారము మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు గూడ ఈ మార్గము నవలంబించి నిషేధాజ్ఞను ప్రచురించినట్లు, దెలియుచున్నది. మిగిలిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు గూడ ఈ త్రోవనే ద్రొక్కుట సహజము. కాశీ నగరమున కాంగ్రెసు వాలంటీరులు పలువురు అరెస్టు చేయబడిరి. వీరిని చేర్చుచున్నవారిపై జామీను శిక్షనులక్రింద నేరము మోపబడెను! గ్రామములలో ప్రచారము చేయుచున్నవారు నిర్బంధింప బడుచున్నారు.

ఇట్టి నిర్బంధములవలన, యిప్పటికి మూడు వందలమందికి బైగ వాలంటీరులు చేరిరి. నిర్బంధ ప్రయోగ మధికమగు కొలదియు, కిరిసంఖ్య యింకను బెరుగకమానదు. సంయుక్తరాష్ట్రములలో సత్యాగ్రహ ప్రయత్నములు చురుకుగ జరుగుచున్నవి. నిర్బంధవిధానము, ఇట్టి ప్రయత్నములకు మిగుల ప్రోద్బలమొసగకమానదు! కాశీలో ప్రారంభమయిన నిర్బంధములు ఇతర ప్రాంతములలో గూడ ప్రారంభము గావచ్చును. జూలై పురమునందు పోలీసుదళ మధికముగ జేర్పబడినది. ఉన్నతాధికారులు మహాత్ముని సత్యాగ్రహము నెదుర్కొనుటకు తగిన సన్నాహముల నలుపుచున్నట్లు దెలియుచున్నది. మహాత్ముని నిర్బంధించుటయో, నిర్బంధింపకుండుటయో త్వరలో దెలియదు. ప్రీవెను లండనువార్తలప్రకారము లేబరుప్రభుత్వము వారి కేమి జేయుటకును దోచకున్నదని, దెలియుచున్నది. వీరు రాజప్రతినిధిగారి విచక్షణపై పూర్తిగా నాధారపడియున్నట్లు, ఇండియామంత్రిగారి నుడువులు తెలుపకనే దెలుపుచున్నవి. బ్రిటీషు రాజకీయపక్షములలో, కొందరు తీవ్ర నిర్బంధమును గోరుచుండ, మరికొందరు సమాధానపద్ధతిని కోరుచున్నారు. డెయిలీ హేరాల్డుపత్రికలో వాయువ్య సమాన స్వాతంత్ర్యాధారముపై భారతీయులకును బ్రిటీషువారికిని మధ్య సహకారము గుదురవలయుననియు, అటుగానియెడల నిర్బంధవిధానము నవలంబింపవలసి వచ్చుననియు, తస్మాల్ మున హిందూ దేశమును గోల్పోవలసివచ్చుననియు, గ్రహంపోలుగారు సూచించిరి. ఇంతకుపూర్వము బ్రిటీషు పత్రికలలో మహాత్ముని యాత్రకు సంబంధించిన వార్తలకు ప్రత్యేక ప్రాముఖ్య మొసగబడినది. ఏకాకణముచే నయిన నేమి, యిటీవల నిట్టి ప్రాముఖ్య మొసగబడుట లేదని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇది కాకతాళియము గాక, లేబరు ప్రభుత్వ ప్రోద్బలముచే నని యూహింపబడుచున్నదట. ఈ సంగతిని “నక్షాదే రైనాల్డు” పత్రిక బయట పెట్టినది. మహాత్మునికి సంబంధించిన వార్తలను ప్రచురింపకున్నను, వారిపటములను ప్రదర్శింప నీయకున్నను, నిర్బంధవిధానము నవలంబించినను, మహాత్ముని యుద్యమము క్షీణింపజాలదు. వారు సూచించిన మార్గము ననుసరించి, మహాత్మునితో సమాధాన పడుట చేతనే, హైదరాబాదుపరమస్వ పరిష్కారమగునని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు రెంత్తర్వరలో గ్రహించిననంత మేలు.

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూచన: ఎవరినుండి బయలుదేరెను?

ఇటీవల ఇండియా మంత్రిగారు కామన్వెన్యంలో ముచ్చటించుచు, బ్రిటీషు వస్త్రాభిమాన సూచనను తామెన్నడును గావించియుండలేదనియు, హిందూ దేశమునుండియే యిది వెలువడెననియు, జెప్పియుండిరి. వీరి వాక్యము లాశ్చర్యము గలిగించెను. నిన్నటిదినము భారతశాసనసభలో సుంకముల చట్టమును గూర్చి జరిగినచర్చలో, ఆర్థికసభ్యులగు ఘస్తరుగారి సంగతి నిజమని అంగీకరించిరి. ఇంతకుపూర్వము ఆర్థికసభ్యుడు ముచ్చటించుచు, భారత దేశ డేమమునే తాము ముఖ్యముగ పాటించెదమని చాటెను. కాని వారు నిన్నటిదినము జెప్పిన విషయ మిందుకు విరుద్ధముగనున్నది. వీరేల ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సును తమంతటతాము సూచింపవలసినచ్చెను? బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు కోరినమీదట, వారి కోర్కెను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిరాకరింపజాలకబోయిరని నను, కొంత అర్థముండును. సబ్బాడినేటు ప్రభుత్వమువారు పై యధికారులను ధిక్కరింపజాలరని తెలుసు. అందుకుమారుగ, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు, తమంతటతామే, బ్రిటీషు వస్త్రాభిమానము జూపుట జూడ, భారతీయ డేమమును వీరెటుల పోనాడిరో తేటతెల్ల మగును. ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికిని మధ్యజరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను పూర్తిగా ప్రచురించుచో నిజము బయల్పడును. బ్రిటీషు డేమమే ప్రధానమని ఎంచుటవలన, హిందూదేశమున కెట్టి నష్టము వాటిల్లుచున్నదో గుర్తించి, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూచనను పూర్తిగా నిరాకరించుట భారత శాసనసభ్యుల కసిన కర్తవ్యము. ఈవిషయమై రాజీకవకాశములేదు. అసలుసూత్రమే హానికరమని గుర్తించుట యవసరము. కేల్కారుగారు దెలిపినట్లు, బొంబాయిమిల్లు యజమానులు స్వల్పకాలమునకై దేశద్రోహ మొనర్చుట పాడిగాద్దు సర్ పురుషోత్తమదాసు తాకురుదాసుగారు సుంకములచట్టమును సమర్థించుచు గావించిన ప్రసంగము, ఏమాత్రము దూరదృష్టిని జూపుటలేదు. దేశమున కెట్టి నష్టము గలిగినను, తమ స్వలాభము చేకూరిన చాలునని, వీరు మొరబెట్టుచున్నారు. ఇట్టివారిపట్ల ప్రజలకు విశ్వాసము గుదురుట దుర్లభము. పూర్వపు బ్రిటీషు విదేశమంత్రియగు సర్ జాన్ నను హిక్కుగారి వాక్యములను పురుషోత్తమదాసు గారుదాహరించిరి. భారత దేశమును తాము భారతీయులకొరకుగాక, బ్రిటీషువస్తువుల అమ్మకము కొరకును అందు ముఖ్యముగ లాంకుపైరు వస్తువుల అమ్మకముకొరకును జయించి నిలుపుకొని యున్నామని, సర్ జాన్ ననుగారు నుడివియుండిరి. అట్టితరి, పురుషోత్తమ దాసుగారు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూచన నామోదించుటవలన, సర్ జాన్ ననుగారి ఆశయములకు తోడ్పడుటలేదా? సభ్యులు కొందరు, ఘస్తరుగారి ఏర్పాటులందు, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సులేదని వాదించుచున్నారు. కాని, కే. యస్. రాయుగారు అట్టిసూత్రము దీనియందుగలదనియు, దీనిసంగీకరించుటవలన, హిందూదేశముపై ఇంగ్లండు దయజూపుననియు, రౌండుటేబిలు సమావేశములో నైకు వలాభమును భారతీయులు

బడయ వీలుగలదనియు, శిష్యుని. కాని వీరి వాదమును, ప్రాజ్ఞులమోదింపజాలరు. ఇట్టి యవమాన పరంపరలకు లొంగుటచే గాక, ప్రార్థనముతో నిలువబడి తన ఆత్మగౌరవమును పెంపొందించుకొనుటచేతనే హిందూదేశపు హక్కులు రక్షింపబడుట నిశ్చయము. హిందూదేశపు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము వట్టి బూటకమని, భారతశాసన సభాధ్యక్షులు, జూజుగలిగిరి. ఇంకను దీని విషయమై భ్రమను విడనాడని వారిని గాంచిన జాలియగును. ఆర్థికసభ్యుడు వింత సిద్ధాంతమును నిన్నటిదినము ప్రతిపాదించెను. ఇండియా ప్రభుత్వము బాధ్యత గలదనియు, తమ బాధ్యతను వారు శాసనసభకుగాని ఇతరులకుగాని ఒప్పగింపజాలరనియు, ఘోష్టరుగారు గర్వముతో బలికిరి. ఆ కారణముచే భారత శాసనసభవారు వ్యతిరేకముగ తీర్మానించుచో దానికి ప్రభుత్వమువారు కట్టుపడజాలరని, ఘోష్టరుగారు తేటపరచిరి. అధ్యక్షు డీ సందర్భమున నడిగిన ప్రశ్న చాల ముఖ్యమయినది. ప్రభుత్వమువారెవరికి బాధ్యులు? కామన్సుభకా, భారతశాసన సభకా? వీనిలో దేనికయినను ఒక్కదానికే బాధ్యత వహింపగలరుగాని, రెంటికిని గాదని, అధ్యక్షుడు చెలుపగ, ఆర్థికసభ్యుడు నిరుత్తరుడయ్యెను. ప్రజలకు ప్రభుత్వము సంపూర్ణముగ బాధ్యతవహించినగాని, ప్రజేచ్ఛ నెఱవేరుటకు సాధ్యపడదని, ఆర్థికసభ్యుని వైఖరి స్పష్టపరచుచున్నది.

మహర్షి సాంబమూర్తిగారి రాక

నేటిదినము చెన్నపురికి మహర్షి సాంబమూర్తిగారికి స్వాగతమిచ్చు భాగ్యము లభించెను. వీరి రాకకై మదరాసులోని ఆంధ్రులును తదితరులును ఎంతకాలమునుండియో వేచియున్నారు. నేటికి వీరి మనోరథ మీదేరినది. వీరు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభకు వెడలి, మహాత్మునితో సంప్రతించి, వారి సందేశమును గైకొని, బాంబాయి నగరము నందు మహాపన్యాసము గావించి, చెన్నపురికి నేడు విచ్చేసియున్నారు. వీరి సందేశమును విను భాగ్యము చెన్నపురి పౌరులకు నేటి సాయంకాలము లభింపగలదు. దీనిని చెన్ననగరవాసు లాలకించి, తమ కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొందురని నమ్మెదము. సాంబమూర్తిగారు త్వరలో సత్యాగ్రహ సంరంధమున పాల్గొనబోవుచున్నారు గాన, వారి సాహచర్యభాగ్యము చెన్నపురి పౌరులకు విశేషకాలము లభింపజాలదు. వీరు బళ్లారి జయిలునుండి వచ్చి ఎంతకాలమో గాలేదు. అయినను, విశ్రాంతినయినను గైకొనకుండ, స్వంత కార్యముల నయినను చక్క బెట్టుకొనకుండ, సాంబమూర్తిగారు వెన్నెంటనే ఆంధ్రదేశ ప్రబోధమునకు బూని, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభకు వెడలి, మరల కారాగృహమున బ్రవేశింప సంసిద్ధులగుట జూడ, కారాగృహము నందే వారికి నిజమగు స్వాతంత్ర్యము గోచరించె ననుటకు సందియములేదు. స్వాతంత్ర్య హీనయగు హిందూదేశమును పెద్ద కారాగృహమున కన్న, స్వాతంత్ర్య చిహ్నములతో దనరారుచు త్యాగభూమియనదగు చిన్ని కారాగృహమున నుండుటకే సంకల్పించి, దేశ స్వాతంత్ర్యమునకై సర్వస్వమును భారణోయచున్న మహర్షి సాంబమూర్తిగారి త్యాగభూమి కొనియాడని

వారెవరుందురు? సాంబమూర్తిగారు మౌనాంగీకృతముతో నుండితమ కర్తవ్యమును నిండు సమర్థతతో నిర్వహింప బూనుకొనిరి. సాంబమూర్తిగారి దృఢ సంకల్పము త్వరలో కలిగి, స్వాధీన భారతవర్షము నందు వారు తమకై స్వామ్యధ్యములను జూపుకాలము త్వరలో నరుదెంచు గాకయని కోరెదము.

హిందూదేశ వైద్యపు డీగ్రీలు

హిందూదేశ వైద్యపు డీగ్రీలను నిరాకరించుచు, బ్రిటీషు మెడికలు కౌన్సిలువారు జేసిన యుత్తరువు, దేశమందంతటను అలజడి కలుగజేసెను. శాసనసభలోను వెలుపలను గూడ అసమ్మతి తీర్మానములు గావించబడుచున్నవి. నిన్నటిదినము మదరాసు శాసనసభవారు ఈ విషయమున తమ యసమ్మతిని దృఢముగ చెలిపిరి. బ్రిటీషు డీగ్రీలను అంగీకరింపకుండ, హిందూదేశము తగిన ప్రతికారము నలుపవలయునని, సభ్యులు గోరిరి. అఖిలభారత వైద్యసంఘము నేర్పరచి, బ్రిటీషు మెడికలు కౌన్సిలువారి యాజమాన్యము నుండి బయల్పడ వలయు నన్ను దేశీయము, భారత శాసనసభలోగూడ బయల్పడెను. బాంబాయి శాసనసభలోగూడ నిట్టి యసమ్మతి తీర్మానము గా వింపబడెను. వంగదేశ శాసనసభలో, మంత్రిగారు బ్రిటీషు కౌన్సిలుచర్యను నిరసించిరి. నిన్నటిదినము మద్రాసు మంత్రులగు ముత్తయ్య మొదలిగారు, అసమ్మతి తీర్మానముతో నేకీభావము జూపిరి. కాని, యిట్టి యసమ్మతి తీర్మానములవలన నెట్టిఫల ముండు నో జూడవలయును. మొత్తముమీద హిందూదేశము ఆచరణలో అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నదనుట కిది నిదర్శనము గాజాలదు. హిందూదేశము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము బడసినగాని, ఇతర శాఖలలో స్వాతంత్ర్యము బడయజాలదని రూఢియగుచున్నది.

వైద్య పాఠశాల : ఆంధ్రదేశము

ప్రస్తుత సమయమున ఆంధ్రదేశమున వైద్య పాఠశాల యొక్కటియు లేకున్నది. విశాఖపట్టణ పాఠశాలను గుంటూరుకు మార్చు నుద్దేశముతో దాని నక్కడనుండి దీసివైచిరి. ఇందు నిమిత్తమై గుంటూరులో భవనముగూడ నిర్మింపబడెను. కాని, పాఠశాల నింకను దీనియందు స్థాపించి యుండలేదు. ఆంధ్ర విద్యార్థులు చెన్నపురిలోని రాయపురము వైద్య పాఠశాలలోనే విద్యను నేర్వవలసి వచ్చుచున్నది. భానోజీరావు గారి విషయమై ముచ్చటించుచు, విశాఖపట్టణములోని వైద్య కళాశాలను గూడ తీసివైచి దానిని మద్రాసు కళాశాలతో గలిపెదరను వదలి గలదని నుడివిరి. మంత్రిగారి వదలి యసత్యమని చెప్పచు, గుంటూరులో వైద్య పాఠశాలను స్థాపింపనిచో శ్రీల నిమిత్తము లేడివిల్లింగుడను శ్రీవైద్యపాఠశాల స్థాపింపబడు నని చెప్పిరి. వీరి నుడువులబట్టి ప్రభుత్వమువారికి ను నెట్టి నిర్ణయమునకు రాలేదని చెలియుచున్నది. ప్రభుత్వము వారినిర్ణయ మెప్పటి కెటుల మారునో యూహింప వీలులేకున్నది.

వైద్యాలయములు : మద్రాసు

వైద్యాలయములలోని మిక్చరులు, లోపభూయిష్టముగనున్నవని, సర్జను జనరలుగారు కనుగొని

నటుల, నిన్నటిదినము ప్రభుత్వమువారు మదరాసు శాసనసభలో జెప్పినవిషయము గాంచిన, వైద్య శాఖ ఎంత లోపభూష్టముగనున్నదో యూహింప వచ్చును. సర్జను జనరలుగారు తనిఖీజేసిన వైద్యాలయము లన్నిటిలో యిట్టి లోపమే గన్పించెననియు, ఇందుకుగాను కాంపౌండురులు కొందరు శిక్షింప బడిరినియు, మంత్రిగారుజెప్పిరి. జిల్లా వైద్యోద్యోగు లిట్టి లోపములు జరుగుమోడ జూచి ఎటులూర కొనిరో, తెలియదు. మొత్తముమీద వి. యం. యస్. యద్యోగుల సమర్థత కిది నిదర్శనము గా నేరదు.

శ్రీ శ్రీ రంగారెడ్డిగారు

హిందూధర్మాదాయ సంఘాధ్యక్షులగు సి. వి. రంగారెడ్డిగారు నిన్నటిదినము స్వర్గస్థులయిరని వినుట కౌతయు చింతించెదము. కొలదికాలములో యీ సంఘము ఇరువురు అధ్యక్షులను కోల్పోయెను. రంగారెడ్డిగారు ఆంధ్రప్రముఖులు, సామ్య హృదయులు, న్యాయదృష్టిగలవారు. వీరి పరిపాలనక్రింద, బోర్డు నావరించిన చిక్కులు తొలగి, అయ్యది సత్వ రాభివృద్ధి గాంచునని యూహింపబడెను. కాని వీరి ఘరణమువలన, యీసంఘమునకు తీరనినష్టము వాటిల్లుననుటకు సందియములేదు. రంగారెడ్డిగారికి పరమేశ్వరుడు ఆత్మశాంతి నొసగుగాక!

ఇంగ్లండు : ఈజిప్టు

ఇంగ్లండుతో సంధిజేసికొనుటకు యీజిప్టు రాయబారులు లండనుకు వెడలిరి. తాము సూచించిన షరతులకన్నను అణుమాత్ర మయినను ముందుకు బోవుటకు వీలులేదని, ఆర్థరు హెడ్డరుననుగా రిదివరకు సూచించియుండిరి. ఈజిప్టు రాయబారులతో నిపుడు జరిగెడి సంప్రతింపువలన, ఏమయిన మార్పు జరుగునా లేక సమాధానావకాశములు తిరస్కరింప బడునా యను ప్రశ్నగలదు. హెడ్డరు ననుగారి సూచనలు అంత్యసందేశమే యగుచో, అనుకూలమగు ఒడంబడిక గుదురు ననునాశ కవకాశము గనుపింపదు.

శ్రీ మహర్షి సాంబమూర్తిగారి ఆగమనము

చెన్నపురి పౌరుల స్వాగతము

చెన్నపురి, మార్చి 27:—మహర్షి సాంబమూర్తిగారు నేడునడుము 6 గంటలకు బాంబాయిమెయిలులో చెన్నపురికి దనుచేసిరి. వారితోబాటు తెన్నేటి విశ్వనాథంగాడునవచ్చిరి. శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నానేర్వరారు పంతులుగారును, శ్రీమతి రుక్మిణీలక్ష్మీసతిగారును, వి. యల్. శాస్త్రిగారును, బులుసు రామజోగారావుగారును, తదితరులును సెంట్రల్ స్టేషనువద్ద వారిని సన్మానించిరి. స్టేషనులో బండి ఆగుటతోడనే వందేమాతరధ్వజ ప్రతిధ్వనించెను. విక్రము బండిలోనికివెల్లి సాంబమూర్తిగారి కాగలింపుకొని తమ హృదయపూర్వకమున స్వాగతమొందిరి. బండి దిగుటతోడనే సాంబమూర్తిగారికి పుష్పమాలాంసమర్పింపబడెను. వారిపై పుష్పములు చెరబల్ల బడెను. సాంబమూర్తిగారు నేడు ఆచంటవారి యతిఘంటా గుండూరు సాయంత్రము చెన్నపురి పౌరులు సన్మానపత్రికలను సమర్పించుటకు ప్రేక్షి కేవలీచితుండు బహిరంగసభ జరుగను. అందు సాంబమూర్తిగారు పర్యవేక్షింతురు. శేపు గుంటూరులో జరగ నున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సమావేశమునను నేడు కలకత్తా మెయిలులో వెళ్లుదురు.

సానిక వార్తలు

మద్రాసు రయిత్వారి భూస్వాముల సంఘము
పైపంఘముయొక్క- కార్యనిర్వాహక సంఘసభ రేపు
సాయంకాలము 5 గం. 25. ఎం. ఐ. ఏ. భవనముందు
జరుగును.

మద్రాసు కార్మి రేవును సభ:- మద్రాసు కార్మి
రేవురేవును సంఘపు సామాజికసభ రాబోవు ఏప్రిల్ 1 వ తేది
మంగళవారము రోజున సాయంకాలము 5-15 గం. రిప్పను
భవనమున జరుగును.

రాకపోకలు:- శ్రీయుతి బులసు సాంబమూర్తి
గారు నేటిఉదయమున మద్రాసుకువచ్చిరి. అనేకమంది కాం
గ్రెసు వాదులు వారిలో శ్రీ దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు
పంతులు గారును సాంబమూర్తిగారిని రైలుస్టేషను నందు
అహ్వానించిరి.

కాపెను గోల్లు త్రోపుగారు నిన్నరాత్రి బెంగళూరుకు
వెళ్లిరి

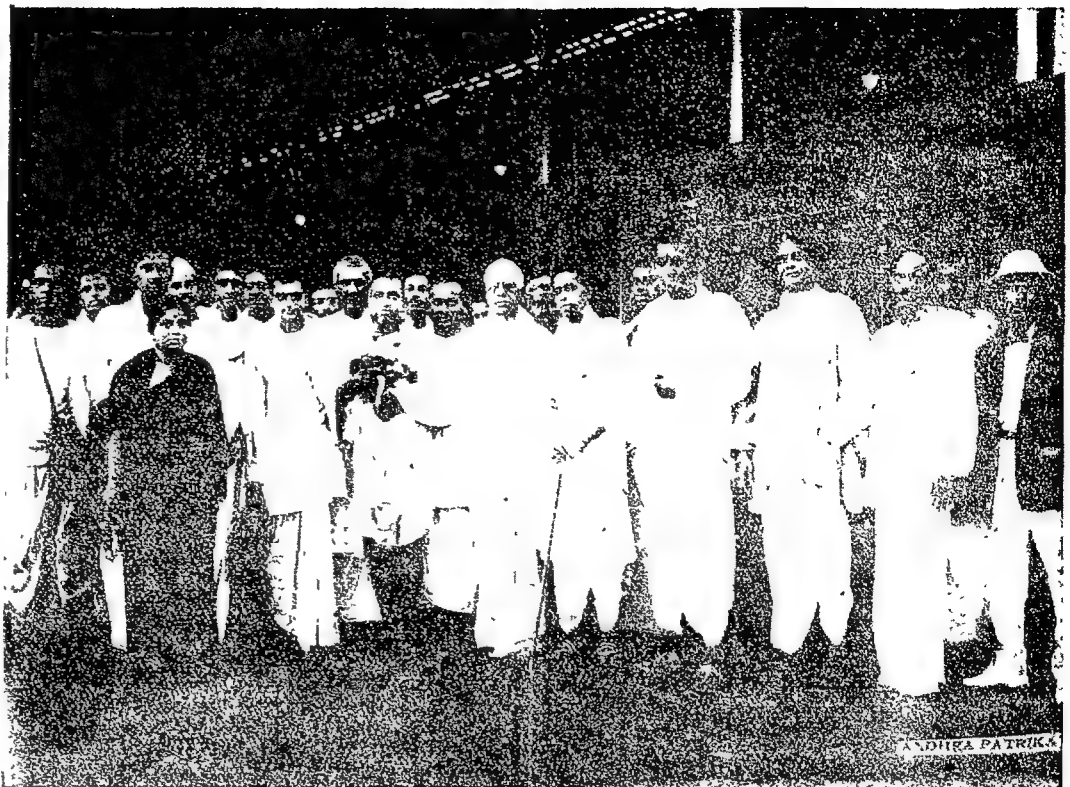
మద్రాసుసమీపమున గ్రామపునర్నిర్మాణము
మద్రాసు సమీపమున గ్రామములలో గ్రామపునర్నిర్మాణ
కార్యముల నొనర్చుటకు సంసిద్ధులగు వాలంటీర్లు కావలెను.
వీరలు వీటిని 5వ తేదీనుండి మే మాసము 20వ తేదీవరకు గ్రామ
పునర్నిర్మాణకార్యములందు పనిచేయవలెను. వీరలకు భోజ
నము యితరఖర్చులకు తగినంతవేతనము లొసగబడును. వాలం
టీర్లుగా చేరగోరువారు తమదరఖాస్తులను డా॥ ఏ. లక్ష్మీచరి
గారికి (హంటుకోట్ల, మద్రాసు) పంపుకొనవలెను.

సాభాత్వత్వదినము
మద్రాసు యంతకసంఘమువారు రాబోవు 80వ తేదీని ఆనది
స్టేషను సమీపమున 1 స్టేషను దూరముననున్న పరిశిష్ట గ్రామ
ములో సాభాత్వత్వదినోత్సవమును జరిపెదరు. ఈఉత్సవముందు
పాల్గొనవలయుసభ్యులు ముందుగా సంఘకార్యదర్శికి తెలియచేయ
వలెను. ఈఉత్సవమునకు వెల్లువా రెల్లరు 80వ తేదీఉదయము
6 గం. సెంట్రలుస్టేషనునుండి బయలుదేరెదరు.

2 వ ఆత్మగౌరవ సమావేశము
2 వ ఆత్మగౌరవ సమావేశము రాబోవు మేమాసము
ప్రథమవారములో యీ రోజు నందు జరుపబడునటుల
నిశ్చయింపబడెను. ఈ ఆత్మగౌరవ సమావేశముతోపాటు
శ్రీలసభ 1 మద్యపాననిషేధసభ, యంత్రులసభ, వ్యవసాయ
పారిశ్రామికసభలు కూడ జరుపబడునటుల ఏర్పాటు
గావింపబడుచున్నది. ఈసమావేశాభిమానులెల్ల రాబోవు
29 వ తేదీని సాయంకాలము 5 గం. ఆహ్వానసంఘ ఏర్పా
టులును తదితర ఏర్పాటులవిషయమై యోచించుటకు ఇ. వి.
రామస్వామిగారి భవనమున సభగూడెదరు. ఈఉద్దేశ్యాభి
మానులెల్లరు సమావేశములు జనుప్రదములు గావించుటకు తో
డ్పడుదురని ఆత్మగౌరవసంఘ కార్యదర్శి ఎస్. రామనాథన్
గారు కోరుచున్నారు.

“దేశమాత ఆహ్వానము”

29వ తేదీని రాజమహేంద్రవరములో పౌరసభ
వేంకటప్పయ్య సాంబమూర్తిప్రభృతు
లుపన్యసించెదరు
బెజవాడ, మార్చి 27:- రాజమహేంద్రవరము నగర
కాంగ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శి యగు పాలకోడేటి మూర్తి
ప్రకాశరావుగారు బెజవాడనుండి ఈక్రింది తంతివార్త పంపు
చున్నారు:- ఈనెల 29 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు రాజ
మహేంద్రవరమునందు శ్రద్ధానందఘట్టమున ఒకపౌరసభ జరు
గును. “దేశమాత ఆహ్వానము” గురించి డిప్రేటరు దేశభక్త కొండ
వేంకటప్పయ్యగారు, బి. సాంబమూర్తిగారు, ఎ. కాశ్యప
రావుగారు ఉపన్యసించెదరు. శ్రీలసభ వాలంటీరులగ చేర్చు
చున్న శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిగారుకూడ ఆసభయం
దుపన్యసించెదరు. (తంతివార్త)

మహా సాంబమూర్తిగారి మదరాసు రాక:- శ్రీ॥ దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులు,
వి. ఎల్. శాస్త్రి, శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగార్లు మున్నగువారు వారిని సెంట్రలుస్టేషనువద్ద సన్మా
నించుట. (ప్రె. ఫో. పీ.)

దేశభక్తుని ప్రకటన

ఆంధ్రరాష్ట్ర సత్యాగ్రహదళ ప్రథమ ప్రస్తావనమునందు
చేరదలచినవారు నామధేయములను, పంపవలసినదని ఇదివరకు
పత్రికలములముగా విజ్ఞప్తి చేసినాను. కొందరు దరఖాస్తులు
పంపియున్నారు. రాష్ట్రములోని జిల్లాలు ప్రత్యేకముగా
సత్యాగ్రహము జరుపవలయుననుట స్పష్టమైనను, రాష్ట్రము
ముమీద దళమును నడిపించువిషయము సైనికసంఖ్యబలమును
జటి నిర్ణయింపవలసియున్నది. మహాత్మాజీగారు సహితము ఆ
యభిప్రాయమునే ఇచ్చియున్నారు. జిల్లాలలో ప్రత్యేకముగా
సత్యాగ్రహము జరుపుచు రాష్ట్రము మొత్తముమీద సహితము
సత్యాగ్రహదళము నడిపించవచ్చును. గాన అట్టిదళములో చేర
దలచినవారు వెంటనే దరఖాస్తులు పంపగోరుచున్నాను.
కొండ వేంకటప్పయ్య,
ఆంధ్రరాష్ట్ర సత్యాగ్రహకార్యాలయము, నుంటూరు, 25-3-30

బందరు నల్లజెండా ఖైదీలు

ఎ క్లాసునందు చేర్చబడకుండుట
బందరు, మార్చి 26:- బందరు నల్ల జెండాకేసు ఖైదీ
లను ఎ తరగతియందు చేర్చవలయునని మేజిస్ట్రేటుగారు తైర
పు ఇవ్వలేదు. ఈ కేసునందు శిక్షింపబడిన వారందరు ఉన్నత
తరగతికి చేరినవారు. విద్యావంతులు. ఇది కేవలము రాజకీయ
కేసు. కాసనసభ్యు లీ విషయమై ప్రశ్నించుట ఉచితము.
(తంతివార్త)

జట్టోలు వెండిగిన్నె ఫుట్ బాల్ పందెములు

సెమిపైనల్లునందు పోటీసాపుజట్టు గెలుచుట
మద్రాసు, మార్చి 27:- యస్. వి. ఎ. ఏ. యజమాన్య
మున జరుగుచున్న జట్టోలు వెండిగిన్నె ఫుట్ బాల్ పం
దుల మరెయిక సెమిపైనల్లుపోటీ నిన్న సాయంకాలము యస్.
వి. ఎ. ఏ. స్థలమునందు జరిగెను. ఈపోటీ పోర్టుస్టాఫ్ జట్టుకును
యం. సి. జట్టుకును యం. ఇ. యస్. సి. జట్టుకును జరిగెను.
పోటీ యం దు పోర్టు స్టాఫ్ జట్టు
2 గోలులు చేయగల్గి విజయము గాంచిరి. యం. ఇ. యస్. సి.
జట్టు గోలుమాత్రమే చేయగల్గిరి. పోటీ ప్రారంభమునుండి
ఆఖరువరకు మిగుల ఆకర్షణీయముగ నుండెను. ఎం. ఇ. ఎస్.
సి. జట్టు అద్భుతముగ నాడిరి. వారి నిన్నటి ఆటను విజయ
ము గాంచవలసియుండెను. కాని అంపయరు కొన్ని తప్పు నిర్ణ
యములు గావించుటచే వారికోరిక సిద్ధింపకపోయెను. యం.
ఇ. ఎస్. జి. జట్టుకుచేరిన ఈపస్, సుందర రామానుజులు, వట
రాజును, సి. పి. శ్రీనివాససుగార్లు బాగుగ నాడిరి. పోరుసాఫా
జట్టునందు ఒహారా, ఓక్లహాస్, సాబెల్, బర్నెట్లు, రైట్లు
గార్లు బాగుగా నాడిరి.

మదరాసు (ఆంధ్ర) కాంగ్రెసు

సంఘసభ

29 వ తేదీన శనివారం 5-30 గంటలకు
మదరాసు మండల (ఆంధ్ర) కాంగ్రెసు సంఘసభ యీ
నెల 29 వ తేదీ శనివారం సాయంకాలము 5-30 గం. ఆంధ్ర
పత్రికా కార్యాలయమున (7, తంబుచెట్టిబిడి) జరుగును.
1. నూతన వత్సర కార్యానిర్వాహకవర్గము ఎన్నికలు.
2. కాసనోల్లంఘన ప్రయత్నములు, వాలంటీరులను
చేర్చుట.
3. ఇతరవిషయములు చర్చింపబడును.
సభ్యు లెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు. వాలంటీరులగ
జేరగోరెడివారుకూడ సభకు వచ్చిన దరఖాస్తు ఫారములను
బడయ గలరు.
మదరాసు } జం. వెం. కిరీటిరావు,
25-3-30 } కార్యదర్శి.

సమరసన్నాహములు

తూర్పుగోదావరిలో మార్చి 31 వ తేదీ
సత్యాగ్రహయాత్ర ప్రారంభమగును
రాజమహేంద్రవరము, మార్చి. 27:- సీతానగరము
నుండి డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారి నీక్రింది తంతివార్త పంపు
చున్నారు:-
తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో వాలంటీరులను చేర్చి పని
యరుకుగ జరుగుచున్నది. సత్యాగ్రహయాత్ర సీతానగర ఆశ్రమ
మునుండి ఈ నెల 31 వ తేదీ ప్రారంభమగును. ఆ ఉద్దేశ్యము
ప్రకటనాతిభూతి గలవారు వాలంటీరులు 30 వ తేదీ నాటికి
సీతానగరము చేరవలయునని కోరుచున్నాను. ఆనాడే పూర్తి
వివరములు నిర్ణయింపబడును. (ప్రె. వె.)

తిరుపతి డి॥ ము॥ కోర్టు
Original Side
E. P. 568 of 1929.
S. C. 584 of 1927.
వ ది:- అల్లాడి సూర్యనారాయణ శాస్త్రిలు.
ప్రతివాది:- కంచి కమలాభాయమ్మ.
వాది ప్రతివాది సై డిక్రీపాండి సిరసాత్తులను వాది జస్టి
చేసి వుంటున్నారు. సీ సాత్తుల యేలమునకు సీ వాది కోర్టు
లో మనివి చేసికొన్నారు గనుక విక్రయప్రకటనయొక్క మర
త్తులను నిర్ణయించుటకుగాను 4-4-1930 తేది కడుగబడివున్న
రని తెలియజేయడ మయినది.
సీ. రాజగోపాలాచారి,
వాదితరపు ప్లీడరు.

మీరటుకుట కేసు

—(౧౦:)—
ట్రాట్ స్క్రీ గా రి ని
ప్రభుత్వన్యాయవాది మెచ్చుకొనుట

నిందితుల యాక్షేపణలు నిరాకరింపబడుట

మీరట్, మార్చి 26:— నేను మీరట్ కుట్రకేసులో విచారణ జరుగుచున్నపుడు, ప్రభుత్వ న్యాయవాది మిర్జా గారు ట్రాట్ స్క్రీ యే బోర్డు విక్రయంలో నెల్ల సుత్తముడు అని నడుపుటచే కోర్టులో కాస్త జీవకళ గానవయ్యెను.

రషియానుండి నిజపరిస్థితియనువు ప్రకమును కోర్టులో చాటుచేయరాదని నింబకరుగా రాక్షేపించిరి. ఇందులకు మి త్రుగారు జవాబుసంగును కామిస్టరజ్ రషియానుండి యొక సంస్థను ఆపు ప్రకము విమర్శించు చున్నదనుటను విప్లవకొనినను నిందితుల కా సంస్థయందుగల కాతూహమును నిరూపించుటకై యీపు ప్రకమును సాక్ష్యముగా గైకొనవచ్చు నని నుడిచిరి. ఏలనిన కామిస్టరజ్ సంస్థయే యీకాట్రకంఠయు కేంద్రస్థానము కావున ట్రాట్ స్క్రీ గారిపై పు ప్రకము తమవాద మునకు సంబంధించదనుటకేమి యాధారముగలదో తమకు బోధ పడుచుండుటలేదు.

నింబకరుగారి యాక్షేపణ నిరాకరింపబడెను.

పిమ్మట పోలీసు ఉద్యోగి అల్లావుద్దీన్ అహమ్మద్ సాక్ష్యము సొసంగెను.

నిందితులు అధికారి డాంజీగార్లు మూలధనము కార్లు మార్చునని, అనెడి పు ప్రకము సాక్ష్యముగా గైకొనబడరాదని రి. ఈయాక్షేపణకూడ నిరాకరింపబడెను.

అంతట నేటివిచారణ ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

సంస్థాన ప్రజల సమావేశము

శ్రీ కోట్లా సంస్థానాధీశుని నిషేధపుటుత్తరువు

కార్యదర్శులు దీనిని లక్ష్యపెట్టదలచుకొనలేదు
లాహోరు, మార్చి 26:—ఈ నెల 28 వ తారీఖున కోట్లాలో జరుపబడియున్న సంస్థాన ప్రజల సమావేశమును మలే కోట్లా సంస్థానాధీశుడు నిషేధించియున్నాడు. తన సంస్థానమునం దెచటను రాజకీయసభలు జరుగరాదని 1922 సంవత్సరములో గావించబడిన యుత్తరువు ఇంకను నమలు లోనేయున్నదని యాతడు చెబుచున్నాడు. సమావేశమును జరిపితిరెద మని తత్కార్యదర్శి సంస్థానాధికారులకు తెలిపియున్నాడు. మరియు వారు పోక్త్యము కలుగజేసికొనుటవలన గలుగు పరిణామమునకంతయు వారే జవాబుదార్లుగా నుండురని కార్య దర్శి స్పష్టముగా తెలిపియున్నాడు. (శ్రీ ప్రె.)

‘వీరభారత’ కార్యాలయముపై పోలీసుల దాడి

ఇరువురు సంపాదకు లీవరకే నిర్బంధింపబడిరి

నేడు మూడవ సంపాదకుడు పోలీసులవశ మగుట!
లాహోరు, మార్చి 26:—విచారు వారముల లోపుగానే పోలీసులు ‘వీరభారత’ పత్రికా కార్యాలయమును విడుదల కోధించియుండిరి. నేడు తిరుగా కోధించిరి. ‘హోలీ’ పండుగ సంచిక ప్రతులను, అందు రాజద్యేవకరము లగు పద్యములు, బొమ్మలు మొదలగునవి యున్నవిను కారణము కార్యకర్త పోలీసులు వశపరచుకొనిరి.

నేటివరకు నెలపుమీదనున్న మూడవ సంపాదకులు త ముపై గొనిరాబడిన యభియోగమునకు జవాబు చెప్పుటకై పోలీసులవశ మైరి. (శ్రీ ప్రె.)

గవర్నరుగారి పర్యటనము

కడలూరు, మార్చి 24:—అన్నా మలై విశ్వ విద్యాలయపు పేనేటుసభ ప్రారంభ మహోత్సవమును జరిపి మద్రాసు గవర్నరు సర్ ప్రెజిడెంట్ స్టేని గారు పిమ్మిందితో నేటిదినము ఉదయము కడలూరువచ్చిచేరిరి. కలెక్టరుగారి ఇంటిలో పీఠ బసచేయు చున్నారు. సాయంకాలము జిల్లాజడ్జి పి. సి. లోబోగారు గవ ర్నరుగారికి విందుసగిరి. రాత్రి బోటుమెయిలులో గవర్నరు గారు చెన్నపురికి ప్రయాణమైరి. (ఆ. ప్రె.)

సా॥ 6-30 X॥ బెజవాడ శ్రీ దుర్గాకళామందిరము హాలులో రా॥ 9-30 X॥

మార్చి 28-3-30 తేది మాత్రము

“Light of Asia”

“బుద్ధ చరిత్ర”

గ్రేటు ఈస్టర్న్ కార్పొరేషనువారిచే తయారుచేయబడినది. 6 భాగములు.

ముఖ్యపాత్రధారులు:—మిస్టర్ హిమానురామిగారు, మిస్ సీతాదేవిగారును గాక, ఇతరులు 4 వేలమంది ఇందు అభినయించిరి.

మన రాజదంపతులచే మెప్పుబడసినది

మనకు గవర్నరు జనరలుగా నుండిన రీడింగు ప్రభువు ఈ ఫిల్మును చూచి ఆనందించెను.

‘పత్రికా సంపాదక వ్యాపారము గౌరవప్రదమైనది’

అలహాబాద్ దండనాధికారి నిర్వచనము

అలహాబాద్, మార్చి 25:— ‘పత్రికాసంపాదక వ్యా పారము గౌరవప్రదమైనది. వ్యక్తులపై పగసాధించి సర్వకాల సర్వావస్థలయందు వారిని దూషించుట పత్రికాసర్వము కానే రదు. ఆట్లుజేయుట యావృత్తికే యవమాన మగును’ అని, దేశ భాష పత్రిక యగు ‘ఆల్ ఆ జిజ్ఞా’ యొక్క సంపాదకులగు మహాశీజ్ అలమ్ జునైదీగారిని శిక్షింపుచు అలహాబాద్ పట్టణ దండనాధికారియగు రా. సా. మహేంద్ర ప్రసాద్ గారు తమయుత్తర్యలో నుడిచిరి. కాననభా సభ్యు లును అలహాబాదు ఇంప్రూవ్ మెంట్రీట్రస్టు పట్టణమును బా గువరచుటకై స్థాపించబడిన సంస్థకు అధ్యక్షులును నకు సయ్యద్ జహూర్ అహమ్మద్ గారిని దూషించు వ్యాసములను కొన్నింటిని నిందితులు ప్రకటించియుండిరి. ప్రైంస్ కోర్టునందు నేపక్త ఫిర్యాదీకి నెలకు 125 రూపాయల వేతన మొసంగనలయునని నూచనయొకటి గా వింపబడియుండెను. అంతటనిందితుల పత్రికలో ఫిర్యాదీకి ‘శవ ములను పాతిపెట్టుటకై గోతులను తవ్వనాడు’ అను పేరుకొసం గు వ్యాసమొకటియు ఆతడు ఇండ్లకు పడగొట్టుటకు డబ్బును ఎన్నికలలో శవములకొరకు గోశలను తవ్వటకనివోటును కోరు చున్నాడని నడుపువ్యాసమునేరొడుగు ప్రకటించ బడె నట.

నిందితులకు 1 నెల విడిఖయిదును 100 రూపమానా శిక్షయువిధింపబడెను. (శ్రీ. ప్రె.)

“వారిపుడు నా స్నేహితులే”

బందిపోటునాయకు డని తలపబడు షేర్ జంగ్ పోలీసువారి వశముననే నుండకొరుట

ఫిరోజ్ పూరు, మార్చి 26: అహమ్మద్ పూరు రెయిలు బంది పోటునకు నాయకత్వము వహించె నని తలపబడు షేర్ జంగ్ నిన్నటిరోజున ఫిరోజ్ పూర్ అడివనలు సెషన్సు జడ్జిగారి సమక్షమునకు గొనిరాబడెను. రెండుచేతులను సంకెళ్లున్నను సాయుధులగు రక్షకభటు లేడుగురు నిందితుని పరివేష్టించి యుండిరి. ఆతడు నిర్విచారునిగనే గన్నట్టెను.

“నీ విచారణ యెచట జరుగు నీయిష్టము లాధిహాసా లోనా అనిన్యామాధిపతినిందితుని ప్రశ్నించెను. ఎచటనయిన నూ యొకటే” యని యాతడు జవా బొసంగెను.

“పోలీసువారి వశములో నుండకొరెదవా? లేక కోర్టు వారి శవమునందా?” అని కోర్టువారు మరల ప్రశ్నిండ్రిరి.

“నే నిపు డెచటనున్నాకో (పోలీసు లాకప్), యచటనే నుండకొరెదను. వారిపుడు నా స్నేహితులే!” అని నిందితుడు జవా బొసంగె.

తేను ఏప్రిలు 7 వ తారీఖునకు వాయిదావేయబడెను. ఇదివరకే నలుగు రీకేసులో శిక్షింబడియున్నారు. ఇరవైరకు ద్వీపాంతరవాసశిక్షయు, మరి యిరువైరకు 7 సం. నిర్బంధ శిక్షయు విధింపబడెను.

షేర్ జంగ్ యిటీవలనే పోలీసులకు శనంతటానే వకు డయ్యెను. (శ్రీ ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహము

కార్మిక ప్రభుత్వమువారు ఇతికర్తవ్యతామూఢులగుట
లండను, మార్చి 25:—మహాత్ముని సత్యాగ్రహమును గూర్చిన వార్తలు ప్రతిదినమును చేరుటచే కార్మిక ప్రభుత్వము వారు కర్తవ్యమును నిర్ణయించు కొనజాలక పరితపించుచు న్నారు. ఇండియా దొరతనమువారవలంబించుచున్న పద్ధతి కఠిన పద్ధతియును సమాధాన పద్ధతియును గూడ కాకుండ నున్నదని యిచటి రాజకీయజేత్రుల తలచుచున్నారు. వీరిలో నిపుడు హృదయపరిక్ష మొందెనది. సమాధానపద్ధతి మొక్కుటియే శరణ్యమని కొందరును కఠినపరిపాలనమే కర్తవ్యమని కొందరును భావించుచున్నారు.

మేజరు గ్రాహంపోలుగారు
“స్వాతంత్ర్యజాతీయ సమాన్వయపద్ధతిని బ్రిటిషుదేశ మువారును యిండియాదేశమువారును పరస్పరసహాయ మొనం చుకొను టాక్కటయే తమ సాధనము లేదా రెండవపద్ధతి కఠిన పద్ధతియే. ఈరెండవపద్ధతినే అవలంబించ దలచినచో సమైక్య ట్టుబాంబులు హత్యలు కఠినశాసనములు మున్నగునవిన్నియును జరుగునునే యుండును. ఎన్నటికైనను విప్లవంలో లొంగిన ట్టు భారత దేశమునందు గూడ బ్రిటిషువారు లొంగక తప్పదుఅని “మనము భారతదేశమును గోల్పోవలసినదేనా” అను ధీమాకీంద పోలుగారు వ్రాసిన వ్యాసము డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికలో ప్రకటింపబడెను.

బ్రిటిషు దేశమునందలి పత్రికలు సత్యాగ్రహ వార్తలు ప్రకటింపకుండుట

భారత స్వరాజ్య సత్యాగ్రహములను గూర్చినవార్తలను బ్రిటిషు దేశమునందలి పత్రికలలో ప్రకటింపగూడదు. అని ఉన్నపోద్యోగులు పత్రికల కన్నిటికిని రహస్యముగా తెలియ జేసిరి. దీని ఫలితముగూడ కనబడుచునే యున్నది. మహాత్ముడు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించిన మొదటివారములో బ్రిటిషు దేశమునందలి పత్రికలన్నిటిలోను సత్యాగ్రహ వార్తలకు చాల ప్రాముఖ్యత యొసగబడు చుండెనుగాని యీ వారమున యీ వార్తలు చాల తక్కువ గానే ప్రకటింపబడుచున్నవి. ఈ విషయమును సందే రయినాల్సిన అని అధికారకార్మికసహకారపత్రికయే వెల్లడించినది.

బ్రిటిషు పత్రికలు గాంధీకి సత్యాగ్రహమునకు ప్రాముఖ్యత నొసగకుండ నున్నచో ఆ యుద్యమము త్వరలోనే అంతరించిపోగలదు. బ్రిటిషుపత్రిక దీనినిరూపుకొందోళన కరములను వార్తలు ప్రకటింపబడినచో బ్రిటు దేశమునందున్న భారతీయ ప్రచారకులు వెంటనే వానిని భారతదేశమునకు తంతివార్తలద్వారా తెలుపుచుండురు, అందువలన నచట సత్యాగ్రహమొనరించుచున్నవారికి ప్రోత్సహ మధికమగుచుండునుగాన సత్యాగ్రహ వార్తలకు బ్రిటిషుపత్రికలు ప్రాపాఖ్యత నియ్యగూడదు. అని ప్రభుత్వసంఘ సభ్యులు గట్టిగానమ్ముచున్నారు. అని సందేరయినాల్సిన పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. (బీము సర్వీసు)

ఆలిఫురు విశ్వవిద్యాలయము

నై జాముగారు 10 లక్షలు విరాళము నొసగుట
ఆలిఫురు మార్చి, 26:—ఆలిఫురు మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు నై జాముగారు 10 లక్షలు విరాళ మొసగిరినియు ప్రస్తుతము నెలకు ఇచ్చుచున్న 3000 రూపములు గ్రాంటును 5 వేల రూపములకు పెంచిచిరనియు తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి శాసనసభ

సంతాననిగ్రహమా? - ఇంద్రియ నిగ్రహమా?

సంతాననిగ్రహ తీర్మానమునకు ప్రాతికూల్యము

వ్యవసాయ శాఖాడిమాండుపై చర్చ

చెన్నపురి శాసనసభవారు నేటిఉదయమున సమావేశమై పశువుల వైద్యశాఖాడిమాండుపై చర్చముగియగనే వ్యవసాయ శాఖపై చర్చజరిగెను.

గ్రామములందలి ఆరోగ్య పరిస్థితులను వృద్ధిజేయుటను గూర్చి శ్రీ టి. యస్. రామస్వామి అయ్యరుగారు సవరణకు గొల్పి మంత్రిగారు సమాధానమొసంగిరి.

గొల్పి వైద్యశాఖా మంత్రి ముత్తయ్య మొదలియారు గారు సమాధానమొసంగుచు గ్రామములలో నీటిసరఫరా సౌకర్యములు మొదలైనవానికై ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నము సజావుచునే యున్నారనియు, కార్మికశాఖవారు గూడ ఇందులకు తోడ్పడుచున్నారనియు, శ్రీకాశాపూర్వముల విషయము లో కొన్ని చిక్కులు తలపించుచుండుట నిశ్చయమేయైనను, ఇందులకు ఏదైనను ఉపాయమారయవలసి యున్నదనియు, సహకార సంఘములవారికి దరఖాస్తు చేసినచో వారివారా కొన్ని సలహాలు లభింపగలవనియు పలికిరి.

సంతాననిగ్రహ సాధనములు

“సంతాననిగ్రహ సంఘములను స్థాపించువిషయమును చర్చించుటకు ఏ. బి. పెట్టిగారు సవరణ నుపపాదించుచు ఈ దేశమునందు సంతాననిగ్రహ అధికముగనున్నదనియు, అధికముగు సంతానము పులన కలుగు కిక్కు పలు విధముల నియు, జన్మముల ధికమైనచో మరణసంఖ్యగూడ హెచ్చుననియు, మరియు తరుచు కాన్పులు కలుగుచుండుటచే స్త్రీలయొక్క ఆరోగ్యమునకు భంగము కలుగుననియు, సంతానాధికత్వవలన దేశదారిద్ర్య మధికముగ ననియు, పాశ్చాత్యదేశములం దీయ్యద్యమము విరివిగ వ్యాపించినదై ప్రతిదేశముచేతను సంతాననిగ్రహ సాధనములు అవలంబింపబడుచున్నవినియు, చెన్నపురియందు కొందరు విద్యార్థికులు ధనాధికులీయుద్దమ సంపన్నులైనవని స్థాపించియున్నను, ఇది ప్రజా సమాన్యమునందు విరివిగ ప్రచారము గావించబడవలెననియు పలికి చెన్నపురి కార్పొరేషనులో నీ విషయమై జరిగిన చర్చకు తెలుపబోవగా అధ్యక్షులు కార్పొరేషను విషయమును ఇవల విమర్శింపరాదనిరి. ప్రతి ప్రమాది, బిడ్డల వైద్యశాలయందును ఈ విషయమును ప్రవేశపెట్టవలెనని పలికిరి. మత కారణము అడ్డురాదగదనిరి.

శ్రీ పితాపురం మహారాజుగారు సవరణను బలపరచుచు ఈ యుద్దమము మతమునకు భంగకరము గాదనియు యోగశాస్త్రమును బృహదారణ్యోపనిషత్తును ఈ యుద్దమమును ఆచరణీయములుగ సమర్థించుచున్నవనియు పాశ్చాత్య దేశములందు శిశుమృత్యు ప్రభువు తెర్పార్థమ మొదలైన వారనేక ప్రమాఖిల విషయమై సంప్రదించియున్నారని పలికిరి.

జన్మనిగ్రహముగాదు ఇంద్రియ నిగ్రహము

శ్రీ డాక్టరు ముత్తయ్యపెట్టిగారు మాట్లాడుచు ఈ దేశమునందు సంతాననిగ్రహ మిప్రదనపరచుననియు బాల్యవివాహముల నణచవలెననియు ఏడేనిమిది వత్సరముల బాలికలకు ద్వాదశమైనదనియు జన్మ నిగ్రహము సాధ్యము గాదనియు జన్మ నిగ్రహముకంటెను మనకిపు డింద్రియనిగ్రహ మత్యవసరమనియు (వినుడు వినుడు) ప్రస్తుతము ననదేశములోని పరిస్థితులందు జన్మనిగ్రహ సాధనముల ప్రవేశపెట్టినచో బాధ్యతావిరహితత్వమునకు కారణ మగుననియు, ఈ సందర్భములో ఆధ్యాత్మిక నాయకత్వముడును లోకారాధ్యుడునైన గాంధీమహాత్ముని యభిప్రాయమూల్యమని వారి వాక్యముల నుదహరించి, దేశమునందు ప్రసూతివైద్యాలయములు శిశుసంరక్షణ వైద్యశాలలు, వృద్ధిపరచి బాల్యవివాహముల సంతరింపజేసి ఇంద్రియనిగ్రహమును ప్రబోధించవలెననిరి.

గొల్పి వైద్యశాఖామంత్రులు సమాధానమొసంగుచు ఏ. బి. పెట్టిగారు యభిప్రాయములతో తామేకీభవించజాలవనియు, సాఖాప్రసవములకు తోడ్పడి, ప్రజాకోగ్యముకు పెంపొందించుటకు వైద్యశాఖ ఏర్పడెనుగాని జన్మములను నిగ్రహించుకొరకై కాదనియు, పలికి విషయంలోలైన వాకే తరచుగ రిట్టి సాధనములను వాఙ్మొరనియు, గాంధీమహాత్ముడు మొదలైనవారి యమూల్యాభిప్రాయము లీ విషయములో గమనార్హములనియు పలికిరి.

ఏ. బి. పెట్టిగారు సవరణ నుపసంహరించుకొనిరి.

పిదప డిమాండు ఆమోదింపబడెను.

వ్యవసాయ శాఖ

వ్యవసాయశాఖకై రు 19, 77, 800 గ్రాంటును గొల్పి శాఖా మంత్రిగారు పాపపాదించిరి.

“ఈశాఖయందు ఎక్కువకృషిని సలుపుటనుగూర్చియు, ఈ శాఖయందు దుర్మోగములన్నిటిని భారతీయుల వశమొనర్చు ఆ వశ్యకతను గూర్చియు చర్చించుటకు ఆర్. నాగన్న గౌడగారు సవరణ నుపపాదించుచు ఒంగోలు ఎద్దులు అపరిమితముగా విదేశముల కెగుమతిచేయబడుచుండగా ప్రభుత్వమువారి ఎగుమతిని నిషేధించిననియు మరొక ప్రభుత్వమువారు రైసన్ ఇట్టివనిని గావించియుండదనియు ఇట్టి లాభకరముగ వ్యాపారము నభివృద్ధిచేయుటకై ఇంకను ఆ ప్రత్యేకతరగతికి చెందిన ఎద్దుల నెక్కువగా పెంచి విదేశముల కెగుమతి చేయించి వ్యాపారమును ప్రోత్సహించియుండురనియు కోడిగుడ్డ వ్యాపారము నభివృద్ధిజేయవలెననియు ఈ దేశములలో వ్యవసాయవృత్తియందు చెరుకుగడ పరిశ్రమ చాలా ముఖ్యమైనదనియు, ఈపరిశ్రమయందు ఆర్థికముగ లాభకరముగు యంత్రవిధానమును దేనినైన కన్పరచినచో రైతులు వాని నవలంబించుటకు సంకేయింపరనియు, కాని ఈ వ్యవసాయశాఖవారి విషయములో నెట్టి యభివృద్ధినిగాని గన్పరచియుండలేదనియు చెరుకుగడను పెంచుటకును బెల్లమును చేయుటకును ఇంతకంటెను ఉత్తమునైన విధానమును కనిపెట్టి రైతులకు ప్రదర్శించి వారికి తెలియజేయుట త్యవసరమనియు పలికిరి.

ప్రపంచమునందు మరే యితర దేశముకంటెను అధికముగ నీ దేశమునందన్ని విధములగు ఫలజాతులను పెంచుట కవకాశము గలదనియు అటులండ విదేశములనుండి పండ్లను దిగుమతి చేయించుట నప్తకరమనియు, నీలగిరియం దెచ్చుటనో కొలదిగ ఆపిల్పు మొదలైన ఫలజాతులను పెంచుటకంటె రాష్ట్రమునందలియితరప్రాంతములందు విశేషముగా మామిడి, ఆరటి మొదలైన ఫలజాతులను విరివిగ పెంచవలెననిపలికిరి. జిల్లాలయందు వ్యవసాయప్రదర్శకుల సంఖ్యను వృద్ధిజేయుటకు బడులు ఇగవురను తగ్గించుట సముచితము గాదని పలికిరి.

వ్యవసాయ శాఖయందు ఉద్యోగములకు భారతీయులను నియమించుటనుగూర్చి మాట్లాడుచు భారతీయులకు వ్యవసాయ శాఖయందు శిక్షణనొసంగి, వారిని నియమింపవలెనని పలికిరి. విదేశములందు వ్యవసాయవిద్య నభ్యసించి వచ్చిన భారతీయ విద్యార్థుల లాకరిద్దరు ఉద్యోగము లేకుండనే యున్నారనియు, ఇక ముందీశాఖలో భారతీయులనే నియమింపవలెనని పలికిరి.

డి. బి. ఆర్. యస్. ఆరోగ్యస్వామిమొదలియారుగారు సవరణను బలపరచుచు రాయల్ వ్యవసాయ కమిషన్ వారి శాఖనుగూర్చి అనేక శిఫార్సులను గావించియుండిరని పలికిరి. వ్యవసాయ శాఖను లాభకరముగ జేయుట ఆ త్యవసరమనిరి. ఈ దేశమునందు వనూలకు ప్రభుత్వాదాయము 100 కి 80 పంతులు వ్యవసాయమునే వృత్తిగలవారైయుండుట చేతన, 18 కొట్ల ఆదాయమునందు 18 కొట్లు వ్యవసాయదారుల నుండియే ప్రభుత్వమునకు వనూలగుండుటచేతను పోలీసు మొదలైన శాఖలకు రెడుకొట్లు చెల్లింపబడుచుండగా వ్యవసాయశాఖకు 19 లక్షలు మాత్రమే వ్యయముగావించబడుట కేవలము వ్యాధుమనియు పలికిరి. కృష్ణా గోదావరియండలములందు నైతము ఇన్రేషను సౌకర్యములు చాల అసంతృప్తికరముగ నేయున్నవనిరి. ధనవంతులను బడుచున్న కృష్ణా గోదావరి మండలములందే సరఫరాలు చాలినంతగ లేనందున ఫలసాయము తక్కువగుచుండుటచే ఇతర పేద జిల్లాల విషయమై వేరగ చెప్ప నక్కరయేలేదనిరి. ప్రజలకే కష్టనిష్ఠురములను సహించవలసివచ్చుచున్నదనిరి. కృష్ణాగోదావరి మండలములందే చాలినన్ని పశువులు లేకున్నవనియు మెట్టిప్రాంతముల విషయములో ఎరువుగాని, పశుసంఖ్యగాని మరియు స్వల్పముగా నున్నదనియు పలికిరి. విదేశపు ఎరువులు ఈదేశమునందధికముగా దిగుమతి చేయబడుచున్నవనియు, ఎరువులను తయారు జేయుటయందు వ్యవసాయశాఖవారు ఏమాత్రముక కృషి సలిపియుండలేదనియు పలికిరి.

శ్రీ బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు మాట్లాడుచు ఒంగోలు పశువుల ఎగుమతి నిషేధింపబడినందుల కసంతృప్తిని ప్రకటించిరి. గుంటూరునందున్న పశుపోషణశాలకు ప్రొటూరుకు మార్చవలెననియు, ప్రదర్శకులసంఖ్యను వృద్ధిపరచి మైసూరునందు వలె వారికి కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములొసంగి వారిచే ప్రజలకుపయోగకరముగ కృషిసలుపబడునట్లు చేయవలెనని పలికిరి.

రా. సా. టి. ఏ. రామలింగం చెట్టిగారు మాట్లాడుచు వ్యవసాయ శాఖపై అధికవ్యయము చేయుటకంటె ముఖ్యమైన పనులు గలవనియు, ఇన్రేషను మొదలైనవానికై అధికముగా చెల్లించి తగిన సౌకర్యముల కలిగింపవలెనని పలికిరి.

శ్రీ డి. లక్ష్మీరెడ్డిగారు మాట్లాడుచు ప్రస్తుతమున్న ప్రదర్శకుల సంఖ్య చాలా స్వల్పముగా నున్నదనియు, వీరి సంఖ్య నభివృద్ధి జేయవలెననియు, వారిచేత నింకను ఎక్కుడు ఉపయోగకరముగ పనిని చేయించవలెననియు, ప్రస్తుత మనంతర్వరమునకు ఇట్టి యుద్యోగియే లేదనియు పలికిరి.

ప్రచార కార్యక్రమము నభివృద్ధి జేయవలెననిరి. ఈ ప్రదర్శకులు స్థానికసంఘ సమావేశములకు హాజరై ప్రజాసరముల నెరింగి రైతులతో సంప్రదించి తగిన కృషిసలుపవలెనని పలికిరి.

శ్రీ టి. యస్. రామస్వామి అయ్యరుగారు మాట్లాడుచు వ్యవసాయశాఖయందు దివివరకు కంటెను హెచ్చు ఉద్యోగములను సృష్టించుటకంటెను వ్యవసాయ కమిషన్ వారి శిఫార్సులను నమలులో పెట్టియుండలేదని పలికిరి. ఇది నిజముగ అభివృద్ధిగాదనిరి. వ్యవసాయ శాఖ వారు గావించు వ్యవసాయ పరిక్షల ఫలితములను రైతులకు బాగుగా నచ్చజెప్పినచో రైతులు ఆట్టి సాధనముల నవలంబింపకపోరవి పలికిరి ఈ శాఖయందు అధికారులకు ఉపాహారాలుగాని, తెలివితేటలుగాని లేకున్నవని పలికిరి. సంగీత శ్రవణమునకు మొదలైనవి వానికి దూరక్రమణ యంత్రములు మొదలైనవి. ఈ కోజులలో దేశమంతటను వ్యాపించియుండ వ్యవసాయ శాఖవారు, కాలమానసితి, ధాన్యపు ధరలు, వరదలు, వర్షములు మొదలైనవానిని రైతులకు తెలియజేయుటకుగాను యిట్టి యంత్రముల నుపయోగింపదగునని నూదించిరి.

జె. క్రిష్ణగారు కొబ్బరిపంటను వ్యవసాయ శాఖవారు వృద్ధిజేయవలెనని పలికిరి.

రా. సా. ఆర్. శ్రీనివాసగారు మాట్లాడుచు వ్యవసాయ విద్యకును రైతుల అవసరములకును ఎక్కుడు సౌకర్యములు గావించవలెననిరి.

శ్రీ ఏ. రంగనాథ మొదలియారుగారు మాట్లాడుచు వ్యవసాయ శాఖవారు గావించు ప్రచారకార్యములకు రైతుల తోడ్పడి తగినయభివృద్ధిని బడయుటకై రాష్ట్రమును వెవ్వరు డివిజనులుగ విభజించి ప్రజలకు ఈ శాఖయందలి కృషిఫలితములను తెలుపుచుండవలెననిరి. పరిక్షలను జరిపి పరియగు ఫలితములు గన్పడినట్టియన, ఫలితము లింకను లేలనట్టియన, తరగతులుగన, సామాన్య ప్రచారము, సహకార సంఘములు మొదలైన నాలుగు తరగతులుగ నీ పనిని విభజించినచో పని బాగుగా జరుగగలదనియు, బొంబాయి రాష్ట్రముందీ విధానములులో నున్నదనియు పలికిరి. బావుల నీటి ద్వారా భూములను సాగుచేయుటను అధికముగ ప్రోత్సహింపవలెనని పలికిరి. పండ్ల జాతుల సాగుచుండుట, వాని ఎరువునకును క్కుడు సౌకర్యములు గావించవలెననిరి.

గొల్పి అభివృద్ధిశాఖామంత్రిగారు సమాధాన మొసంగుచు పశువుల పెంచుటకు ప్రయత్నములొకను అధికముగ జరుపబడవలెననియు, గుంటూరునందున్న పశుపోషణశాల సంతృప్తికరముగ పనిచేయుటలేదని తామును అంగీకరించుచున్నామనియు పలికిరి. (మంత్రిగారి ప్రసంగము చాలాభాగము వినుపింపకుండెను.

ఉభయలో నోకరు:—మంత్రిగారు మాట్లాడు విషయముందొకవాక్యమైనను మాకు వినుపించుటలేదు.

అధ్యక్షులు:—అధ్యక్షులకు వినుపించునంతవరకు సభవారందరూ వినుచున్నట్లే భావించబడును. (నవ్వు)

గొల్పి మంత్రిగారింకను ప్రచార కార్యములను గూర్చి మాట్లాడుచు ఈ విషయమై ప్రదర్శకులు చిక్కగా పనిజేయుచున్నారనియు సభ్యుల సలహాలు నూచనలు సానుభూతితో ఆలోచింపబడు ననియు పలికిరి

శ్రీ నాగన్న గౌడగారు సవరణను ఉపసంహరించుకొనిరి.

అంతట డిమాండు ఆమోదింపబడెను.

పిదప సభవారు ఉపాహారములకై లేచిరి.

మహాత్ముని విజయయాత్ర

ఫిలిములను మధ్యపరగణాల

ప్రభుత్వమువారు నిషేధించుట

నాగపూరు, మార్చి 26:— మహాత్ముని విజయయాత్రను ఫిలిములుగ బొంబాయిలో మూడుకంటెనిలు తయారుచేసిరి. ఈఫిలిములను మధ్యపరగణాలయందు ప్రదర్శింపబడదని ప్రభుత్వమువారు నిషేధింపుట తుర్రువును ప్రకటించుచున్నారు. (అ. తె.)

ఆంధ్ర గ్రంథాలయము-పంచాంగశ్రవణము

ఈ కల్యాణీనగర గ్రంథాలయపు యాజమాన్యమునా (81-8-1980) ప్రమాదాతవాసు సంవత్సర వైశాఖ శ్రవణ పద సోమవారముతోజూన నూతన సంవత్సరాది పండుగయను పంచాంగశ్రవణమును జరుపబడును.

బొంబాయి ప్రాంతములందలి ఆంధ్రులు విను నివ్వగించు వారు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

వాయువేగుల వేంకటసుబ్బారావు,

గొల్పి కార్యదర్శి.

విదేశవార్తలు

నాకాదళ నిర్ణయనభ

ఇటలీ ఫ్రెంచిత్తగవు పరిష్కారము అగు సూచనలు నిష్ప్రయోజనము లైనవి

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 27:-నాకాదళ నిర్ణయ సమస్య ఆకస్మికముగ రాచకీయ రూపమును దాల్చినది. దీనివలన ఫ్రెంచి ఇటలీత్తగవును పరిష్కరించుటకు ఎట్టి ప్రయత్నములు సఫలము గావని తేలినది. ఇటలీ ఫ్రెంచిత్తగవును కుదరదు. అయితే కొత్త పరిస్థితులు అయిదుగురు ప్రభుత్వములవారు కలసి ఒక సంవత్సరము జేసికొనగల్గుదురను ఆకాశరణములు గల్గెను. ఫ్రెంచి వారు తమకు నిరుపద్రవముగనుండుటకు పూచీని కోరిరి. ఆదమయమై నిన్ను అమెరికా దెలిసినదానినిబట్టి మరల ఈ ఇటలీ ఫ్రెంచి తగవునుగూర్చి ఆలోచించుటకు వీలగునని తేలుచున్నది. ఈసందర్భమున బ్రిటనుగారు తిరిగి లండనుకు వచ్చుచున్నారు.

బ్రిటీషు ప్రభుత్వాదాయము

(వైరెస్)

రగ్వీ, మార్చి 26:-మార్చి 22 తేదీ నుండి సాధారణముగ ఒక సంవత్సరమునకు 746000000 పౌనులు ఆదాయముగ అంచనా వేయబడెను. అయితే 705000000 పౌనులే వసూలైనవి. 41000000 పౌనులు లోటు వచ్చినవిగాని 21000000 షేరులు నిలవయున్నవి. మామూలుగ సంవత్సరమునకు 782500000 పౌనులు ఖర్చు అంచనా వేయబడెను. కాన మొత్తములో లోటు మిగిలిన 9 కోట్లకు కలసి 19800000 పౌనులు.

ఆంగ్లో ఈజిప్టు సమస్యలు

(వైరెస్)

రగ్వీ, మార్చి 26:-బ్రిటీషు విదేశాంగమంత్రి తదితర సభ్యులును ఈజిప్టు రాయబారియు నేడు ఈజిప్టు ప్రధానామాత్యుని సందర్శించిరి. నిరుడు ఆగస్టు మొదటి తేదీని ప్రకటించినదాని ననుసరించియే గృహవారములు జరుగను. కాశ్యోతముగను, గౌరవప్రదముగను ఈ ప్రకటనయు ప్రకారము వర్తించి తేని ఒడంబడిక కదురునని హెచ్చరించుగా రనిరి. సహనపాపాగారిని ఈ విషయమై వలయు చర్యను జరిపించుటకు ఈజిప్టు పార్లమెంటువారు అధికారము నొసగిరి. బ్రిటీషు హైకమిషనురు ఇందు తోడ్పడును.

అధినివేశములందు తెలిఫోను

(వైరెస్)

రగ్వీ, మార్చి 26:-పోస్టు ఆఫీసువారె అధినివేశములందు తీగలేని తెలిఫోను ప్రచారమును గావించుటకు నిశ్చయించిరి. ఈ పద్ధతి చాల లాభకరము. నియమిత వ్యయప్రద మనియు దెలిపిరి. జాతీయారోగ్యముల ననుసరించియే ఇట్టి నిశ్చయమును గావించితి మనిరి.

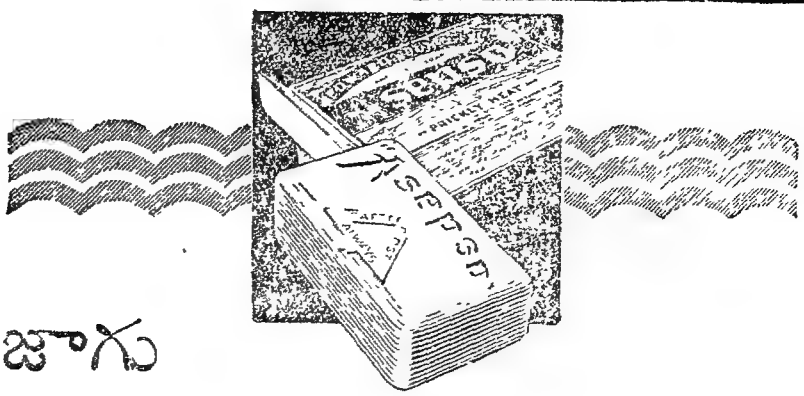
డర్బి గుట్టపుపందెముల లాటరీ

బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్చేంజివారి లాటరీ

టిక్కెటులన్నియు అమ్మబడుట

బొంబాయి, మార్చి 24:- డర్బి గుట్టపుపందెముల సంబంధమున బొంబాయి స్టాకు ఎక్స్చేంజి జరుపదలచిన లాటరీ టిక్కెటులన్నియు అమ్మబడినవి. ఇందు టిక్కెట్టులు కావలయునని పలువురు వ్రాయుచున్నారు గాని ఇకను టిక్కెట్టులు ఎవరికి అమ్మబడెదని కార్యదర్శి ప్రకటించుచున్నారు. ఒక వారము దినములలోనే టిక్కెటు లన్నియు అమ్మబడుపాయెను.

(ఆ. ప్రె)

జాగు

చేయకుము - "ఎ సెప్సో"

శీఘ్రములో

శ్రమ

నివారణ యిచ్చును

"ఎ సెప్సో" తక్షణమే వాడుము. తీటవల్ల కలుగు సహింపకూడని నొప్పికి, చేయరకాయానా, తామర యనువ్యాధికిని, నెత్తిచర్మములపై కలుగు వ్యాధుల కను-అడయే చర్మముందలి సమస్త వ్యాధులకు పరిహార. ఈ చేయగలదని నిరూపింపబడినది "ఎ సెప్సో" క్రిల్లి హాజిండ్ చేయునట్టిదియు, చర్మమును శుభ్ర పరిచి ఆర్పునట్టి టాయిలట్ సబ్బు.

Asepsol

సర్వవిధములైన చర్మవ్యాధులకు

EDWARD COOK & CO. LTD., LONDON.

1-A 5-168

పచ్చడిలో తుపాకిగుండు

లాహోరులో పోలీసు గాబ్రా

కుట్రకేసు నిందితులకు భోజనమును గొనిపోయిన కాంతికుమార్ గా రెవెన్యూచేయబడుట

భగత్ సింగు సిన్హా గార్లు పోలీసుల సనుమానించు లాహోరు, మార్చి 26:-నేడు లాహోరు కుట్రకేసు నిందితులకోరకు నిందితుల సహాయసంఘ సభ్యులగు కాంతికుమార్ గారు ఫలచోర సమయమున నాహారమును గొనివచ్చిరి దీనిని పోలీసులు శోధింపగా దానియందలి పచ్చడిలో తుపాకిగుండును బోలిన వుక్కు-పుండ్ల కనుబడెను. అంతట నలజడి మిక్కుటముగా కలిగెను. నిందితుల భోజనపు టేర్పాట్లకు సరిజూచుచున్న కాంతికుమార్ గారిని పోలీసులు ఆరెస్టుచేసిరి. మరియు నిందితులందరిని శోధించిరి. కేసు వాయిదా వేయబడెను. పోలీసు నూపరెంటెండ్మెంటును సి. బి. డి. వువ్వోగర్టులును కొంతసేపటికి వచ్చిరి. కోర్టు యావరణము యొక్క ద్వారమున్నియు మూసివేయబడెను. అంతట పోలీసులు బహు తీక్షణమైన శోధనను జరిపిరి. ఆయుధశాసనము 20-వ సెక్షనుక్రింద కాంతికుమార్ గారిపై చర్యదీసికొనబడును. పైన నూచించిన తుపాకిగుండు 82 అంగులము వెడల్పుగలది.

భగత్ సింగు సింహాగార్లు పోలీసులయందు విశ్వాసమును ప్రకటించుట నిందితులను శోధించుట పూర్తయినగానే భగత్ సింగు బిజయ్ కుమార్ సింహాగార్లు యీ సంభవమును గూర్చి కోర్టు వారికి కొన్ని సంగతులను చెబుతుకొనిరి. తమకు భోజనమును గొని తెచ్చిన సహాయసంఘ సభ్యుల లాకరు పోలీసులచే నిర్బంధింపబడినది దెలియవచ్చినదని భగత్ సింగుగారు నుడిపిరి. అవారములో నొక భాగమును పచ్చడిలో తుపాకిగుండుకాటి కనుగొనబడెనని చెప్పబడుచుండెను. మొదటినుండియు పోలీసులు మోసపుపనుల తేవెదరని తామనుమాన పడుచునే యుండిరి. ఒక్క తుపాకిగుండుతోనే నేరమైనను చంపుట య సాధ్యము. రివాల్యరు మాదారహస్యముగా సంపాదించబడెనని పోలీసులు నుడువుచుండిరి. ఇదికేవలము అగమ్యతేనిమాట. రివాల్యరే రహస్యముగా సంపాదించినట్లయిన, గుండ్రముగల రివాల్యరు నెవరైనను సంపాదించుకొనెదరుగాని, ఖాళీ రివాల్యరును గాదు, మరియు నిందితులయూహార మెల్లప్పుడును శోధింపబడుచునే యుండెను. కారాగృహమునందలి తమ గదులలో తాము లేనపుడు పోలీసులు రివాల్యరుల పడవేసినను పడవేయవచ్చునని భగత్ సింగుగారు భయమును ప్రకటించిరి. తమచరపు హడనకోరకు పాటుపడుచున్నవారిని భయపెట్టుటకై పోలీసులే యీ నాటకము నంతయు జరిపియుండిరి భగత్ సింగుగారు నుడిపిరి.

బిజయ్ కుమార్ సింహాగారు

భగత్ సింగుగారు నుడిపిన వాక్యములను బలపరచిరి. పోలీసులును, కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షులును మాడబలుకుకొని నిందితులపక్షమువారికి ప్రతిబంధకముల కల్పించుటకై సర్వవిధముల యత్నించుచుండిరి. వారు కోర్టు దానుగారైనను, తదితరులైనను క్రి. ప్రా. కో. 107 క్రింద కేసును బెట్టియుండిరి. ఇప్పుడు కాంతికుమార్ గారిని కారాగృహమునకు బంప నభిలషించుచుండిరి.

కేసు లేవటివరకు వాయిదావేయబడియున్నది. (ప్రీ. ప్రె.)

కనీంద్ర రవీంద్రుడు

(రూటరు)

లండన్, మార్చి 26:- కనీంద్ర రవీంద్రు నేడు మార్చి యిల్లుకేరెను. కంపార్టిమెంటులో ఆరును, మేలో ప్యాకెట్ కేసును, అచటనుండి జానులో తన యువవ్యాసముల నొసగుటకు లండను కేసును.

దీర్ఘకాలము మనియుండిన

ఇంగ్లీషు మెన్ పత్రిక

నేడు వారపత్రికక్రింద మారిపోవుట

కలకత్తా, మార్చి 24:-108 సంవత్సరములకాలము దినముతప్పక ప్రకటింపబడుచుండిన ఇంగ్లీష్ మెన్ పత్రిక యీనెలాఖరునుండియు వారపత్రికగా మార్తమే వెలువడును. ప్రతి సోమవారమునాడును ప్రకటింపబడును. కాని యిదిచోలో లాగుననే ముందుకు యీ ప్రతిక పూర్వసంప్రదాయములనే బలపరచును.

పత్రికాపూర్వవృత్తాంతము.

మొదట నీపత్రిక 'జాన్ బుల్' అను పేరుతో జాన్ మెక్ నీగారిసంపాదకత్వముక్రింద వెలువడెను. మార్క్విన్ ఆఫ్ షేల్స్, గ్న ఇండియాగవర్నరు జేనరులుగా నున్నపుడు, ఈవ్యవహారము కంపెనీవారి నేవలొనుండిన యిరువురుచుట్టులచే నీపత్రికాపాపింపబడెను. కొంతకాలముజే. జె. ఓ. బి. సాండ్స్ గారు ప్రయత్నించుచుండిరి. పిమ్మట 'వేట్స్ మెక్ లివింగ్ టెడ్' కు వెనీ వారు ఈపత్రికను కొనివేసిరి (ఆ. ప్రె)

కలకత్తా కార్పొరేషను చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివు ఆఫీసు కలకత్తా, మార్చి 26:- జె. సి. ముర్తిగారు రిక్తి 10 ఎస్సెరములకు కలకత్తా కార్పొరేషను చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివు అఫీసురుగ నియమింపబడిరి. వీరికి నెలకు 2000 రూపాయలు జీతము 300 రూపాయలు అలవెచ్చు ఇవ్వబడును. నిన్నటిదినము జరిగిన కార్పొరేషను భయందువీరి నియామకము ఆమోదింపబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి శాసనసభ

గ్రామపారిశుధ్యము

ప్రజాప్రతినిధుల విమర్శ

(బుధవారము ఫలాహారానంతరము చర్చ)

మదరాసు, మార్చి 27—నిన్న సాయంత్రము శాసన సభవారు ఫలాహారానంతరము తిరిగి సమావేశమైనపుడు, గ్రామ పారిశుధ్యమును గురించి ప్రభుత్వమువారి కవలించిన ఉదాసీన భావము, తీవ్రముగ విమర్శింపబడెను.

ప్రజాపితా శాఖకుగాను రు 201000 ల నొకవలసిన దని గౌ. ఎన్. ముత్తయ్య మొదలియారుగాడు ప్రతిపాదించగా నందు రు 100 లు తగ్గింపవలసినదని టి. ఎన్. రామస్వామయ్య గారు చెప్పిన ప్రతిపాదనపై నీ చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

రామస్వామయ్యగారు సవరణను ప్రతిపాదించుచు, ప్రస్తుతము పారిశుధ్యమును గురించి ప్రభుత్వము వారి కమాత్రము ను కేంద్రపాదించుట లేదనియు, ప్రతివత్సరముల కొలది రూప్యములను పట్టణములపైనే చెప్పించు చుండిరిగాని, పల్లెటూళ్ల విషయ మాలోచించుట లేదనియు నుడివీరి. పల్లెటూళ్లలో త్రాగుటకు మంచినీళ్లవసతిని గల్గించుట ప్రభుత్వమువారి ప్రధాన కర్తవ్యము. కాని ప్రభుత్వము వారి తపస్య కే మాత్రము నీ విషయమున కేంద్రపాదించుటలేదు. గ్రామభివృద్ధికిగాను, ప్రభుత్వమువారిక కార్యక్రమము చేర్చుచుకొనవలెను అని రామస్వామయ్యగారు నుడివీరి.

కె. కోటిరెడ్డిగారు, ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, ప్రభుత్వదాయమునం దధికభాగము పల్లెటూళ్ల ప్రజలనుండి వచ్చుచున్నదనియు కాని పల్లెటూళ్ల ప్రజల అభివృద్ధికొరకు చెప్పించబడుచున్న మొత్తముమాత్రము సూక్ష్మమనియు నాక్షేపించిరి. పల్లెటూళ్లలో ప్రజల గృహములస్థితి కను దుర్భరముగనున్నది. ఇండ్లలోనికి ఎండగాలులు ప్రవేశమునకే అనకాశము లేక, గుహలవలెనున్నవి. వీనిని తీసివేసి, మంచిగృహముల నిర్మించుకొనుటకు ప్రజలకు సదుపాయము లొసగవలెను. ఇందుకు పేదలకువారికి తేలిక వడ్డీలకు ప్రభుత్వమువారు ఋణము లొసగవలెను. కోటిరెడ్డిగారు ముగించుచు, పల్లెటూళ్ల పారిశుధ్యమును గురించియు, ఆరోగ్యమును గురించియు ప్రభుత్వమువారి ఉత్సాహము తీవ్రముగ నిరసించిరి.

గౌ. పారిశుధ్య శ్రమశాఖ గారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు ప్రభుత్వమువారి కవలంపవచ్చునో, ఋణ మొనర్చియొనగవచ్చునో గ్రామమునందును మంచినీళ్లనూతల త్రవ్వించుట ప్రథమకర్తవ్యము. వారితవరకు తమధర్మము సేమాత్రమును గమనింపలేదు. ఇదివరకు బావులైనను సరియగు మరమ్మత్తులు లేక శిథిలావస్థయందున్నవి. దత్తమండలములలో ననేక గ్రామములయందలి బావులస్థితి ఇందుకు నిదర్శనము. మంచినీళ్ల ప్రజారోగ్యమునకు ప్రధానము. మంచినీళ్ల లభింపక చెడునీడను త్రాగి, గ్రామములందలి ప్రజలు మలేరియా, కలరా, నాసికదుపు మొదలగు వ్యాధులకు గురియగుచున్నారు. ఈ వ్యాధు లపరిమితముగ పల్లెటూళ్లలో వ్యాపించుచున్నవి. పట్టణములపై నీటివసతులపై లక్షలకొలది చెప్పిపెట్టునపుడు పల్లెటూళ్ల విషయమునకొంతయైన చెప్పింపరాదా? గ్రామపారిశుధ్యమున ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారి కవలించుచున్న విధానమును పూర్తిగ సవరించి, నూతన విధానము నవలంబింపవలెను. అందుకుముందు, పట్టణములకు కాళువలను పరిశుభ్రముగ నుంచునటుల చేయుట మొట్టమొదటి పని. అపరిశుభ్రము కాలవలే, మలేరియా వ్యాధికి సహాయ మొనర్చుచున్నది.

కె. పి. రామని మిగతావారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

సూర్యనారాయణ అయ్యగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, గ్రామభివృద్ధినిగురించి ప్రభుత్వమువారికి నిర్దిష్టముగ కార్యక్రమము లేకపోవుట ప్రస్తుత ఆసంతృప్తికరముగ నిర్దిష్టములకారణ మని నుడివీరి.

ఎ. రంగనాథమొదలియారుగాడు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, మలేరియా మొదలగు వ్యాధులవ్యాధి నరికట్టుటకు ప్రభుత్వమువారి కవలంబించినకార్యక్రమమునందలి ఉగోరి. మలేరియావ్యాధి రైతుల ఆరోగ్యమును నాశన మొనర్చి, పనిపాటల చేసికొనుట కకర్తుల నొనర్చుచున్నది. మద్యపానములను పాటకపుజులను, దుర్బలలై వ్యాధి నిరోధకత కలిగి గోలొచ్చి, వ్యాధులకు సులభమాగురియగుచున్నార. మద్యపానము

ను తగ్గించినగాని, ప్రజారోగ్యముగాని, గ్రామపారిశుధ్యముగాని అభివృద్ధి నందజాలదు. ప్రభుత్వము వారు మద్యపానమును తగ్గించుటకు మాత్రమే దానిని ప్రోత్సహించుట కేమిచేయవలయునో దానిని జేయుచున్నార. మద్యపానప్రతిహత ప్రచారకసంఘమును నామమాత్ర మేర్పరచిరేగాని, వారు తీవ్రముగ ప్రచార మొనర్చి కల్లుదుకాణముల నేలగుఱు లేకుండ జేసికొనుట, వెంటనే ప్రభుత్వమువారు అంత తీవ్రముగ ప్రచార మొనర్చుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము గాదని సర్కులరు పంపిరి.

గౌ. ముత్తయ్య మొదలియారుగాడు:—సర్కులరు పంపిరా?

రంగనాథ మొదలియారుగాడు:—అవును. కేంద్ర ప్రచారక సంఘాధ్యక్షుడగు మంత్రిగారి కీవిషయము చెప్పియే యుండవలెను. ప్రచారకలకు గ్రామాధికారులు సహాయ మొనర్చుటకు సర్కులరును జారీజేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారు గోరగా, ప్రభుత్వమువారు, అట్టి సహాయ మొనర్చవలదని, ఇంచుమించు స్పష్టముగ గ్రామాధికారులకు సర్కులరు పంపిరి. ఇదియేనా మద్యపానమును తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు అవలంబించు విధానము?

రంగనాథ మొదలియారుగాడు ముగించుచు మద్యపాన మడుగంటనిది ప్రజారోగ్య మభివృద్ధి నందదని నుడివీరి. టి. ఎన్. మునిస్వామిశెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

పి. కేశవశెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, మద్యపాన సమస్యను పరిష్కరించినయెడల, ప్రజల ఆర్థిక, ఆరోగ్య సమస్యలు వానియంతట నవియే తొలగిపోవునని నుడివీరి. గ్రామాధికారులు మద్యపాననిషేధ ప్రచారమునకు తోడ్పడుట వారి “పనిగాదు. మరియు వాఁ ఛనియనుగాదు” అని తెలుపుచు, రెవిన్యూబోర్డువారు గ్రామాధికారులకు పంపిన సర్కులరును తీవ్రముగ ఖండించిరి.

స్వామి సహజానంద, సి. ఆర్. పార్థసారథిఅయ్యగారు, వొరైరాజుగార్లు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

టి. బి. ఎల్లప్పచెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, తాలూకాబోర్డులకు ధనము చాలదనియు, అట్టితరీ గ్రామాభివృద్ధి పోకగ్యములకొరకు వివిధ ధనసహాయ మొనర్చుట ప్రభుత్వమువారిని యనియు నుడివీరి.

గౌ. ఎన్. ముత్తయ్యమొదలియారుగాడు, ప్రభుత్వ శ్రమశాఖ మొనగుచు, గ్రామాభివృద్ధి విషయమున ప్రభుత్వమువారి కొకకార్యక్రమము లేదను ఆక్షేపణ నిరాధారమైనదనియు, కార్యక్రమము గలదనియు, గత 5, 6 వత్సరములలోను ప్రభుత్వమువారిక కార్యక్రమము నవలంబించుచున్నారనియు నుడివి స్థానిక సంస్థలకు ప్రతివత్సరమును గ్రాంటుల నొసగుచున్నారనియు, కాని వారు దాని నుపయోగించుకొనలేక పోవుట ప్రభుత్వమువారి లోపము గాదని నుడివీరి.

మంత్రిగారికి రికను మాటలాడ మండగా నాటికిసభ చాలింపబడెను.

నెల్లూరు మునిసిపల్ సభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

నెల్లూరు టౌన్ లోను, స్ట్రాక్ హౌస్ పేటలోను రెండు ఆయుర్వేద వైద్యశాలలు గలవు. వాటిలో ఒక్కొక్కదానిలో, ఒక హెడ్ పండిట్, ఒక అసిస్టెంటు పండిట్ గలరు. వైమొదటి వైద్యశాలకు దినము 1 కి ఫుమారు 250 మంది రోగులును, స్ట్రాక్ హౌస్ పేట ఆసుపత్రికి ఫుమారు 200 మంది రోగులు వచ్చి చికిత్స గావించుకొనుచుండురు. మా స్థానిక సంఘమువారు వై రెండువైద్యశాలలలో నున్న, అసిస్టెంటు పండిట్లను తీసివేయవలసినదిగా తీర్మానించినారు. ఈ విషయము పురమున గొప్ప ఆందోళన గలిగియున్నది. నవాబుపేటలో ఒక ధర్మ ఆయుర్వేద వైద్యశాల గలదు. దానికి పురపాలకసంఘము వారు ప్రతి సంవత్సరము కొంత ధనమును, ఒసంగుచుండిరి. దానినిగూడ నిరాకరించిరి.

ఆదిఆంధ్రోద్ధరణసంఘము

వై సంఘమునకు నెల్లూరు పురపాలక సంఘమువారు రెండు వందల రూపాయలు ఇయ్యవలసినదిగా తీర్మానించినారు.

శారదావివాహములు

నెల్లూరు పరిసర గ్రామములలోన, నెల్లూరులోను, ఫుమారు 500 వందల వివాహములు జరిగినవి. ఇంకను జరుగ నున్నవి. కొన్ని వివాహములు పురోహితులు, భజంత్రీలు, వంటవాళ్లు, దొరకనందున అనేక బాల్యవివాహములు నిలిచి పోయినవి.

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

(26-30 తేది సమావేశము)

మద్రాసు స్కూలు ఆఫ్ ఆర్ట్సు

ఏ. రంగనాథ మొదలియారుగాడు

ప్రశ్న:—(ఏ) మద్రాసు స్కూలు ఆఫ్ ఆర్ట్సుయొక్క చేతిపనులశాఖలోనున్న పనివారల సంఖ్యను తగ్గించుటకు పరిశ్రమల డైరెక్టరుగా చేయున నూచనలను పంపియున్నారా?

(బి) అట్లయినచో, సదరు నూచన లెవ్వి? అందుపై ప్రభుత్వమువారి కేమి యు తరువులను గావించిరి?

జవాబు:—(ఏ) (బి) రూ 30-1-40 వేతనముగల రెండు ఖాయముగు ఉద్యోగములను తాత్కాలికముగా పనిచేయుచున్న కొందరు పనివారలను, తీసివేయుటకు పరిశ్రమల డైరెక్టరుగారు నూచించిరి. ఇందువలన సంవత్సరమునకు 4,880 మొత్తము ఖర్చుతగ్గును. డైరెక్టరుగారి నూచనలపై ప్రభుత్వమువారికి రికను ఉత్తరువులను గావించ లేదు.

స్కూలు ఆఫ్ ఆర్ట్సుయొక్క అసిస్టెంటు

సూపరింటెండెంటు గియామకము

ఏ. రంగనాథమొదలియారుగాడు

ప్రశ్న:— స్కూలు ఆఫ్ ఆర్ట్సుయొక్క అసిస్టెంటు సూపరింటెంటుపదవికి దరఖాస్తులను గోరుటకును సిఫార్సులను గావించుటకు మద్రాసు పబ్లిక్ సెర్వీసు కమిషనువారిని కోరడమయినదా?

జవాబు:— అవును.

కొన్ని ఆస్పత్రులలో కంపౌండ్లు మందులను సరిగా తయారు చేయకుండుట

ఏ. బి. కెట్టిగారు

ప్రశ్న:—(ఏ) కొన్ని గవర్నమెంటు ఆస్పత్రులలో వీదకోసుల కియ్యబడుచుండుటకు కంపౌండ్లు సరిగా తయారు చేయకుండుట ప్రభుత్వమువారికి తెలియచేయ బడినదా?

(బి) పెద్దఆస్పత్రులలో తయారు కాబడిన కొన్ని ఖం దులు, వానిలో గలిసియుండవలసిన యావధ పదార్థముల నన్నిటిని గలిగియుండక పోవుట వద్దను జనరలు మేజరు జనరలు మిగా గారే స్వయముగా గనిపెట్టుట నిజమేనా?

జవాబు:—(ఏ) (బి) ఆస్పత్రులలో తయారు చేయబడిన స్టామందులలో నుండవలసిన యావధ పదార్థములన్నియును సరిగా చేర్చబడకపోవుట మేజరు జనరలు మిగాగారు గనిపెట్టి అట్టిమందులు జాగ్రత్తతో తనిఖీజేయబడు చుండవలసి నదిగా ఉత్తరువులను గావించిరి.

నెల్లూరు

మునిసిపల్ సభ రాట్నముపై తీవ్రచర్చ

నెల్లూరు పురపాలక సంఘమువారు కొన్ని సంవత్సరములుగా బాలికలకు రాట్నము సేర్పనొక ఉపాధ్యాయుని నియమించియుండిరి. గాంధీమహాత్ముడు యీపురమునకు వచ్చినప్పుడు పురపాలక సంఘమువారు రాట్నప్రదర్శనము గావించియుండిరి. అట్టిసమయమున మహాత్ములవారు ప్రదర్శనమును క్లాఫించియుండిరి. బాగుగా జరుచుచున్నటువంటి యీరాట్న పరిశ్రమమును సేర్పు అయ్యవారినిన్ని రాట్నమునకు సంబంధించిన ఖర్చు అనొసరమనియు, శ్రీ కూరపాటి వెంకటరత్నం వాయుడుగారు టి. ఏ. బి. యల్. ఉపపాదించిరి. దానిపై తీవ్రచర్చ జరిగిన తర్వాత అధికసంఖ్యాకులచే తీర్మానము వీగిపోయెను.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ

రూ 30,000 వేలు రోడ్లక్రింద వ్యయము

నిన్న (26-30) సాయంత్రాలము పురపాలక సంఘ మిటింగు జరిగినది. అసభలో నెల్లూరు పురపాలక ఆసరణములో రోడ్లు సరిగా లేనందున వాటిని బాగుపరుచుటకు 30,000 (ముప్పదివేల) రూపాయలు రోడ్లక్రింద ఖర్చుపెట్టవలసినదిగా శ్రీయ్యత ముంగమూరు వెంకట. సుబ్బరావుగారు ప్రతిపాదించగా అధికసంఖ్యాకులచే ఆంగీకరింపబడినది.

కొట్లా ఆదికేశవయ్య.

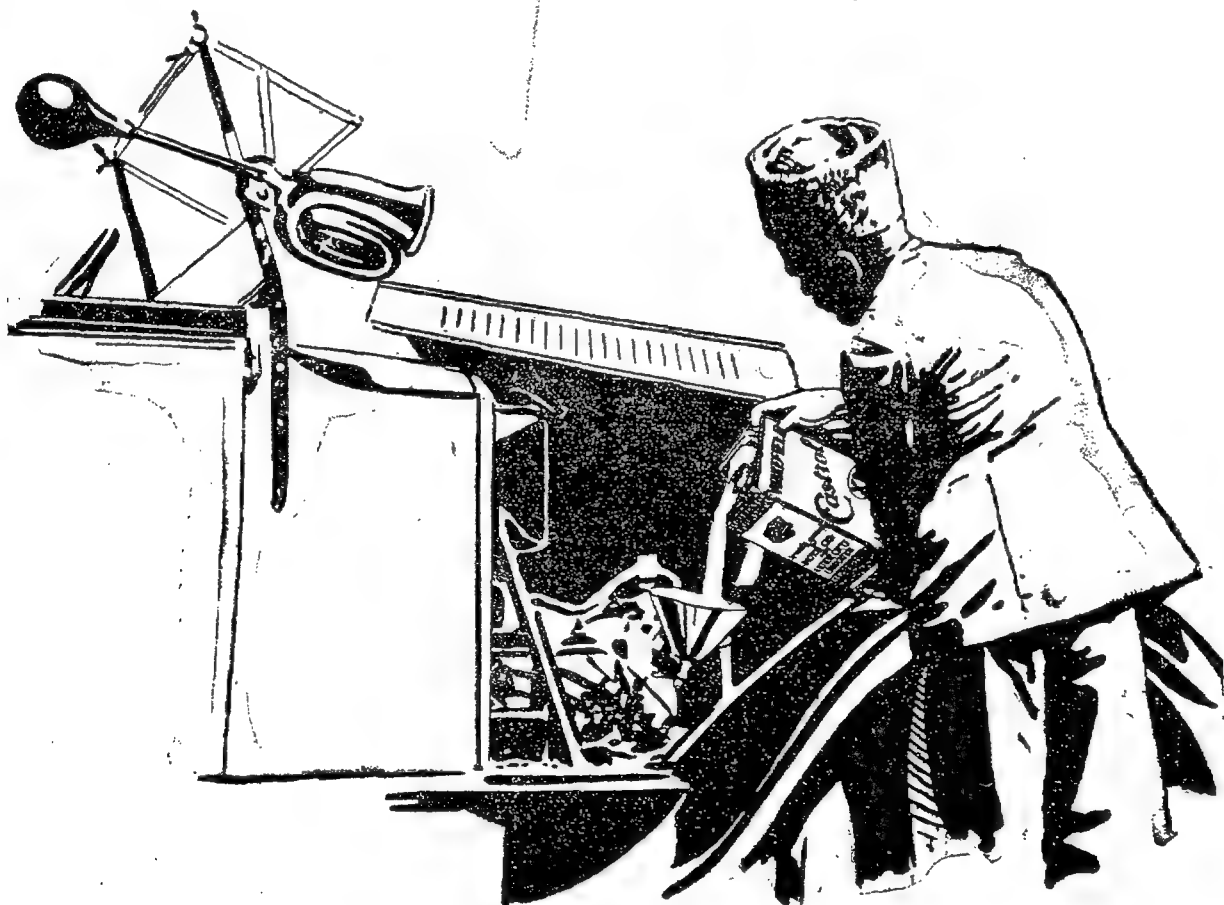
మహాత్ముని యాత్ర

“జయమొ; మరణంబో?” ఒకటి నిశ్చయమునుమున్ను
కాంతిసమరంబు తుదిదాక జరుపువాడ,
కాననోల్లంఘనంబునే జరుప నుంటి,
త్యాగ మొనరింప వలసినతరణ మిద్ది,
ఎల్లరకు పరీక్షసమయ మిదియె నిజము,
అంతరాత్మ చెప్పెడిమాట నరయుడయ్యె,
అడుగిడినచో తిరిగి వెన్న-బడుట లేదు;
వలయు నాత్మవిశ్వాసమే కలుగదేని,
వలదు, నావెనువెంట రావలదు, వలదు.
సంధి యగు నంచు నిన్నాళ్లు జరిగె; కాని,
ప్రభుల రాజ్యాంగపద్ధతి మాటలేదు;
ధర్మయుద్ధంబు జేయుటే తగునుగాని,
నిముసమైనను, ఇకమీద నిలువదగదు.
ఇప్పుడు గాకున్న ముక్తి యింకెపుడు వచ్చు,
చర్చ లింకేల, సమయ మాసన్నమయ్యె,
మాతృదేశంపు దుస్థితి మదిని దలచి,
దేశసేవను జేయు డో ధీరులార,
పర్యవేశనం బైనను జంకు వీడి,

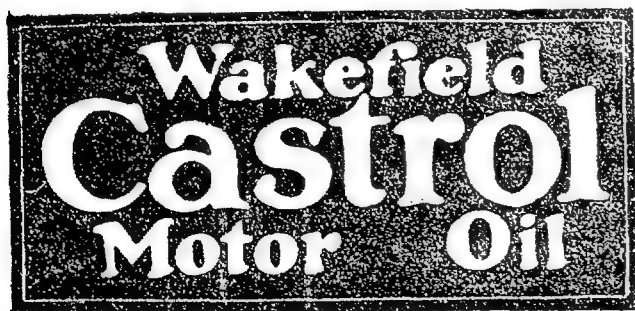
పోరుసల్పు డో భారతపుత్రులార!
నేను కాంగ్రెసు నామంబు నిలిప, లవణ,
కాననోల్లంఘనంబుకు సలపవలయు,
ప్రభులతోడ నాకడపారి పవర మిదియె,
చేయగల్గిన సాయంబు జేయుడయ్యె
మందుగా నేనె, భైదుకుం బోవువాడ,
నాదువె స్పృహ మిరెల్ల నడునరయ్యె,
దేశమందున జైల్లను నింపుడయ్యె,
దైవమే మన బలమంచు దలపుడయ్యె.
నేటియుద్ధంబులో కడదాటువలకు,
పలువిధంబుల కష్టముతో కలుగవచ్చు,
కాంతిసత్యాగ్రహంబునే సలపవలయు,
నఖిలమునకు నడియె శరణ్యంబు నుమ్ము.
పుడమి రామాజ్ఞ సాగింపగడగినాడ,
ఎవ్వధి పరిణమించునో యెఱుగరాదు,
తిరిగివచ్చెడునందాక ధీర మగుచు,
నాశ్రమంబును పాలింపు మమ్మ నీవె,
యనుచు నాంగ్ల సతీమణి కలర జెప్పి,
జయము “బాపుజీ”కి జయంబు, జయ మటంచు,
పూర్ణభక్తితో కుంకుమబొట్టు పెట్టి,
అక్షతలు మంగళారతు లచట నిడుచు,
తలచిన శుభమాచూర్తంబు దాటకుండ,

ప్రేమ జేనోళ్ల వారు దీవించి పంప,
భారతీయులదాస్యంబు బాపుకొఱకు,
నీవు, నచ్చినకాంతి నైనకుల గూడి,
జగముదీపించు మందహాసముతోడ,
వేగమే, కాలినడక పోనాగినావె,
ఓసబర్పతీమా శ్రమయోగివర్య,
భారతీ దేవి నోముకు ఫలమనంగ,
జన్మ మొందిన మహానీయశాంతమూర్తి,
ధర్మసభమున సల్పాయుద్ధంబునందు,
ధర్మదేవత నాల్లంపానముల నడవ,
జయము గల్గుట నీకు, నిశ్చయము నుమ్ము,
వారువీరను భేదభావంబు లేదు,
జాతిభేదంబులేని విజ్ఞానమూర్తి,
జగతియంతట మార్గదర్శకుడ నీవ,
జయము గాంచెదవార, సందియము లేదు,
చిత్త విశ్వరాయత్తంబు జేసివెది,
భారతీయులరాజ్యంబు ప్రబలుకొఱకు,
కాంతియుద్ధంబు సల్పెడుసమయమందు,
వసుధపై ప్రేమతత్త్వంచె వలలుగాత,
దిశల నెల్లడ కాంతివర్ణిలుగాత,
మల్లాది చంద్రశేఖర రావు, బి. ఏ. బి. యల్.

రా పి డి ను ం డి ర క్ష ణ ము

మీ ఇంజనునందలి రాపిడి అనగా తుదలేని సెలవు. అందులకు
కారణము అందలిభాగములు అప్పుడప్పుడు క్రొత్తది మార్పు
చుండవలయును. “కాస్ట్రోల్” రాపిడిని ఆటంకపరచుచు, ఇంజను
నందలి అన్ని భాగములకు ప్రయోజనకరమైన జారుచేయుటను
కలుగచేయును. “కాస్ట్రోల్”ను వాడుటవలన మీరు డబ్బును
మిగుల్చుకొనవచ్చును. ఎందుకనగా అది సాధారణమైన అన్ని
నూనెలవలె ధరకలిగియున్నది. అయినప్పటికిని అది తనపనిని
సార్థకముగను, చాలకాలమువరకు మన్నినట్లు పనిచేయును.

వేక్ఫీల్డ్ కాస్ట్రోల్ మోటారు నూనె
సి. సి. వేక్ఫీల్డ్ అండ్ కో., లిమిటెడ్.

బొంబాయి, కలకత్తా, ఢిల్లీ, మదరాసు, రంగూన్, పనైరా.

No. 31a

Counsel for petitioner

కొల్హాపురమున అస్పృశ్యధరణము

మహారాజాగారి ఆజ్ఞలు

ఆజ్ఞాపత్రము—(1) పత్రసంఖ్య—76. తే 28-8-1929 ది
రాజ్యసభ

ఈ ప్రభుత్వమునందు ఉద్యోగులుగా చేరిన అస్పృశ్య జాతివారియెడల ఈ ప్రభుత్వమునందలి అరవిభాగము వ్యాధి విభాగము, సామాన్య విభాగమునందును సకల ఉద్యోగులను సదయులై సమతన పాటింపవలెనని కోరబడుచున్నది. ఈ ఆజ్ఞను పాటించుటయందు ఈ రాజ్యము దేయద్యోగితనము ఎట్టి యాత్రేపణయే నున్నచో అతడు తన కీయాజ్ఞాపత్రము చేరిన ఆరువారములలో పలతన ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చి తన పదవిని వదులుకొనును గాక. మితియు నాతనికి ఈ ప్రభుత్వమునుండి ఎట్టి యపకార వేతనమును పొందుటకును అధికారములేదని తెలిసికొనునుగాక.

ఆజ్ఞాపత్రము—(2) పత్రసంఖ్య—80. తే 22-8-1929 ది
పాఠశాలలు

శిక్షాసంస్థల కీయబడిన ప్రభుత్వధనములు ఆయాసంస్థల తాత్కాలిక ఉద్యోగులతోద్యోగుల సంత ఆస్తికాదు. కనుక ఆయా సంస్థలకు అస్పృశ్యులని చెప్పబడు జనులు రాకుండునట్లు నిరోధము చేయుటకు వారి కెట్టియధికారమును లేదు. ఉద్యోగులు అట్టివారియెడల ప్రేమభావమును జూపగోరెదము. శిక్షాసంస్థల వైద్యకాలము కేరవులుపబడినవి.

బీదలలో నెల్ల బీదయగు నస్పృశ్యులగుట అందరితోడను సమానముగ జూడబడుటకు తగిన హక్కు గలిగియున్నాడు. అస్పృశ్యులుగూడ వివిధములగు పన్నులన్నింటిని చెల్లించుచున్నారు. ఇక వారియెడల మాత్రము విముఖత వీలచూపబడవలెను? ఈ ప్రభుత్వపు ధనసహాయము, లేక భవనములు, లేక వ్యాపారములు మున్నగునవి ఏరూపమున సాయమును పొందునట్టివిగాని యగు. ప్రభుత్వపు పాఠశాలలను స్వకీయ పాఠశాలలను స్పృశ్యులతోపాటు అస్పృశ్యులకు గూడ స్థాన మిచ్చి వారియెడలగూడ ప్రేమయు ఆదరమును జూపగోరెదము. వీలన—స్పృశ్యులు తమపనుల నెట్లైన నెరవేర్చుకొనగలరు; అస్పృశ్యులు అన్ని విధముల నిస్సహాయులు. అట్లు అస్పృశ్యులతో అన్ని విధముల సమత పాటింపబడకపోయేనేని ఆయా సంస్థల ప్రధానోపాధ్యాయుని మొదలు కడపటి ఉపాధ్యాయుని వఱకు అందఱును సరియగు సమాధానము (సంజాయి) ఈయవలసియుండును. మితియును అట్టి సంస్థలకు ప్రభుత్వముచే నీయబడు నాగిక సహాయము నిలిపివేయబడును.

ఆజ్ఞాపత్రము—(3) పత్రసంఖ్య—81. తే 22-8-1929 ది
వైద్యకాలము

వైద్యకాలము ఈయబడిన ధనములు తమ సొత్తుగా నీయబడి యుండలేదు. ప్రభుత్వపుధనములు జనసామాన్యము యొక్క ఉపయోగముకొఱకు కనుక వైద్యకాలోద్యోగులు అస్పృశ్యులను వైద్యకాలము సమీపింపకుండ ప్రోద్బలముచేయుటకు వారి కెట్టియధికారమును లేదు. ఉద్యోగులు అస్పృశ్యులయెడ ఆదరము చూపగోరెదము. ధర్మసంస్థలు బీదలకొఱకు బీదలలో నెల్ల మిక్కిలి బీదయగు నస్పృశ్యులగుట నందరితోడను సమానముగ జూడబడుటకు తగినహక్కు గలదు. ఈ ప్రభుత్వపు వైద్య విభాగమునందలి ఉద్యోగులు విదేశీయుల యొక్క—అందును ముఖ్యముగ మిరటునందలి అమెరికా మిమ నరీలనైన ఉదాహరణముగొని వారి నైన ననుకరింతురుగాక యని కోరెదము. రోగి, స్పృశ్యుడైనను అస్పృశ్యుడైనను చికిత్సార్థము వైద్యకాలకు వచ్చెనేని, వారియెడల తమసౌజన్యమును జూపవలెను. ఈ నియమమును పాటించుటయందు దెప్పరికేని ఆత్రేపణముండేనేని వారి కీయాజ్ఞాపత్రము చేరిన ఆరువారములలో పలతమ ఉద్యోగమునకు రాజీనామా ఇచ్చెదరుగాక. మితియు నాతడు తన కీ ప్రభుత్వమునందు ఎట్టి యపకార వేతనమునేని పొందుట కధికారములేదని తెలిసికొనునుగాక.

ఏ యున్నతోద్యోగియైనను, తనకు కార్యభార మెంత యుండినను అతడు అన్నిటికంటెను ముందు బీదలయొక్క ఆవశ్యకతలయందు ధ్యానముంచునుగాక. మిక్కిలి ఉన్నతోద్యోగి మొదలు సాధారణముగ డ్రెస్సర్ గాది మున్నగువారెల్లరును ఈ విధిని పాటింపవలెను. వైద్యవిభాగమునందలి ఇప్పటి ఉద్యోగులకును ఇకమీద చేరబోవు ఉద్యోగులకును ప్రతియొక్కరికిని, ఈ యాజ్ఞాపత్రముయొక్క ప్రతి యొకటి ఈయబడుటయే గాక ప్రతి వైద్యకాలయందును దీని ప్రతి యొకటి యుంచబడును. ఉద్యోగులందఱును ఈ నియమముల ననుసరించునట్లు చూడబడుగాక.

ఆజ్ఞాపత్రము—(4)

ఈ ప్రభుత్వమున (హాగిరులందు) ఎచ్చటెచ్చట అస్పృశ్యజాతుల కని ప్రత్యేక పాఠశాలలు నెలకొల్పబడినవో ఆ

అలసిన నరమలకు శమనము గలిగించి

నుఖనిద్రను గలిగించును

మీధర్మయింటికి వేసరి వచ్చినవెంటనే ఒక గ్లాసును, ఓవల్ టైన్ ఇమ్ము. నిత్యము నాలాగు చేయుము. కొద్దిరోజులలో అలసట అనేది లేకుండా పోయి, బలముగానుండును. ఓవల్ టైన్ సులభముగా జీర్ణ మగును. ఆరోగ్యమును చేకూర్చు పదార్థములు శరీరమునకు బలమును గలిగించును.

ఓవల్ టైన్ నానబోసిన బార్ల మిగడపాలు, కోకోనుండి తయారగును. నూతనశక్తిని, బలమును చేకూర్చునట్టి టానిక్ రసద్రవ్యము. త్రాగుటకు బహుళుచ్యముగా నుండును. మీధర్మ త్రాగుట కిష్టపడును. ఇంటిల్లిపాదికి, స్నేహితులకు యివ్వవచ్చును.

ఓవల్ టైన్ తయారయ్యేటప్పుడు చేతులతో తాకబడదు. తయారొనర్చుట కడుసులభము. మంచి కాగినపాలు లేకపోతే కన్ డెస్ట్ మిల్కు చాలును.

OVALTINE

మొదలగునకు, నరమలకు, శరీరమునకు శక్తి నిచ్చును. కెమిస్టులందరిద్దను, అన్ని స్థాయందు దొరకును. ఏ. వాండర్ లిమిటెడ్., లండను, ఇంగ్లాండు వారిచే తయారు చేయబడినది.

వన్నియు రాబోవు దినరానుండి మూసివేయబడును. కనుక ఆ పాఠశాలలందలి విద్యార్థులు ఇతరజాతుల విద్యార్థులతోపాటు సార్వజనికపాఠశాలలలో స్పృశ్యస్పృశ్య విచారము లేక కూర్చుండి చదువుకొందురుగాక.

ఆజ్ఞాపత్రము—(5) పత్రసంఖ్య—179. తే 11-10-1919 ది

ఎట్టి స్పృశ్యస్పృశ్య భేదముగాని ప్రభుత్వధనములు, ధర్మకాలము, సత్రములు, రాజీయత్రేత్రములు మితియును నదితీరములు వీటియందు లేకుండుగాక. ఈ చోటులందు ఎవ్వరైన అస్పృశ్యుడని తలపబడకుండుగాక. ఇందులకు విరుద్ధమును వర్తనము జరిగినేని ఆయా గ్రామస్థులు, మున్నులు, కరణము అందులకు ఉత్తరవాదులు (జవాబుదారులు)గా నుండెదరు.

ఆజ్ఞాపత్రము—(6) పత్రసంఖ్య—761 తే 2-5-1920 ది

రాజపరివారమునకు రాజకీయములగు పాఠశాలలను గొని వచ్చుటకు తప్ప మితియేవిధముగానైనను అస్పృశ్యులలోని పలుజాతులవారితో బలవంతముగ నేపియగు వెట్టి చాకిరియేని చేయించుకొనగూడదు. ప్రభుత్వపు ఏ యుద్యోగియైనను కడకాతమ మంత్రి, రాజ్యప్రతినిధి లేక నేనాధిపతియైనను వై జెప్పబడిన జాతివారితో బలవంతముగ నేపియగాని చేయించుకొనగూడదు. మితియు, ఏమున్ను అయినను ఎవ్వని చేతనేని వెట్టి చాకిరి చేయించెనేని అతనికి జీతము నష్టమగును. ఎవడు మితియొకనిచే వెట్టిచాకిరి చేయించుకొనునో వాడుదండనకు పాత్రుడగును. ఈ యాజ్ఞ వెంటనే ప్రకటింపబడునుగాక. ప్రకటింపబడిన లేది నుండి అమలునందుంచబడుగాక.

ఆజ్ఞాపత్రము—(7) తే 11-7-1929ది

అపరాధజాతులకు తెలియజేయబడిన మున్నిబుద్ధగతిపాలీకులు హాజరు పెట్టుచుండుటవలన ఆయాజాతులవారి కిండువలన అనేక కష్టములు గలుగుచున్నవని తెలియుచున్నది. ఈయంచారము కొన్ని చోట్ల మాన్పబడినది. కొన్ని చోట్ల నింకను గలదు. ఈ కష్టములను తొలగింపవలయునుగాన మహర్, మంగ్, రమోషీ, దేవ్, అను నీ నాలుగు జాతులవారిని హాజరు పెట్టుట వెంటనే నిలిపివేయవలయునని ఆజ్ఞాపింపబడుచున్నది. కాని ఈ నియమము ఏదేని యపరాధముచేసి దండన పొందినవారికి వర్తింపదు. (విశ్వ మిత్ర-మండి.)

అనువాదకుడు-ఎ. వేం. చల్పతీశ్వరరావు

తేలు మండు

సీసా 1 కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-

తేలుకాటువలన ఆపాయము లేదుగాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశింపదు. ఇంక నరమలవెంట పెద్దనరమలగగనండి లాగుట ప్రారంభించుట కుట్టినచోటుకు బండపొరునటుల చేసిన, బాధ తగ్గిన, కుట్టినచోటు కొంచెము మందు పోసిన, బాధ మాయ మగును. ఈమందు తమవద్ద గలిగియున్న తాము బాధపడక, ఇతరులకు గూడ నిచ్చి బాధను పోగొట్టి తాము పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. అమ్మతాంజనండిపో 7 తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

శ్రీకృష్ణదేవరాయ వర్ణన
వెనుకొండ

డాక్టరు చిలకూరి నారాయణరావుగారు
యం. ఏ., యల్. టి. సి., హెచ్. డి.

అధ్యక్షుడు: వ్యాసము

(24-3-30 తేది వరకు)

హెరాసుగారు.

ఇది యిట్లుండగా రెవ. హెరాసుగారు తమ "విగినింగ్స్ ఆఫ్ సౌత్ ఇండియా ప్రిస్టరీ" అను గ్రంథములో హయాస్యల వాదము సరితీర్చుముగా సాగించినారు. వారి వ్రాత ఊహలపై ఊహలు కల్పించినారాము ప్రాంధిస ఒక తేజికగాని వేరుకాదు. చరిత్ర రచయందు ఆకాశ పార్వత్యనిర్మాణమునకు తావులేదు. విజయనగరరాజులు హయాస్యల మాడవ బళ్ళాయినికే సామంతులనియు, విజయనగర రాజ్యము దోరసమద్రరాజులకు లోబడి యుండినదనియు చెప్పటకు వారి కొక్కటే ఆధార మున్నది. ఆధారము నిరాధార మని మనము నిరూపింపగలిగినయెడల, వారి పుస్తకము నొక ప్రక్క నుంచవచ్చును. ఆ ఆధారము "మాడవ బళ్ళాయి ని నెలపీడులలో విరూపాక్షపట్టణ మనియు, వీరవిజయ విరూపాక్షపురమనియు, విరూపాక్షపాదమనియు, పేర్లుగల ఒక స్థల మున్నది. విరూపాక్షపుర మనగా విజయనగర మేకదా. అందుచేత మాడవ బళ్ళాయినికే విజయనగరరాజులు సామంతులై యుండవలెను" అనునది. మాడవ బళ్ళాయిదు విరూపాక్షపట్టణములో నున్నట్లు వ్రాయబడినది. 1930సం॥ము నాటి ఒక శాసనమున. (Ep. Carn. v Ak. 66) 1881సం॥ములో కూడ నాత డిక్టేషనే ఉన్నాడు. (Ep. Carn. xii Gb. 30) తరువాతి 1889 సం॥ నులూకూడ వాత డిక్టేషన్లు నున్నట్లు తెలియుచున్నది. (Ep. Carn. ix Ht 43) అయిన విరూపాక్షపట్టణమేదీ అను నంశమును తేల్చుకొన్నయెడల ఈతగవు తీరిపోవును. మామిశ్రులు వెంకటరమణయ్యగారు విరూపాక్షపట్టణ ప్రశంస నెత్తుకొని, వక్షిణహిందూదేశ చరిత్ర పరిశోధనమందు చొరబడిన కట్టకథలలో హయాస్యపట్టణ-విరూపాక్షపట్టణ-వీరవిజయవిరూపాక్షపట్టణ-విరూపాక్ష-హయాస్య-దుర్గ-హయాస్య-మొదలగు ఉర్రప్తాలు గల పట్టణ వృత్తాంత మొకటి అనియు: వేంకటాచల 1889 సం॥లో బళ్ళాయిదు వీర విజయవిరూపాక్షపట్టణ మను, 'ఒకానొకపట్టణము'నకు పోయె ననియు, ఈఆటంకమును వాటుకొన్నారు. విరూపాక్షుడు మొదల విజయనగర మే విరూపాక్షపట్టణమైనయెడల వెంకటర మణయ్యగారి వాదమునకు కొంచెము బలముకల్గి, ప్రతిపక్షుల వాదములు తమ యూహల నింకను అల్లుకొనుట కవకాశ మేర్ప డును. వెంకటరమణయ్యగారి చారిత్రకవృత్తికి విరూపాక్ష పట్టణము విజయనగరము కాదని తెలుపుసాహ సమే తార్కాణము. కాని విరూపాక్ష పట్టణ విజయనగర మేలకాకూడదో వారు తెలుపలేదు. ఆకారణమును నేను తెలిపి మామిశ్రులవాదమును బలపరచ ప్రయత్నింతును. విజయ నగరమునేలిన రాజులు విజయనగరమును స్థాపించిన శాసనము లలో వానగరనామము విద్యానగర, విద్యానగరీ, మంజర కోట, విజయనగర, హస్తినీ, హయాస్యపట్టణ, హస్తినాపతి, విద్యానామనగరీ, విద్యానామనగరీ, విజయాభిదాననగరీ విజయనగర, విద్యానగర - హస్తినాపతి, ఆ నె గొం డి, హంసెహస్తినాపతి, హంసె, అనుపేర్లే ఉన్నవిగాని, ఆపుర మునకు విరూపాక్షపట్టణ మనుపే రెచ్చటను కానరాదు. అయిన నీ విరూపాక్ష పట్టణమేదీ? "అజ్ఞామలెయ్" పట్టణమే విరూపాక్షపట్టణమై యుండునని నాయభిప్రాయము. ఈపట్టణమున కిప్పుడును తిరువణ్ణాయలై అనుపేరున్న శాసనములలో, వీరబళ్ళాయిని శాసనములలో, దానికి ఉర్రజ్ఞామలెపట్టణ ఉజ్జా మలెపట్టణ, అను పేర్లే వున్నవి. ఉజ్జామలెదానికి ఉర్రజ్ఞామలె పట్టణ అనునది నిండుపేరు. ద్రావిడభాషలో "ఉర్ర" అనగా మంట: కణ్ణా అనగా కన్ను; "ఉర్రజ్జామలె" అనగా మంటకంటి చాడు; అనలాక్షుడు, విరూపాక్షుడు, ఉగ్రాక్షుడు, అని అర్థమువచ్చును. "ఉర్రజ్జామలె" అనువానిని అరవలు "ఉర్రహాజ్" అని ఉచ్చరింతురు. కాలక్రమమున హకారోచ్చరణము లోపిం పగా ఆపేరు "ఉర్రజ్జామలె" అనును. "ఉర్రజ్జామలె" అనగా ఉగ్రాక్షునిమల, లేక పర్యతము అని అర్థమువచ్చును. తిరువణ్ణా మలె గొప్ప శివతేత్రము. ఇప్పు దాకొండపై సుబ్రహ్మణ్య స్వామి ఆలయ మున్నది. కొండ దిగువ విరూపాక్షాలయ మున్నది. అందుచేత మాడవ బళ్ళాయిదు పోయిన విరూపాక్షపట్టణము తాను శ్రీకృష్ణ కేర్పవకొన్న తిరువణ్ణా మలె అగునగాని, హంపి విజయనగరముకాబలదు. ఇక, బళ్ళాయిని నెలపీడులలో చెప్పబడిన హయాస్యపట్టణము కూడ నిదియే

అగును. శ్రీకృష్ణ వీరవీర పట్టణము లన్నియు హయాస్యపట్టణ ములే అగును. ఈ హయాస్యపట్టణమే హయాస్యపట్టణ. అనగా శ్రీకృష్ణ పర్యతము. హెరాసుగారు విజయనగరమునకును హయాస్యల రాజ్య మునకును గల సంబంధమును నిలువజేయుట మహాయోగించిన ఊహలు నిస్సారములై నవి. హరిహర బుక్క-రాయలకు మహామండలేశ్వర బిరుదును కొన్ని నాళ్ళవరకు నుండుటచేత వారు బళ్ళాయిని మహామండలేశ్వరులే అని చెప్పి నా రు. శాసనములం చెప్పటను కూడ వారు బళ్ళాయి ని మహా మండలేశ్వరు లని చెప్పబడియుండ లేదు. వారు కాకతీయుల మహా మండలేశ్వరులుగా కొంతకాలము— కాకతీ రాజ్యము మహమ్మదీయుల పరమైన తరువాతకూడ— ఏల న్యుపహరించి యుండకూడదో తెలియదు. లేదా, మహమ్మదీయుల ప్రాబల్యముచేత, వారు స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుకొనక, ఢిల్లీ సుల్తానుల యాధిపత్యమున మహామండ లేశ్వరులుగ నుండి, బలముకలిగినతరువాత స్వతంత్రులుగా రాజ్యము నేల చేసియుండకూడదో కూడ తెలియదు. మహామండలేశ్వరుల ఉన్నంత మాత్రమునవారు బళ్ళాయిని మహామండలేశ్వరులే అని ఊహించుట సాహసము కాదా? మఱియుక ఊహను చూడుడు. హయాస్యలు యాదవులు; హరిహరబుక్క-రాయలకూడ యాద వులు; అందుచేత వీరును వారును బంధువులై యుండవలెను. వారికి వీరు లోబడియుండవలెను అనుట యెంత దుర్బలవా దమో గమనింపుడు. వీరికిని వారికిని బాంధవ్యమున్న యెడల, అది యెట్టి బాంధవ్య మో నిరూపింపవలదా? వీరును వారును బంధువులని శాసనమునందైనను, ఏగొంధమునందైనను కలదా? ఈసంబంధము నిరూపించుటకై, హయాస్యల వంశమునకు సంబంధించిన ఒక యాదవవంశవృక్షమును హెరాసుగారిచ్చినారు. అందులో కేవలవమూనాధుని పేరొకటి ఉన్నది. ఇతడు చాల నుపసాధిండు. ఈవంశమువారు హయాస్యల రాజ్యమున చాలతర ముల వరకును ఉన్నస్థానములందుండిరి. అందుచేత హరిహర బుక్క-రాయలు ఈ వంశమువారై ఉండురు అనుటయు, ఎంత న్యర్థవాదమో మీరే ఊహించుకొనుడు. ఈ వంశవృక్షములో

హరిహరబుక్క-రాయల తండ్రియగు సంగముని పే రేదీ? బుక్క-రాయల పేరేదీ? మరియుక వింతవాదము చూడుడు. వీర విరూపాక్షునకు రమునకు మహమ్మదీయులయొత్తిడి ఎక్కువకాగా, మాడవ బళ్ళాయిదు తన దండనాధులను, సామంతులనుపిలిచి, ఒక మం త్రాలోచన సభచేసినాడని, ఫెరిస్తా అను ఒకయాత్రికుడు వ్రాసినాడు. ఇది నిజమే కావచ్చును. కాని, ఆతడు అక్కడ చెరినవృత్తులు పేర్లను తెలుపలేదు. హరిహరునికి మహామండ లేశ్వర బిరుదునున్నంతమాత్రమున, అతడు బళ్ళాయిని మహా మండలేశ్వరుడే అని వ్రాయుట మొదటితప్పు. ఫెరిస్తా చెప్పిన వీరవిజయ విరూపాక్షపట్టణము, విజయనగరమే అని తెలుసుట చెండోతప్పు. ఫెరిస్తా వ్రాయకపోయినను మంత్రాలోచనకై చేసిన వారిలో హరిహరు డున్నాడని చెప్ప నాహాసించుట పరమ తప్పు. ఇంకను ఇట్టి దుర్బలవాదములలో హెరాసుచేర్చినను కొక్క వాదము నుచిత్ర గింపుడు. "హరి హరరాయల సోదరు లైదుగురును ఒకసారి శృంగేరిపీఠమును దర్శించిన ట్లాకశాసనమున్నది. ఈపీఠము హయాస్యల రాజ్యము లో నున్నది. ఈచుట్టుపట్ల చాల యాదవవంశము లున్నవి. అం దుచేత హరిహర బుక్క-రాయలకు ఈయాదవవంశముల వారితో సంబంధబాంధవ్యములుండవలెను." ఏమితర్కము! ఈరితిగ్గా హెరాసుగారి వాదమును వారితో కేకీకరించినవారి వాదమును నిరాధారమై యున్నవి. వీరి వాదము అంతయు బళ్ళాయిడేలిన విరూపాక్షపట్టణము విజయనగరమే అను ప్రాంతిచేత కలిగినది. ఆప్రాంతికి ఇతర ప్రాంతములు కలిసి, ఒక యక్షునగరమేర్పడి, అనేకలను ప్రాంతిలో ముంచివేసినది. విజయనగర ప్రతిష్ఠాపనము-విద్యారణ్యస్వామి

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా నము అవి ఏవి తగవు. జబాబునకు వెళ్లి, వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 1కి కొనుడు. జ్వరపడి లేచినపిదప మరల పుష్టిని కూర్చుకొనుట కను వైన పదార్థము లన్నియు వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నం దిమిడి యున్నవి. అందు జంతు చమురు లెవ్వియు చేరవు. అంతయు యంత్రనహాయముననే తయారగును చేతులలో నంటబడదు. అందరు నేమించదగినది. Xత 25 వత్సరములనుండి వైద్యులందరి ఆ మోదమును బడయుచున్నది.

WATERBURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
113, West 18th Street, New York U. S. A.
ఇండియా, బర్మా, సిలోనునందంటను కెమిస్టు లందరివద్దను స్టోరులన్నిటియందును వికయింపబడును.

WATERBURY'S COMPOUND

ప్రత్యేకముగా హెచ్చు శీతోష్ణ సీతి గల ప్రాంతములకు తయారైన రొసర్చుడుటవల్ల ఎట్టి పరిస్థితులం దైనను : కడదు. మౌచిగురుమివ్వ గలదు.

B-1

శాసనములు తరువాతి కాలపువియ, "రాజకాలనిర్ణయ" గ్రంథము ఇంకను తరువాతి దగుటచేతను, విజయనగరమునకు విద్యారణ్యుని మనుషేరు తుభువంశమువారగు అచ్యుతరాయుడు కాలములో నెక్కువగా కానబడుచుండుట చేతను, విద్యారణ్యుని నిర్మాణ కాలమునాటికి విద్యారణ్యునికి జగద్గురుత్వము కలిగియుండక పోవుట చేతను, నెల్లూరు, కొలూరు శాసనములలో తప్ప మరి యే శాసనములలోను, విద్యారణ్యులు విజయనగర ప్రతిష్ఠాపకులను సంగతి లేకపోవుటచేతను, విద్యారణ్యులకు విజయనగర ప్రతిష్ఠాపనముతో నెట్టి సంబంధమును లేదనిపై గ్రంథమునందే వ్రాసినారు. "మండలు వేటకుక్కల" కథను మనము త్రోవొప్పుచున్నను, విద్యారణ్యునికిని విజయనగరమునకును గల సంబంధమును మనము త్రోసివేయజాలము. హెరాసుగారి ధర్మమా అని వారు విద్యారణ్యులు హరిహర బుక్కరాయలకు సమకాలికుడు కాడని చెప్ప సాహసించలేదు. విద్యారణ్యులకును విజయనగరమునకును గల సంబంధమును వారు గుర్తించియున్నారు. 1856 సం॥ములో మొదటి బుక్కరాయుడు వారణాసియందుండిన విద్యారణ్యులవారిని విజయనగరమునకు దయచేయవలసినదని కోరుచు లేఖవ్రాసి, దానితో కూడ శృంగేరి జగద్గురువులవారి శ్రీమూలమునకూడ చేర్చిపంపెను. దాని ప్రకారము విద్యారణ్యుడు విజయనగరముకు వచ్చెను. తరువాత కొంతకాలమునకు మొదటి బుక్కరాయలు విద్యారణ్యులతో గూడి శృంగేరి జగద్గురువుల సందర్శించెను. 1863 సం॥మునాటి ఒక శాసనములో బుక్కరాయల మంత్రియగు విద్యారణ్యుల ప్రశస్తియున్నది. 1880 సం॥రము నాటి రెండో హరిహరుని శృంగేరి తామ్రశాసనములో విద్యారణ్యులు బ్రహ్మకంటె నెక్కువ మహిమగలవాడని జర్ణింపబడియున్నాడు. 1884 లోని రెండో హరిహరుని మరియొక తామ్రశాసనములో "విద్యారణ్యుని దయవలన అనన్యరాజసాధ్యమైన బ్రహ్మసామ్రాజ్యమును బడసితి"నని రాజే చెప్పుకొన్నాడు. 1886 లో విద్యారణ్యులు హంపి విజయనగరములో నిర్మాణము పొందినట్లు శృంగేరిలోని ఒక కడతము వలన తెలియుచున్నది. ఆసంవత్సరముననే రెండవ హరిహరుడు విద్యారణ్యుల నిర్మాణవిహ్నుముగా శృంగేరియనునకు విద్యారణ్యులకు మనుషేరు నోక గ్రామము నిచ్చెను. అదే సంవత్సరపు మరియొక అసంపూర్ణ శాసనములో రెండో హరిహరుడు "కర్నూరపరగా కష్టరహితజ్యోతిస్ని చందన, షీర సార" తరంగముల బోలునట్టియు, దయాశృతమును వర్ణించునట్టియు, విద్యారణ్యుల యద్భుత దృక్పథము విశుభాభ్యాపాదకములగునాక! ఆతడు బ్రహ్మయగునా? నాలుగు మొగములు లేవే? విష్ణువగునా, చతుర్భుజుడు కాడే? శివుడగునా? చేసి కన్నులు లేవే? అని బుద్ధులు వితర్కించి, తుదకు విద్యారణ్యులు పరంజ్యోతి యవతారమే యని నిర్ణయించినారు" అను వర్ణముగలయొక శ్లోకమున్నది. రెండో హరిహరుని కొడుకగు యువరాజు చిక్కరాయలు ఆరగరాజ్యమును పాలించుచు విద్యారణ్యుల కనేక గ్రామములను దానము చేసినాడు.

ఈ విషయము లన్నియు హెరాసుగారికి తెలియక పోలేదు. వారు వానిని తమ పుత్రకమున చేర్చియున్నారు. కాని, శాసనములలో విద్యారణ్యుని నిర్మాణ కాలమునకు విద్యారణ్యులు జగద్గురువులు కాలేదను కారణముచేత విద్యారణ్యులకును విజయనగర ప్రతిష్ఠాపనమునకును సంబంధము లేదని నెల విచ్చినారు. కాని విద్యారణ్యుల ప్రతిష్ఠాకాలమున నాతడు జగద్గురువుగా నుండెనని న్యూనికే వ్రాయలేదే! నెల్లూరు, కొలూరు శాసనములందు అట్లు లేదే! అతడొక మహిమాధ్యులయిన యతియని మాత్రమే యున్నచే! యతిగా నున్నప్పుడే విద్యారణ్యుడు విజయనగర నిర్మాణమునందు తోడ్పడి యుండెనని మనముకొను నావశ్యకతయులేదు. కొన్నాళ్ళకు తాళక కర్నూరునుండియుండెనకదా. అయిన కథలలోను శాసనములలోను అతడు యతిగా నిరూపింపబడుటకు కారణమేమి? ఈకథలను కృష్ణరాయల తరువాత వ్రాయబడిన వగుటచేతనని ఆ ప్రశ్నకు సమాధానము. అవి పుట్టునాటికి విద్యారణ్యుని నిర్మాణము జరిగినది. విద్యారణ్యుడు జగద్గురువుగా నిర్మాణము నొందినాడు. అందుచేత విద్యారణ్యు యతి విజయనగరమును ప్రతిష్ఠించినాడన్న ప్రతీతి పుట్టినది. అంతమాత్రముచేత విద్యారణ్యునికి విద్యారణ్యుల ప్రతిష్ఠతో నిమిత్తము లేదని త్రోసి పుచ్చుట అవ్యాయము. విద్యారణ్యుడు హరిహర బుక్కరాయలకే గాక తరువాతి రాజులకును పూజ్యుడై వారి మన్ననలను బడసినాడు. విజయనగర రాజులు అతనిని రాజ్య ప్రతిష్ఠాపకునిగ తలచుకొన్నారు. అందుచేత విజయనగరమునకు విద్యారణ్యులను పేరు మొదటినుండియు నున్నట్లు శాసనములు తెలుపుచున్నవి. 1854 లో మొదటి బుక్కరాయల ఒక శాసనములో విద్యారణ్యుల ముద్రారంపబడినది. బుక్కరాయలు హరిహరుని నిర్మాణమునకు ఒక సంవత్సరము పూర్వమే విద్యారణ్యుల రక్షణకాపాదముచే మూర్ఖుడై యున్నట్లు, మహారాజు బిరుదుములు ధరించినట్లు, ఉండుటచేత ఈశాసనమునకూడ కల్పితమే అని హెరాసుగారు త్రోసిపెట్టినారు. విద్యారణ్యులను రక్షింపవలసినదో, బుక్కరాయలకు మహారాజు బిరుదుములను శాసనము వ్రాసినవారిప్పుట అసంభవమో తెలియరాదు. హరిహరుడు మరణించుటకు ఒక సంవత్సరము పూర్వము బుక్కరాయలు సింహాసనముడయి యుండు

టయు అసంభవము కాదని విజయనగరరాజుల చరిత్రకమును తెలిసినవారికి గోచరింపక పోదు. కృష్ణరాయల రాజ్యావసాన దినములలో అచ్యుతదేవరాయల శాసనములను కాన్పించుచున్నవి. అచ్యుతదేవరాయల రాజ్యావసానదినములలో సదాశివరాయల శాసనములు కాన్పించుచున్నవి. ఇట్లే ఇతర రాజుల విషయములలోను కొన్ని పట్ల కాన్పించుచున్నవి. ఇందుకుకారణము కీ! శ్రీ! కొమఱ్ఱాజు లక్ష్మీరావుపంతులుగారును మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారును ఊహించినట్లు, ఒకరాజు అవసాన కాల మందు ఆరాజకము ప్రబలి రాజ్యమునకై కత్తులేర్పడి కొన్ని ఏలుచున్న రాజుపేరను, కొన్ని ఏలనెంచిన రాజుపేరను శాసనములు పుట్టియుండునని చెప్పుటకంటె వీలుచున్న రాజునే అవసానకాలమున రాజ్యము స్థిరముగా సాగుటకుయిన తరువాత రాజ్యము నేలవలసినదిగా విశ్వాసపాత్రుడయిన వానిని పరిపాలనమున చేర్చుకొనుమండుట ఆచారముగానుండెడిదని యొకను చెప్పుకొన వచ్చును. 1418 లోని వీర విజయరాయల శాసనమున "స్వగర" అని ఉండగా దానిని చదివినవారు "విద్యారణ్యగర" అని పూర్తిచేసినారు. అట్లు పూర్తిచేయకూడ దనియు అమాట "విజయనగర" అని ఉండుననియు అట్టి దీర్ఘములు శాసనములందు సాధారణముగా కానవచ్చుననియు అందుచే ఈశాసనమునకూడ నిరాకరించవలసినదియే హెరాసుగారు వ్రాసినారు. ఇతయెంత పసుంజనమో యూహించుకొనవచ్చును. 1441 లోని రెండవదేవరాయల శాసనమును, 1488 వ నరసింహరాయల శాసనమును కారణమును తెలుపకయే వారు త్రోసివేసినారు. 1892వ రెండో హరిహరుని శాసనము, 1417, 1420ల వీరవిజయరాయల శాసనములందు కూడా "విద్యారణ్యగర" మను పేరున్నది. వానినిగురించి ఏమియును చెప్పలేక, తక్కినవన్నియు కల్పితములు కావున వీనినికూడ నిరాకరింపవలసినదే అని చెప్పినారు. ఇంతటితో చాలక వైశాసనము లన్నిటిని కల్పించినవారెవరై యుండురని ప్రశ్నించుకొని యెట్లు వ్రాసినారో చూడుడు.

"విద్యారణ్యగరమును ప్రతిష్ఠించినవాడు విద్యారణ్యుడని చెప్పుశాసనములు పిమ్మటగా 13, చిత్రదుర్గములో 13, హన్మసలూ 10, మైసూరులో 5, కదూరులో 4, కొలూరులో 4, నెల్లూరులో 4, నెల్లూరులో 1, ఉన్నవి. దీనిప్రకారము అవి పిమ్మటగా, చిత్రదుర్గము, హన్మసలలో ఎక్కువగా ఉన్నవి గదా ఈమూడింటికిని కేంద్రస్థానము కదురు. కనుక ఈకల్పనము కదూరులో జరిగియుండవలెను. అయితే, "కదూరులో గదా విద్యారణ్యగరమున పేరు పెట్టక శాసనములలో ఉండవలెను? కదూరులో నాలుగే ఉన్నవే?" అని ఎవరయినా అంటే, సమాధానమేమిటో గమనించండి. "నిజమే, కాని ఈ కల్పనము చేసినవారు సామాన్యులుకారు. బాగుగా చదువుకొన్నవారు, ముందువెనుకలు బాగుగా తెలిసినవారు; విద్యార్థులు లేనివారుగారు. విజయనగరమునకు సమీపములో ఉండే ప్రదేశమునందు ఇట్టి కల్పనచే నేతమహాసము బయలుపడదా? రాజ్యముండంతటను ఈ కల్పనము వ్యాపింపజేసి తమ సమకాలికులను తరువాతి తరువులవారును కొన్ని శతాబ్దముల పిదప చరిత్రకారులును దానినినమ్మునట్లు చేయుటకై ఇట్లు చేసినారు" అనిసమాధానము చెప్పినారు. అయ్యా, అసినప్రశ్న ఏమిటి? చెప్పిన జవాబేమి? కదూరునందు "విద్యారణ్యగరము" అని వ్రాసిన శాసనములు తక్కువగ ఎందు కున్నవని అడుగుతే దానికి ఇదియో ప్రత్యుత్తరము?

హెరాసుగారు కదూరుమీద కన్ను వేయుటకు ఒక రహస్యమున్నది. ఈసంకల్పనమును శృంగేరి మఠమువారిమీద మోపుటకు ఆయన సంకల్పించుచున్నాడు. శృంగేరి కదూరు జిల్లా ఘడమటి భాగమున నున్నది. శృంగేరి జగద్గురువుల కీలకనగర నంటగట్టవలెనంటే నేచెప్పజాలను; కాబట్టి వారి నోటనే కలికిస్తాను. "ఈమఠమునందలి యతులకు విజయనగర ప్రతిష్ఠ తమ పూర్వపు జగద్గురువులచేత జరిగినదన్న కథవలన చాలా లభించును. ఇటువంటి కథ సామ్రాజ్యమండంతటను జరుగునమ్మితే విద్యారణ్యుని సహాయమున తమపూర్వులకు హరిహర రాయుడులు సింహాసన మధిష్ఠించినారన్న కృతజ్ఞతగలిగినవారి సంతతులవారినండి, తమకుకావలసిన బహుమానములను తమకు కావలసినభూములను, ఎన్నటికయినను వీరు సంపాదించుకోవచ్చును. ఈగురువునకును మారప్ప, బుక్కరాయలకును గల చారిత్రక సంబంధము ఈకథకు బలము నిచ్చినది, మొదటిసంగమసంకేతమునందలి సాగువంశము వచ్చిగందరగోళమున ఉన్న సమయమే ఇట్టి కథనుసృష్టించుటకు తగిన కాలము" ఇంతటితో హెరాసు ఊరకుంటే కొంత నయముగ ఉండేది. కాని, ఏమంటున్నాడో వినండి. "ఇట్టియతుల మనస్తత్వము గనునిస్తే సాధారణంగా ఇట్టి తప్పు సృష్టలను కల్పించుటకు చెను దీయరు. తపస్సుచేసే వారు సంపాదించిన పరమ తత్వజ్ఞానము ఉన్నవాటిని, లేనివాటిని, శత్రువులను, అపత్రువులను, అన్నిటిని ఒకటిగనె చూచేటట్లు చెప్పండి. అందుచేత కొంతలాభము కలుగజొచ్చేట్లుపుడు అందుగోను దానివలన మూడవ వారికి ఏమిన్ని హానికలుగక పోయేట్లుపుడు... ఇట్టి కథలను కల్పించడము అట్టియతుల కప్పటికిని అకమఱ్యముగ నేయుంటుంది" సాహసీగరయిన హెరాసు తమపూర్వకాలపు 'పోవు'ల కీలమును మనస్సుననుంచుకొని, మాట్లాడుచున్నట్లు కనబడునట్లున్నది (సత్యము)

వెలువడినది! నూతనముగా! వెలువడినది
"షేక్స్పియరు" (బెల్లెం.అను)
"విషాదవిజయసేన"
నవరసభరితముగు 5 అంకముల నవీననాటక రాజము
గ్రంథకర్త: కీ॥ శ్రీ॥ వీరుభొట్ల నదాశివరావుగారు
ఈ నాటకము ఆంగ్లభాషలో షేక్స్పియరు మహాకవి రచించిన (బెల్లెం) అను నాటకమునకు అనువాదముగా గ్రంథకర్తగారికి గల రంగస్థలపరిచయము ననుసరించి, నవరసభరితముగను, ప్రదర్శనానుకూలముగను రచియింపబడెను. ఇందు చక్కని పద్యములును, శృంగార సంభాషణలు నాయికా నాయకుల యనోన్య ప్రేమ ప్రదర్శన రంగములు మొదలగు నవి గలవు. వేయేల నవరసభరితముగు యీ నాటకమును ప్రతివారును జదివితే తీరవలెను. కొలది ప్రతులు మాత్రమేగలవు. ఆలస్యమాకాంగ మే? త్వరపడుడు. నెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 యి మాత్రమే? పోస్టు ఖర్చులు కొనువారినే, వలయువారు - వీరుభొట్ల భాస్కరరావుగారు.
జగన్నాథపురము- కాకినాడ, అని వ్రాయుడు.

ఒక ఔషధ వినోదము

మరియు
కలరా నివారిణి
హాజ్యోటీస్ అరికులేరియనుండి
తయారు చేయబడినది
ప్రస్తుతకాలమునకు దున్న వాటిలో అమోఘమైన ఔషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రప్రథమ మోతాదే గుణవిష్ణు మన్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనుకూలమైన ఫలము రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.
ఫార్మికోలాజికల్ రిసెప్టి ఇన్ స్టిట్యూట్
పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

సువరసుందరసము
సర్వసేవామేహములకు
సంజీవిమంటిది

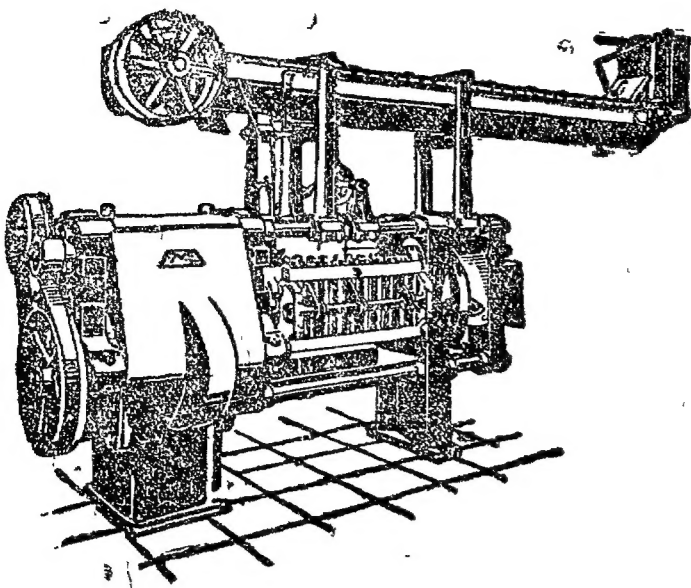
ఎటువంటి సవామేహములైన గురుదర్శను, ఇకాక్షు నులు అనవసరం. నోరపట్టుట మొదలైన దుర్గుణములు లేవు. అనేకులు వాడి మెచ్చియున్నారు. 60 ఏండ్లు వైద్యమున అనుభవముగల కీ॥ శ్రీ॥ కేటూరిసుందరశాస్త్రి గారిచే కనిపెట్టబడినది. వాడు విధము మందులో పంపబడును.
4 నెల: 50 మాత్రలు రు 5-0-0.
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కాల్. (కృష్ణా)

"శారదానవలలు"
10 వేలు ఉచితము-కడునవ్వుపుట్టించును
యీనెల 10 వ తేదీలోగా ఆజా స్వాతంత్ర్య పంపువారికే
ఎ. సాంబమూర్తి, చిత్రాకోల్, గంజాంజిల్లా
ప్రశ్న
భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రు. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.
గౌరవి జ్యోతిషనియం, తిరు త్తనె. P. O.

పరిబిజమునకుమందు

ఆపరేషన్ అనవసరంవేకుండవరిబిజముబుడయెంతకాలమునుంచినన్వనుకుదురును. పొట్టువాపు ఉన్నను నెలదినములకు గుణముజూపనయొడలవిసానాము ముద్రాయి బృధిముగిసినారు 4-0-0. వి. పి. ఖర్చులేదు. డాక్టర్ రత్నం ప్రదర్శు వెడికెవోత్ మామడారు కన్నా

చ ము టు తీ యు మె పి న రి

రోలర్ యంత్రములు, నూనె ఎక్కువెల్లరులు,
ఫిల్టర్ ప్రెస్సులు, చమురు పంపులు.
పూర్తివివరములకు, ధరలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

కోయంబత్తూరు మధుర **VOLKART BROS ENGINEERS** బెంగళూరు బెజవాడ

తెలుగుజిల్లాలకు ప్రతినెల:- మద్దూరి బ్రదర్స్, రాజమండ్రి.
ఆర్.ఐ.సి.ఎస్. వీధి, మద్రాసు.

AMRUTANJAN

AMRUTANJAN DEPOT
Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY.

విజయనగరం
డాక్టర్. జమ్మి వెంకట్రమణయ్య
లీవరు అందు స్ప్రింగ్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిచ్చు
నైర్దుల. మద్రాసులో ఖాయముగా నుండును. ఈ త్రర
ప్రత్యక్షతరము లన్నియు క్రింది ఆడ్రసునకు వ్రాయవలెను.
నెం. 27, మాధవపెరమాళ్ కోయల్ వీధి,
మైలాపూరు మద్రాసు.

నేషనల్ యిండియన్ లైవుయిన్స్
రెన్యూకంపెని లిమిటెడ్.
సామాన్య శ్రేణితో నిరంతరము
అభివృద్ధి చెందునట్టి కంపెనీ.
మా నేటిమొంటు క్లుప్తముగను
తెలివిగను చేయబడును బలమైనదై రెక్కర్లు.
నేషనల్ యిండియన్ పాలిసీచూ నుండవలెనది. ఆకం
పెనీమీట అర్హులన్నిటినీ యిచ్చును. మీరు ప్రేమించుములు
మాత్రం కట్టుకుండవలెను. పాలిసీ తీర్మానముకాగానే మీకు
గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీ కంటికి వారికిగాని ఇన్నూవేషన్
మొత్తమును యిచ్చివేయును. కష్టమైన నిర్వహణలను లేవు తక్ష
ణము యివ్వబడును.
భీమాచేయదలచినారెన్నూ ఏజంట్లు గావుండుటకు వ
లుకుబడిగల పెద్దమనుష్యులచూ = ప్రేమించు ఈ క్రిందివారికి
వ్రాసుకొనుడు.
టి. వి. రాఘవయ్య యస్కాన్వయర్,
హైదరాబాద్ కలకత్తా చీఫ్ ఏజంట్లు,
2-2 నార్తర్న్ నర్కార్డు, బెజవాడ.

చాంబర్లెన్సు దగ్గు నివారిణి
రోజువారీ లేహ్యము 1583
మలబద్ధమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాల
వికాసమును చక్కగా గానించును, రుచికరమయినది. పథ్యము
తేను. 15 కులీ డబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయార్తిష్ట లేహ్యము 4
దర్బ, ఉబ్బసము, కఫము, అల్స, మొదలగు కాస్తకాశ
సంబంధముల వ్యాధులను హరించి నుండెను బలము నిచ్చును
15 కులీ డబ్బి రూ. 1-0-0. వి. పి. ఖర్బులు, ప్రత్యేకము
సి. సి. పి. అందు కో. అయ్యుక్తవనూజం, పెరిడేషి, నెల్లూరుజిల్లా
ఇవాం! ఎస్. టి. చారి నకల మేమాకారక రు 5!
పాడనంహారిణి సకలమైన పాడలు 8 దఫా బువ
యోగముతో పూర్తిగా మానును. తేనివో రూ. 5 బు ఇవాం.
బుడ్డి 1 కి రూ. 0-6-0. వి. పి. ఖర్బు జేరు.
ఎస్. టి. చారి అందు కో. 11 తేరువీధి,
వై నాబాదు, మద్రాసు.

LOANS FROM
Rs. 50 to Rs. 2500
Obtainable by all registered mem-
bers of the Relief Loan and Provision
department of the
Metropolitan Industrial
Bank, Ltd.
172, Bowbazar St., Calcutta.
WANTED
Competent organising Inspectors
in every District and Taluk
on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A.
Apply—with references to—
The Managing Director.

అయ్యుక్తదావధ రత్నాకరము 8-0-0
చరక చికిత్సాస్థానము (1) 6-0-0
ఆంధ్రప్రదేశ్ రత్నాకర 2-0-0 భస్మప్రకాశక 1-0-0
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

అ శ్వ న్

రి జు వె నే ట రు

ఎక్కువబలమును, శక్తిని, జీవము
నివ్వగలదు. నరములను, శరీర
మును, మెదడును వృద్ధిచేయును.
విద్యాపరీక్షలకును, వ్యాయామం
చేయువారికిని యావశ్యకమైనది.

**Bengal Chemical &
Pharmaceutical
Works, Ltd.**
Calcutta.

ప్రొక్ యించువారలు:-
ఎస్. జే. యాన్ గాన్ డర్ అండ్ కో.,
41, బందగవీధి, మద్రాసు.
అల్ఫ్రెడ్ అండ్ కో.,
174, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నాథన్ అండ్ కో.,
కొచ్చిర్.

ఆదిభట్ల నారాయణదాసుగారు

రచించిన గ్రంథములలో, బ్రస్తుతము విజయ
నగరములో వారియొద్ద వెలకుదొరకు పుస్తకములు

కావ్యములు	రూ.	అ.	పై
(1) బాటసారి	0	4	0
(2) సారంగధర వాటకము	1	0	0
(3) తారకము (సంస్కృతము)	0	5	0
(4) శతకములు	0	8	0
(5) సవరసతకము (Beauties of Shakespear and Kalidas)	10	0	0
(6) నూలుగంటి (Telugu to 100 Aesop's Fables)	0	6	0
(7) ఋగ్వేదముం త్రములు (దక్షిణగా స్వరతాళ ములతో శేర్పల్లిబడి తెలియపఱచినది)	1	0	0
(8) విష్ణు సహస్రనామముల కచ్చితము	0	8	0
(9) భగవద్గీత కచ్చితము	0	8	0
హరికథలు			
(1) యథార్థ రామాయణము	2	8	0
(2) హరికథాహృత్తము (సంస్కృతము)	1	4	0